

Jaarstukken 2024

Registratienummer
24.1109358

Datum
15-4-2025

Versie
Definitief

Afdeling
Financiën, Control & Belastingen

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Thema's Waterplan 2022-2027	15
Deel 1 – Effecten in detail	21
3. Waterveiligheid	23
4. Voldoende water	30
5. Gezond water	36
6. Schoon water	39
7. Veilige (vaar)wegen	46
8. Crisisbeheersing	49
9. Bestuur en Organisatie	53
Deel 2 – Verplichte paragrafen	59
10. Bedrijfsvoering	60
11. Ontwikkelingen in het begrotingsjaar	65
12. Incidentele baten en lasten 2024	66
13. Waterschapsbelastingen	67
14. Weerstandscapaciteit en risicomanagement	70
15. Financiering	72
16. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	74
17. Verbonden partijen	75
18. Aanbevelingen	81
Deel 3 – Jaarrekening	84
19. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	85
20. Balans	88
21. Exploitatie	101
22. Exploitatie naar taak	105
23. Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten	107
24. Vermelding topinkomens	111
25. Verantwoordingsinformatie	112
26. Gebeurtenissen na balansdatum	116
27. Controleverklaring	117
Bijlagen	125

1. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). In de jaarstukken leggen wij verantwoording af over het door ons gevoerde beleid en de uitgevoerde activiteiten. Dit is terugblik op het verantwoordingsjaar en hierin worden de huidige (nieuwe) inzichten niet meegenomen. Dit doen wij aan de hand van de zeven maatschappelijke effecten die zijn benoemd in ons Waterplan 2022-2027. Na een algemene beschouwing volgt in dit hoofdstuk een terugblik op hoofdlijnen over onze verrichte werkzaamheden per effect, een overzicht van onze exploitatie en investeringen, en de leeswijzer voor de overige hoofdstukken.

1.1 Algemene beschouwing

Dit jaar stond opnieuw in het teken van extreme weersomstandigheden, met onder meer stormen en langdurige neerslag. Eind 2023 stond het water in het Markermeer zeer hoog met overstromingen van buitendijkse gebieden. In de eerste week van januari werden kwetsbare delen van de Durgerdammerdijk versterkt om het gebied te beschermen tegen eventuele opstuwing van het water. Daarnaast werden uit voorzorg diverse malen sluizen gesloten. Ook is eind mei de crisisorganisatie opgeschaald, vanwege de vele neerslag. De gemalen draaiden op volle toeren en in het gebied nabij 't Zand hebben we een noodpomp geplaatst om de wateroverlast te beheersen. Ondanks dat de neerslag overlast veroorzaakte in het gebied, kon het watersysteem de hoeveelheid neerslag aan en waren de waterstanden in de sloten uiteindelijk weer op het streefpeil. Een belangrijke stap in de verdere professionalisering van onze crisisorganisatie is de door het algemeen bestuur vastgestelde visie Crisisbeheersing 2030.

De Kader Richtlijn Water (KRW) stond maatschappelijk en bestuurlijk in de belangstelling. In februari overhandigde zo'n 100 agrariërs een pamflet. In dit pamflet staan negen punten die volgens de agrariërs anders moeten op het gebied van de KRW en nutriënten in het oppervlaktewater. Daarnaast nadert de einddatum voor het behalen van de doelen in 2027. Op basis van de bevindingen vanuit de uitgevoerde juridische *quickscan* door de Universiteit van Utrecht is een aanvullend KRW Impulsprogramma 2024-2027 vastgesteld door het algemeen bestuur. Ook kwamen we in de belangstelling doordat de stof dinoterb, een verboden gewasbeschermingsmiddel, op diverse plaatsen in het oppervlaktewater was aangetroffen. Onderzoek van Deltares resulteerde niet in de vaststelling van een duidelijke bron.

De uitvoering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) voor de Markermeerdijken loopt volgens planning. Dit project gaat hand in hand met het versterken van de biodiversiteit. Bij de aanleg van de nieuwe oeverdijk in Hoorn hebben we ingezet op een natuurvriendelijke aanpak, waarbij winterverblijven zijn gebouwd voor de ringslang en de oeverzwaluw. Dankzij het programma Verbetering Boezemkades (VBK) voldoet inmiddels het merendeel van onze boezemkades aan de veiligheidsnorm. Dit is een belangrijk resultaat van de versterkingsprojecten die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd. Na een toetsingsperiode van twaalf jaar brachten we afgelopen najaar verslag uit over de veiligheidstoestand van de regionale waterkeringen aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. Het merendeel van onze boezemkades voldoet aan de veiligheidsnorm. Om de toetsing en inspectie te verbeteren zetten we in op nieuwe technieken. Onze innovatie 'Scheuren in dijken detecteren met behulp van Artificiële Intelligentie (AI)' werd in februari beloond met de juryprijs op het Waterinnovatiefestival. Met drones worden beelden gemaakt van dijken die vervolgens worden geanalyseerd, om zo de efficiëntie van dijkinspecties te verhogen en de inspecteurs te ondersteunen.

Op 25 maart is het nieuwe gemaal 'De Waardse Dijk' geopend. De bouw van het gemaal is van belang om de aanleg van de spooronderdoorgang in het Stationskwartier Dijk en Waard mogelijk te maken en tegelijkertijd de polder Heerhugowaard klimaatrobust te maken.

Het zuiveringsproces, beheer van onze assets en de kwaliteit van de data zijn op orde. Door het integreren van de basiszuiveringsbeelden in het dagelijks proces zijn we steeds beter in staat geweest om te anticiperen op (toekomstige) ontwikkelingen in de omgeving. In juli is in Oosthuizen

de eerste rioolwaterzuivering (rwzi) geopend met Nereda-techniek. Nereda is een innovatieve technologie voor biologische afvalwaterzuivering. Door de bacteriën die Nereda inzet, wordt het zuiveringsproces verkort en het energieverbruik verminderd.

Voor een leefbare omgeving is verduurzaming van groot belang. Hiervoor hebben wij een Klimaat- en energieprogramma (KEP). Dit betekent dat we aandacht hebben voor energieverbruik en energieopwekking, minimaal gebruik van fossiele grondstoffen en het vergroten van circulariteit. We geven hier uitvoering aan door duurzame energie op te wekken uit zon, groen gas en wind. Dit doen we onder andere met zonnepanelen, windturbines en slibgistingen. We bereiden de uitfasering van onze eigen slibdrooginstallatie (SDI) in Beverwijk voor. Afvalverwerker HVC bouwt op haar eigen terrein in Alkmaar een nieuwe SDI die gebruikmaakt van restwarmte. Ook ons slib wordt daar in de toekomst gedroogd.

Het beheer van de wegen in het buitengebied van Wormerland, Zaanstad en Edam/Volendam zijn overgedragen aan betreffende gemeenten. Per 1 januari 2025 beheren we nog wegen in Purmerend, Landsmeer en Waterland.

Nieuwe wet- en regelgeving en groter wordende opgaven zorgen voor steeds complexere vraagstukken. Zo vraagt Water en bodem sturend laten zijn, een meer strategische kijk op watervraagstukken. We worden steeds vaker gevraagd om onze expertise en als belangrijke partner met goede oplossingen te komen. Ook de aanscherping van de Europese normen voor stedelijk afvalwater stelt ons voor aanvullende technologische, organisatorische en financiële uitdagingen. Om schoon water in de toekomst te blijven garanderen is een herziening van het waterketensysteem benodigd. We bereiden ons verder voor op De Grote Verbouwing van de waterketen en de regiostudie Afvalwaterketen Amsterdam Zaanstreek (RAAZ). De Wet open overheid (Woo) en de Wet versterking decentrale rekenkamers vragen een andere manier van aantoonbaar *in control* en betrouwbaar zijn. Naast deze twee wetten is de Omgevingswet in werking getreden vanaf 2024. Voor cyberveiligheid is, mede door twee aanvallen van ransomware bij onze leveranciers en een datalek in ons Geoinformatieportaal, meer aandacht nodig. Kortom, deze ontwikkelingen vragen veel van de organisatie.

Het in kunnen vullen van openstaande vacatures is door bovenstaande ontwikkelingen onverminderd urgent gebleven, voornamelijk voor technische- en informatietechnologische functies. Ten opzichte van voorgaande jaren is de impact van de krappe arbeidsmarkt op onze organisatie duidelijk te merken. Het invullen van alle openstaande vacatures is een grotere uitdaging die we aangaan met het intensiveren van onze arbeidsmarktcampagne. Daarnaast zorgen vacatures steeds vaker voor interne doorstroom wat weer tot nieuwe vacatures leidt. Dit doet een beroep op de al beperkte capaciteit voor het inwerken van nieuwe collega's en verhoogt de werkdruk.

Als gevolg van de invloeden van het weer, vacatureruimte en verschuivingen van (onderhouds)werkzaamheden is sprake van een exploitatieoverschot van € 9,8 miljoen ten opzichte van de herziene begroting. Zonder de centrale begrotingswijziging zou het resultaat € 2,8 miljoen positief zijn. Ook zijn hierdoor onze doelen niet volledig behaald. Binnen de effecten zijn in totaal 30 prestaties benoemd die een horizon van maximaal vijf jaar kennen. Hiervan lopen er 28 volgens planning, 1 achter op planning en 1 wordt niet gehaald. Van de 97 mijlpalen zijn 69 gehaald en 28 niet gehaald. Op de lange termijn voorzien we vooralsnog dat we de doelen wel behalen. Een volledig beeld van de behaalde prestaties en bijbehorende mijlpalen (jaardoelen) uit 2024 is per effect terug te vinden in hoofdstukken 3 tot en met 9. In de volgende paragraaf zijn de effecten op hoofdlijnen weergegeven.

1.2 Terugblik op hoofdlijnen

Effect	Samenvatting 2024
Waterveiligheid	• HWBP-2 (Markermeerdijken) loopt volgens planning • De verkenningsfases van de projecten in Den Helder zijn voorspoedig verlopen, met onder andere een vastgesteld voorkeursalternatief binnen het project Helderse Zeewering. Ook voor het project Monnickendam Zeedijk is het voorkeursalternatief vastgesteld. De realisatiefase van het project Katwoude (11a en 12a) bevindt zich in de uitvoering. • Binnen het VBK-programma hebben we dit jaar acht kilometer regionale keringen verbeterd; zijnde de projecten HULOK, Egmond-Heiloo en Westerlanderdijk. Daarnaast is het project Starnmeer in uitvoering, waarbij pas in 2025 formeel de kilometers worden opgeleverd. • We hebben de gedetailleerde toetsing voor trajecten Enkhuizen-Schardam (13.7) en Schardam-Edam (13.8) uitgevoerd. De regionale waterkeringen zijn getoetst en de resultaten hiervan zijn vastgelegd in de "Rapportage Toetsing Regionale Waterkeringen 2024". Deze rapportage is aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aangeboden. • De grootschalige inventarisatie van geschikte dijken met mogelijkheden voor aangepast beheer is gedaan. Voor de uitvoering zijn we nog afhankelijk van de vaststelling van de nieuwe gedragscode. Het programma Waterveiligheid 2030 loopt op schema. • De herstelwerkzaamheden 'Hoogwaterschades planjaar 2024' zijn afgerond. De belangrijkste zestien locaties met het label 'waterveiligheid' zijn inmiddels hersteld. • We hebben een bijdrage geleverd aan lopende gebiedsprocessen en programma's, zoals het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord en de Omgevingsvisie Zaanstad 2024. • Pilot Noordpier is gestart. We bekijken hoe we de gewenste duinaangroei in Velsen-Noord samen met strandondernemers kunnen realiseren zonder verplaatsing van de strandbebouwing. Op 27 november hebben de vier betrokken ondernemers, de gemeente Velsen, Rijkswaterstaat en HHNK de samenwerkingsovereenkomst getekend en is de 10-jarige pilot gestart. • We hebben onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van het project 'Dijkkwartier', betreffende een stedelijke ontwikkeling (woningbouw) waarbij de Helderse Zeewering robuust wordt gemaakt.
Voldoende water	• Water en bodem worden als sturende principes gebruikt in de lopende gebiedsprocessen Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) gebiedsprocessen. In het PPLG zijn nadere water- en bodemanalyses uitgevoerd voor de prioritaire gebieden, waaronder de binnenduintrand en het veenweidegebied. Hiermee is informatie verzameld voor het uitvoeringsprogramma PPLG 2025-2027. Tegelijkertijd geeft het Rijk geen financiële bijdrage voor de PPLG. Dit zorgt voor onzekerheid over de vaststelling van de uitvoeringsprogramma's. Daarom beperken we ons nu tot een gebiedsvisie voor Laag Holland omdat daar al een aantal gebiedsprocessen lopen. In deze gebiedsprocessen brengen wij onze kennis in over de gewenste ontwikkelingen vanuit onze verschillende en meerdere (water)doelen beredeneerd. In ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord en in de uitvoeringsagenda NOVEX NZKG is ook het thema 'water en bodem' als sturend element opgenomen. Ook in de energieopgaven aanlanding wind op zee en netuitbreiding 380kV wordt rekening gehouden met water en bodem. • Het jaar 2024 was een relatief nat jaar en daardoor weer een intensief jaar voor peilbeheer en de inzet van onze gemalen. Onze gemalen behalen een gemiddelde beschikbaarheid van 99% en daarmee wordt ruimschoots voldaan aan de doelstelling. Door de hogere mate inzet nemen de kosten voor onderhoud toe. Momenteel wordt de aanbestedingsstrategie voor de vervanging van de procesautomatisering uitgewerkt. Het aanbestedingstraject wordt uitgevoerd door het Waterschapshuis. Hierbij worden ze ondersteund door een extern bureau. Begin 2025 vindt de bestuurlijke besluitvorming plaats. • Door de vele regen is het baggerprogramma voor het landelijk gebied vertraagd en hierdoor hebben we 30 kilometer minder kunnen baggeren. Het baggeren in het stedelijk gebied verloopt conform planning. • Het maaibestek werd dit jaar niet aanbesteed. Dit komt door intensieve onderhandelingen in de tweede helft van het jaar met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedsel en Natuur (LVVN) over een nieuwe gedragscode. De aanbesteding voor het maaibestek is hierdoor een jaar uitgesteld. Het maaierwerk voor dit jaar is volledig uitgevoerd. Om meer ruimte te bieden voor begroeiing in watergangen zijn zes gebieden herrekend met

Effect	Samenvatting 2024
	de leggertool en vastgelegd in de legger. Daarnaast is gestart met de schouw op waterbergend vermogen, waarbij dichtgegroeide wateren op meerdere plekken zijn terug gegraven. • De laatste projecten van het programma Wateropgave 1.5 zijn afgerond en opgeleverd. Het algemeen bestuur heeft een besluit genomen over het uitvoeringskrediet van het programma Wateropgave 2.0. Hierdoor kan de uitvoering van diverse projecten in 2025, waaronder projecten in de Sammerspolder en polder Callantsoog, verder worden opgepakt. • De bouwstenen voor een nieuw programma Zoetwaterbeschikbaarheid zijn in concept gereed. Deze bouwstenen zijn via participatiegesprekken in het laatste kwartaal getoetst bij een aantal relevante belanghebbende partijen die actief zijn in de ruimtelijke ordening, natuur, landbouw, drinkwater en industrie. Verwachting is dat het plan begin 2025 behandeld wordt in het algemeen bestuur. • Het programma Ruimtelijke Adaptatie is halverwege de programmaperiode. Er is een tussenrapportage opgesteld waarin wordt teruggekeken op de inspanningen die afgelopen jaren (2022-2024) zijn ingezet. Om klimaatadaptatie te versnellen heeft de laatste openstelling van de Klimaat Actief Noorderkwartier (KAN)regeling plaats gevonden. Voor de aanpak van onze vitale en kwetsbare objecten is een uitvoeringsagenda opgesteld. • Binnen de programma's lopen we vertraging op in de realisatie van diverse projecten doordat de werving en het inwerken veel tijd vragen. Dit zorgt ervoor dat we niet altijd in staat zijn om onze invloed op diverse bovenregionale vraagstukken adequaat in te vullen.
Gezond water	• Het KRW Impulsprogramma 2024-2027 is bestuurlijk vastgesteld. Dit programma vormt een aanvulling op het eerder vastgestelde Programma KRW 2022-2027. In het Impulsprogramma zijn de aanbevelingen uit de juridische <i>quickscan</i> en recentere inzichten zoals de bevindingen van het Dinoterb onderzoek door Deltares opgenomen. Verder hebben we regionale input geleverd voor de landelijke tussenevaluatie KRW 2024. • Het Landbouwportaal is succesvol geweest. Veel agrarische ondernemers maken gebruik van de mogelijkheden en de middelen zijn volledig benut. Met de samenwerkingspartners hebben we de doorontwikkeling van het Landbouwportaal 2.0 verkend. • We hebben uitvoering gegeven aan verschillende gebiedsgerichte samenwerkingen en voeren verdiepende onderzoeken en monitoring uit in prioritaire KRW-gebieden. Voor het prioritaire KRW-gebied Oosterdel is een uitvoeringsovereenkomst opgesteld gericht op de KRW-doelbereik en landschapsherstel. • We hebben het oplossen van diverse vismigratieknelpunten en kansen voor natuurvriendelijke oevers verkend. Dit jaar melden we drie vismigratievoorzieningen en bijna zes kilometer aan natuurvriendelijke oevers gereed. • Voor het project Natte infrastructuur Noordkop is het aanvullend uitvoeringskrediet door het algemeen bestuur toegekend. • De ontwerpen van de paai- en opgroeiplaatsen en vispassage Stontelerkeersluis zijn gereed en er is gestart met de aanbestedingsfase. Ook de aanbesteding van de verdere voorbereiding en uitvoering van het gemaal Oostoever (inclusief vispassage) is gestart.
Schoon water	• Het zuiveringsproces, beheer van onze assets en de kwaliteit van de data zijn op orde. Hierdoor zijn de prestaties en mijlpalen grotendeels groen. We willen deze basis op orde blijven houden. Hiervoor hebben we technisch personeel nodig op gebied van data, procesbeheersing en beheer. • Door het integreren van de basiszuiveringsbeelden in het dagelijks proces zijn we steeds beter in staat geweest om te anticiperen op (toekomstige) ontwikkelingen in de omgeving. • We zijn gestart met ons voor te bereiden op De Grote Verbouwing van de waterketen door onder meer een strategische sessie met het dagelijks bestuur en een themasessie voor het algemeen bestuur. • We hebben aan een circulaire waterketen gewerkt met onderzoek naar de verwijdering van medicijnresten, het scheiden van afvalwaterstromen en hebben op de ontwikkeling van nieuwe technologieën op bestaande zuiveringen ingezet. Zo nemen we met andere waterschappen deel aan het samenwerkingsprogramma Zuivering van de toekomst, waarin we onderzoek doen naar combinaties van nieuwe zuiveringstechnologieën.

Effect	Samenvatting 2024
	Daarnaast werken we aan een ontwikkeling van AI-sturing op zuiveringen om de emissie van lachgas te reduceren. • We zijn gestart met het optimaliseren van onze processen rondom Kwaliteit, Arbo en Milieu (KAM). De productie van grondstoffen (struviet en cellulose) is gelijk aan voorgaand jaar en de biogasproductie is met 14% toegenomen. Om technische redenen lukt het niet altijd om het extra geproduceerde biogas maximaal te benutten met als gevolg dat het verlagen van het percentage afgefakkeld gas niet gehaald is. • De nieuwe Nereda rwzi Oosthuizen is opgeleverd. • We hebben duurzaamheid in alle nieuwe aanbestedingen verwerkt. • Circa 80% van het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen is risicogestuurd. • De uitvoering van de samenwerkingsprogramma's met de gemeenten ligt op schema. De <i>try out</i> Grip op Indirecte Lozingen heeft geleid tot een gezamenlijk programma met de omgevingsdiensten om het toezicht te versterken. Vanuit de regiostudie Afvalwaterketen Amsterdam Zaanstreek (RAAZ) is een shortlist van mogelijke locaties voor een nieuwe rwzi voorbereid. • We hebben de maatregelen doorgezet om klimaat- en energieneutraal schoon water te produceren. Deze maatregelen zijn in aanloop naar het nieuwe klimaatprogramma met doeljaar 2035. • In 2024 hebben we naar de komende sluiting van onze slibdrooginstallatie (SDI) Beverwijk toegewerkt.
Veilige (vaar)wegen	• We hebben overeenkomsten afgesloten met de gemeenten Wormerland en Edam-Volendam. Voor alle resterende gemeenten hebben we concept overeenkomsten opgesteld. Bij de gemeente Landsmeer is het besluitvormingstraject gestart. Met gemeenten Purmerend en Waterland zijn we nog in gesprek over de overdracht van het beheer van de wegen. We onderzoeken welke rol de provincie in de overdracht kan spelen. • De wegen in de gemeenten Wormerland, Edam-Volendam, Amsterdam en Zaanstad (dijkweggemeenten) hebben we overgedragen. De overdracht van de wegen aan Landsmeer is aanstaande. Het resterend areaal in Purmerend en Waterland voldoet aan de kwaliteitsafspraken die zijn gemaakt in het kader van de overdracht. • Op basis van een contractuele afspraak voeren we onder medebewind van de provincie Noord-Holland een scheepvaartbeheertaak uit. Naast het onderhoud van een aantal sluizen is het baggeren van de vaargeul in het Amstelmeer een groot project binnen de overeenkomst. We hebben dit jaar het project afgerond. Naar aanleiding van de evaluatie in 2023 werken we in regioverband aan een herijkte overeenkomst.
Crisisbeheersing	• De visie Crisisbeheersing 2030 is vastgesteld door het algemeen bestuur. Dit vormt een belangrijke stap in de verdere professionalisering van de crisisorganisatie. • Dit jaar zijn er 22 meldingen binnengekomen die raken aan onze watertaken, waarvoor we vier keer opgeschaald zijn geweest. • De aanbevelingen en leerpunten uit de evaluaties vanaf 2021 zijn opgenomen in huidige werkzaamheden en het jaarplan 2025. • We zijn gestart met de voorbereiding op de cyberoefening ISIdoor 2025. • Met de brandweer is geoefend om ingezet te kunnen worden voor watertaken tijdens een calamiteiten of crisis. Ook is de samenwerkingsovereenkomst getekend. • Met de TU Delft zijn vijf tools ontwikkeld om in warme fase te kunnen handelen en in de koude fase scenario-analyses te kunnen opstellen en strategieën te kunnen testen. • We hebben voor 22 van de 42 gebieden inventarisaties en systeemanalyses uitgevoerd voor het vergroten van de crisisrobuustheid door het ontwikkelen van lokale bestrijdingsstrategieën (motorkapposters met loonwerkers en agrariërs), het opzetten van lokale crisisnetwerken en advies voor watersysteemversterking aan taakafdelingen. Er heeft een eerste test plaatsgevonden over het plaatsen van noodbemaling door loonwerkers op basis van motorkapposters.
Bestuur en Organisatie	• Het invullen van openstaande vacatures is een grote uitdaging die we aangaan met het intensiveren van onze arbeidsmarktcampagne. Hierdoor zijn ruim 160 van de 209 vacatures vervuld. • We zijn verdergegaan met de verduurzaming van het wagenpark. Een deel van het groot materieel, waaronder tractoren, was aan het einde van de levensduur en vervangen. Het overige deel wordt in 2025 vervangen. • We investeerden in groot onderhoud van de IT-infrastructuur om de informatieveiligheid en de prestaties van de kantoorautomatisering te borgen. Door personele krapte in het geo-domein konden we de software, databases en visualisaties van geografische gegevens op de kaart alleen in stand houden en niet actualiseren.

Effect	Samenvatting 2024
	• We hadden te maken met twee aanvallen van ransomware bij onze leveranciers en een datalek in ons Geoinformatieportaal. Hierop zijn direct mitigerende maatregelen genomen. Ook werken we aan structurele oplossingen voor datalekken. Een deel van deze oplossing ligt in de acties vanuit het verbeterplan BIO. • Voor het verbeterplan Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) was door een extern bureau een gap-analyse uitgevoerd tussen de <i>best practice</i> inrichting en de huidige inrichting van het informatievoorziening-domein (IV-domein). Uit deze analyse bleek dat er onvoldoende capaciteit aanwezig was binnen het IV-domein, om BIO-compliant te worden en structureel de continuïteit en integriteit van onze informatiesystemen goed te borgen. Naar aanleiding hiervan heeft het algemeen bestuur per 2025 aanvullende formatie toegewezen. • De verkoopopbrengsten van het Project versnelde aanpak gebruik eigendommen, inclusief de verkoop van een grote kavel, waren ruim € 1,1 miljoen. • We hebben geïnvesteerd in het (leren) uitvoeren van onze taken op het gebied van Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH), onder de Omgevingswet en de Waterschapsverordening. Om het aantal vergunningsaanvragen en informatieplichten, dat groter was dan verwacht, in goede banen te leiden hebben we verschillende maatregelen getroffen, waaronder het opstellen van andere richtlijnen voor het inhoudelijk toetsen van vergunningen en door extra fte in te huren voor het afhandelen van informatieplichten. • Via de Omgevingsdienst is aan het Ministerie van Economische Zaken gerapporteerd over onze energiebesparingsmogelijkheden conform de energiebesparingsplicht. De uitvoering van de maatregelen is vertraagd en loopt uit naar 2025 en 2026. • We hebben ingezet op de energiemix en duurzame energie opgewekt met zon, wind en vergisting. We hebben de centrale vergisting op rwzi Geestmerambacht voorbereid en de mogelijkheden voor windenergie op dezelfde locatie verkend. • De gemeente Hoorn heeft HVC opdracht gegeven om de mogelijkheden voor windenergie op de Schellinkhouterdijk te verkennen. Hieraan hebben we meegewerkt tot de gemeente besloot de verkenning te stoppen. • In het laatste kwartaal hebben vier bedrijven succesvol <i>gepitch</i>t voor de selectiecommissie van het Waterinnovatiefonds. De plannen worden begin 2025 beoordeeld door het Groenfonds.

1.3 Leeswijzer

De jaarstukken zijn opgebouwd uit het jaarverslag (deel 1 en 2) en de jaarrekening (deel 3). Voorafgaand aan het jaarverslag benoemen we in hoofdstuk 2 de ontwikkelingen binnen de vijf thema's uit het Waterplan 2022-2027. Deze vijf thema's zijn: Ruimtelijke adaptatie, Omgevingswet, Duurzaamheid, Biodiversiteit en Datagedreven werken.

Deel 1 (hoofdstukken 3 tot en met 9) is opgebouwd rond de effecten Waterveiligheid, Voldoende water, Gezond water, Schoon water, Veilige (vaar)wegen, Crisisbeheersing en Bestuur en Organisatie. We geven aan wat we hebben gedaan om de beoogde effecten te bereiken en hoe we onze taak in de samenleving hebben opgepakt en uitgevoerd.

Deel 2 (hoofdstukken 10 tot en met 18) bevat de wettelijk verplichte paragrafen.

Deel 3 (hoofdstukken 19 tot en met 27) bevat de jaarrekening inclusief de controleverklaring van onze accountant. In dit deel verantwoorden we onze financiële positie.

In de bijlagen staan de overzichten die niet wettelijk zijn voorgeschreven.

Smileys

We hebben smileys gebruikt om in de loop van het begrotingsjaar in management- en concernrapportages de voortgang in beeld te brengen. In deel 1 zijn per prestatie de smileys op de volgende manier aangegeven:

Deze prestatie loopt qua inhoud en middelen volgens jaarplanning.

Deze prestatie loopt wat betreft inhoud en middelen achter op de *jaar*planning. We verwachten de geconstateerde afwijking op te lossen binnen de *totale* planning.

Deze prestatie loopt niet goed of uit de planning. We verwachten dit niet meer op te lossen is binnen de totale planning.

Een prestatie heeft een langere doorlooptijd dan een jaar. In bovenstaande uitleg is dit aangeduid met *totale* planning. Bij een blauwe of rode smiley geven we hiervoor een verklaring, maar ook hoe we hier gevolg aan geven. Een rode smiley betekent niet per definitie dat we de prestatie niet behalen, maar kan betekenen dat de prestatie een jaar later dan gepland wordt behaald.

Naast de prestaties maken we gebruik van mijlpalen. Dit zijn de jaardoelen die zijn vastgesteld bij de begroting. Wanneer de mijlpaal afwijkt van het gestelde doel in de begroting dan wordt tussen haakjes de mijlpaal uit de begroting toegevoegd. Doordat de mijlpalen een doorlooptijd hebben van een jaar en prestaties een langere doorlooptijd hebben, is het mogelijk dat een prestatie op groen staat terwijl een mijlpaal niet is behaald.

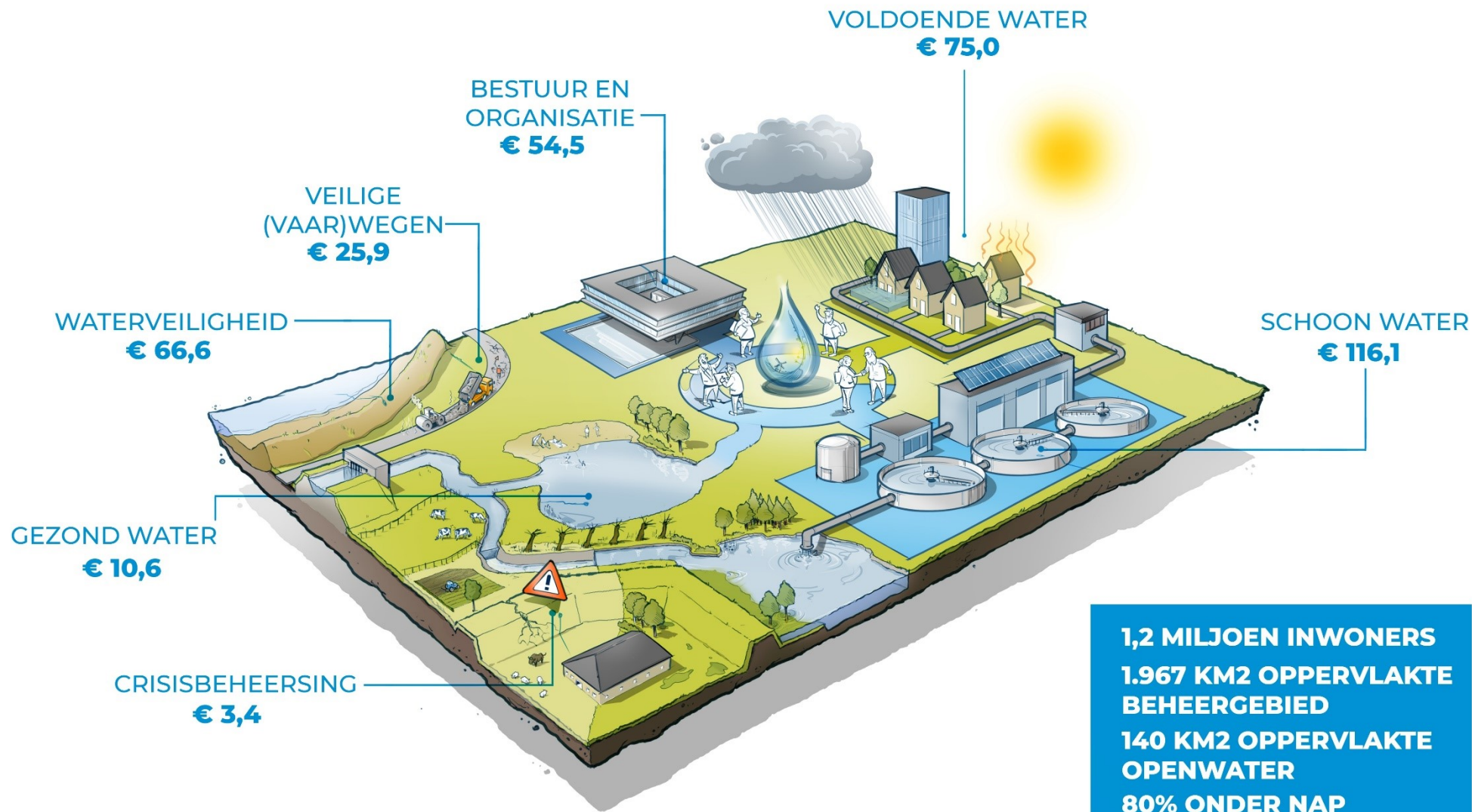
Financiële overzichten

In deze jaarstukken gaan we in op de financiële verschillen tussen de begroting en de realisatie. We vergelijken de realisatie met de herziene begroting. Dit is de begroting inclusief de vastgestelde begrotingswijzigingen. In hoofdstuk 21 zijn deze begrotingswijzigingen toegelicht. Per hoofdstuk presenteren we een tabel met daarin exploitatielasten en investeringsvolumes.

Bij de financiële tabellen en teksten zijn toelichtingen opgenomen waarin we de relevante afwijkingen groter dan € 0,5 miljoen of grote verschuivingen ten opzichte van de herziene begroting verklaren. In de tabellen en teksten kunnen afrondingsverschillen voorkomen.

WAT DOEN WE MET UW BELASTINGGELD?

Jaarstukken 2024 - TOTALE KOSTEN € 352,2 MILJOEN

1.4 Exploitatie en investeringen naar effect

Exploitatie naar effect

Ten opzichte van de herziene begroting sluiten we het jaar af met een exploitatieresultaat van € 9,8 miljoen positief, inclusief begrotingswijzigingen. Zonder de centrale begrotingswijziging zou het resultaat € 2,8 miljoen positief zijn. De verschuivingen tussen de kosten en opbrengsten ten opzichte van de herziene begroting worden op hoofdlijnen in onderstaande tabel verklaard. De uitgebreide toelichting staat in hoofdstuk 23.

Exploitatieresultaat (bedragen x € 1 miljoen)		Structureel/ incidenteel	Effect
Lagere kosten:			
Energiekosten	1,3	I	Voldoende water, Schoon water
Personeelslasten	0,5	I	Alle effecten
Overdracht en onderhoud wegen	0,9	I	Veilige (vaar)wegen
(Onderhoud) software/hardware	0,8	I	Bestuur en organisatie
Inflatie	0,7	I	Voldoende water
Hogere kosten:			
VBK	-1,0	I	Voldoende water
Hogere opbrengsten:			
Energieopbrengsten	0,5	I	Schoon water
Personeelsbaten	0,4	I	Alle effecten
Verkoop dienstwoning	0,6	I	Bestuur en organisatie
Diverse lagere kosten / hogere opbrengsten*	5,1	S/I	Alle effecten
Exploitatieresultaat	9,8		

* Het bedrag bestaat uit diverse posten < € 0,4 miljoen en worden toegelicht in hoofdstuk 23.

Voorgesteld wordt om van het resultaat € 9,8 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie. In onderstaande tabel wordt de exploitatie per effect weergegeven. Het exploitatieresultaat wordt in hoofdstuk 3 tot en met 9 per effect toegelicht.

Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie 2024	Herziene Begroting 2024	Originele Begroting 2024
Waterveiligheid	Kosten	66,6	68,1	65,9
	Opbrengsten	-7,8	-8,0	-8,6
	Afrondingsverschil	-	-	-
	Netto	58,8	60,1	57,3
Voldoende water	Kosten	75,0	80,3	79,7
	Opbrengsten	-1,4	-0,9	-0,8
	Afrondingsverschil	-	-	-0,1
	Netto	73,6	79,4	78,8
Gezond water	Kosten	10,6	8,5	8,3
	Opbrengsten	-2,3	-0,2	-0,1
	Afrondingsverschil	0,1	-	-
	Netto	8,4	8,3	8,2
Schoon water	Kosten	116,1	118,2	112,8
	Opbrengsten	-5,6	-5,5	-7
	Afrondingsverschil	-	-	-
	Netto	110,5	112,7	105,8
Veilige (vaar)wegen	Kosten	25,9	24,8	18,6

Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie 2024	Herziene Begroting 2024	Originele Begroting 2024
	Opbrengsten	-9,0	-8,8	-10,3
	Afrondingsverschil	-0,1	-	-
	Netto	16,8	16,0	8,3
Crisisbeheersing	Kosten	3,4	3,1	3,0
	Opbrengsten	-	-0,1	-
	Afrondingsverschil	-0,1	-	-
	Netto	3,3	3,0	3,0
Bestuur en Organisatie	Kosten	54,5	53,1	54,1
	Opbrengsten	-25,5	-23,5	-14,9
	Afrondingsverschil	-	-	-
	Netto	29,0	29,6	39,2
Afrondingsverschillen totale kosten		0,1	-0,1	-
Afrondingsverschillen totale opbrengsten		-0,1	-	-0,1
Totaal kosten		352,2	356,0	342,4
Totaal opbrengsten		-51,7	-47,0	-41,8
Afrondingsverschil		-	0,1	-
Totaal netto exclusief reserves en waterschapbelastingen		300,5	309,1	300,6
Dotaties en onttrekkingen aan algemene reserve		-	-	-
Dotaties en onttrekkingen aan bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie		-36,6	-35,7	-26,5
Waterschapsbelastingen		-273,7	-273,4	-274,0
Afrondingsverschil		-	-	-0,1
Totaal ('-' is voordelig)		-9,8	-	-

In onderstaande tabel zijn de waterschapsbelastingen per taak weergegeven.

Taak (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2024	Herziene Begroting 2024	Originele Begroting 2024
Watersysteem	-164,4	-163,4	-163,1
Zuiveringen	-103,0	-103,6	-104,6
Wegen	-6,4	-6,4	-6,3
Afrondingsverschil	0,1	-	-
Waterschapsbelastingen	-273,7	-273,4	-274,0

Investeringsen

Conform de in september 2022 vastgestelde Kadernota Risicomanagement (22.0221990) maken investeringsrisico's geen onderdeel meer uit van de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. In eerste instantie wordt voor dergelijke risico's een beroep gedaan op de risicoreservering binnen het investeringskrediet. Er zijn investeringsrisico's waarbij de afstemming met de subsidiegever over het toekennen van de subsidie constructief verloopt. Dit betreft het Project Markermeerdijken binnen het effect Waterveiligheid voor een bedrag van € 23,6 miljoen.

In onderstaande tabel staan per effect de investeringsuitgaven en -inkomsten. Het investeringsvolume komt € 19,6 miljoen lager uit.

Investeringsen (bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie 2024	Herziene Begroting 2024	Originele Begroting 2024
Waterveiligheid	Uitgaven	79,8	129,2	129,2
	Inkomsten	-76,1	-120,8	-120,8
	Afrondingsverschillen			-
	Netto	3,7	8,4	8,4
Voldoende water	Uitgaven	1,9	3,2	3,2
	Inkomsten	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-0,1	-0,1
	Netto	1,9	3,1	3,1
Gezond water	Uitgaven	1,5	1,5	1,5
	Inkomsten	-0,4	-0,2	-0,2
	Afrondingsverschillen	-	-0,1	-0,1
	Netto	1,1	1,2	1,2
Schoon water	Uitgaven	25,5	39,0	39,0
	Inkomsten	-0,2	-0,5	-0,5
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	25,3	38,5	38,5
Veilige (vaar)wegen	Uitgaven	-	-	-
	Inkomsten	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	-	-	-
Crisisbeheersing	Uitgaven	-	-	-
	Inkomsten	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	-	-	-
Bestuur en Organisatie	Uitgaven	1,7	2,1	2,1
	Inkomsten	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	1,7	2,1	2,1
Afrondingsverschillen totale uitgaven		0,1	-0,1	-0,1
Afrondingsverschillen totale inkomsten		-0,1	-	-
Totaal uitgaven investeringen		110,5	174,9	174,9
Totaal inkomsten investeringen		-76,8	-121,5	-121,5
Afrondingsverschillen		-	-0,1	-0,1
Totaal netto investeringen		33,7	53,3	53,3

De verschillen tussen de herziene begroting en realisatie worden in de volgende tabel per effect toegelicht.

Verschil netto-investeringsvolume (bedragen x € 1 miljoen)		Effect
Verschuiving van uitgaven naar 2026 en 2027 voor het vervangen van waterbouwasfalt in Den Helder. Dit is een meekoppelkans en afhankelijk van de voortgang en planning van het HWBP. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	3,5	Waterveiligheid
Voor HWBP-2 wordt een bijdrage voor het realiseren van diverse dijkplaatsen vallend onder de 'Brede-Kijkregeling' niet gedekt door subsidies. Dit zorgt niet voor een overschrijding van het totale investeringskrediet.	-1,4	Waterveiligheid
Een deel van de uitgaven van de planuitwerkingsfase van het HWBP-project Monnickendam Zeedijk schuift door naar 2025. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	1,5	Waterveiligheid
Bij de realisatie van het HWBP-project Katwoude is sprake geweest van afschuivingen. Hierdoor verschuiven geplande werkzaamheden naar latere jaren. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	0,8	Waterveiligheid
Door invoering van de Omgevingswet is bij de Wateropgave 2.0 vertraging opgelopen bij de start van de uitvoering Sammerspolder en Callantsoog. Hierdoor schuift de uitvoering door naar 2025. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	1,1	Voldoende water
Het werk voor de verzelfstandiging van rwzi Beverwijk ligt op schema. De begrote risico's doen zich naar verwachting niet voor. Naar verwachting zorgt dit voor € 4,0 miljoen lagere uitgaven op het totale investeringskrediet.	5,3	Schoon water
Het vernieuwen van rwzi Wieringen start na afronding van de vernieuwing van rwzi Oosthuizen, welke is vertraagd. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	3,5	Schoon water
Door de complexiteit van de vergunningaanvraag is meer tijd nodig voor de voorbereiding voor de groen gasinstallatie bij rwzi Den Helder. Aanbesteding en realisatie worden verwacht in 2025. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	2,4	Schoon water
Het bestuursvoorstel voor het uitvoeringskrediet voor de verduurzaming van bedrijfsgebouwen is later (in najaar) behandeld in het algemeen bestuur. Hierdoor start de realisatie later. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	1,4	Schoon water
De oplevering van de groen gas installatie op rwzi Beverwijk schuift door naar 2025 en 2026 vanwege technische redenen in de voorbereiding van het project. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	0,9	Schoon water
De scope van het project innovatieve ketenaanpak bedrijfsafvalwater is nog niet concreet genoeg omdat we nog in gesprek zijn met bedrijven. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	0,8	Schoon water
De investering in de struviet oogstinstallatie op rwzi Den Helder schuift door naar 2025. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	0,5	Schoon water
De begrote risico's voor het langer open houden van de SDI hebben zich niet voorgedaan. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet, omdat de risico's zich voor kunnen doen zolang de SDI op is.	0,4	Schoon water
Doordat de vernieuwing van de rwzi Oosthuizen is vertraagd zijn de uitgaven voor de nazorgfase doorgeschoven vanuit 2023 naar dit jaar. Dit heeft geen effect op het totale investeringskrediet.	-0,9	Schoon water
Bij de renovatie van rwzi's vallen door onvoorziene oorzaken onder andere de uitgaven voor vervanging van de leidingen op rwzi Zaandam-Oost hoger uit. Dit zorgt niet voor een overschrijding van het totale investeringskrediet.	-1,5	Schoon water
Overige lagere uitgaven.	1,3	Diverse
Totaal (+ is lagere uitgaven)	19,6	

2. Thema's Waterplan 2022-2027

In dit hoofdstuk omschrijven we een selectie van de ontwikkelingen binnen de vijf thema's uit het Waterplan 2022-2027. Deze vijf thema's zijn: Ruimtelijke adaptatie, Omgevingswet, Duurzaamheid, Biodiversiteit en Datagedreven werken.

Ruimtelijke adaptatie

De Ruimtelijke Adaptatie opgave vraagt om een meerjarige verankering van de samenwerking om gezamenlijk de DPRA-doelstelling van 2050 te behalen. Alle 26 gemeenten, PWN en HHNK hebben hiervoor een overeenkomst getekend om de samenwerking kracht bij te zetten en te verankeren voor de komende jaren.

In navolging van de overstromingen in Limburg is landelijk meer aandacht voor grootschalige bovenregionale gebeurtenissen. Het Rijk heeft de provincies de opdracht gegeven om hiervoor een klimaatstresstest uit te voeren. Voor het gebied Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaal (ARK-NZK) is een bovenregionale stresstest gestart. De resultaten komen in de loop van 2025 beschikbaar. We werken hierin samen met de andere drie waterschappen (AGV, Rijnland en HDSR), Rijkswaterstaat, de drie provincies, veiligheidsregio's en gemeenten.

Met de subsidieregeling Klimaat Actief Noorderkwartier versnellen we de klimaatadaptatie en dragen we financieel bij aan projecten die onze taken versterken. Bij de laatste openstelling van de regeling is aan twaalf projecten in totaal € 1 miljoen subsidie toegekend, voor onder andere projecten met waterbergende wegen, vergroening van wijken en diepte infiltratie van water in de ondergrond.

Het gemaal 'de Waardse Dijk' is op 25 maart feestelijk geopend. De bouw van het gemaal is van belang om de aanleg van de spooronderdoorgang in het Stationskwartier Dijk en Waard mogelijk te maken en tegelijkertijd de polder Heerhugowaard klimaatrobuuster te maken.

Ingebruikname van het nieuwe gemaal De Waardse Dijk, foto Harry Schuitemaker

Om kennis te delen en te inspireren binnen het klimaatnetwerk Samen blauwgroen zijn webinars en themabijeenkomsten georganiseerd, met als onderwerpen; burgerparticipatie klimaatadaptatie in de geschiedenis, opwarming van drinkwater, vergroenen van bedrijventerreinen en hittestress. Op 30 mei is het symposium 'Ruimtelijke adaptatie - Van Denken naar Doen' door ruim 200 bestuurders, beleidsmakers, wetenschappers en andere betrokkenen bezocht.

Gemeenten, hoogheemraadschap en drinkwaterbedrijf hebben een gezamenlijk belang bij een functionerende waterketen en een klimaatadaptieve- en waterrobuuste leefomgeving. Sinds 2021 trekken we gezamenlijk op het vlak van communicatie op en zijn we een meerjarige communicatiecampagne gestart. Dit was het laatste jaar van de gezamenlijk campagne. We hebben weer veel inwoners weten te bereiken met onder andere de acties 'Win een ton' en 'Pak die rol'.

Omgevingswet

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden. De regelgeving is flexibeler en geeft ruimte voor innovatie. Nu komt het aan op de implementatie. Voordat we alles in de greep hebben, moeten we ervaring gaan opdoen en gaandeweg raken we steeds meer bekend met de werking van de wet in de praktijk. Dit geldt zowel voor ons als voor onze ketenpartners en de inwoners van ons beheergebied. Dit betekent onder andere dat de doorlooptijden van aanvragen en informatieverzoeken zeker begin van het jaar, maar ook nu nog, langer zijn dan voorheen. Daarnaast was de verwachting dat het aantal aanvragen omgevingsvergunning zou dalen in 2024. Gebleken is dat het aantal iets is afgenomen doch de aanvragen over het algemeen complexer zijn geworden. Eind 2024 is het programma naar de lijn overgebracht en is het programmateam opgeheven.

Duurzaamheid

We hebben verder gewerkt aan de doelen uit het Klimaat- en energieprogramma (KEP) om energie- en emissieneutraal te worden. Dit doen we onder andere met zonnepanelen, windturbines en slibgistingen (energiemix).

- Met de extra slibvergisting op rwzi Geestmerambacht zetten we een grote stap richting energieneutraliteit. De plannen zijn uitgewerkt en een aanbesteding is gestart.
- Om de laatste locatie met zonnepanelen te kunnen aanleggen bij rwzi Den Helder heeft Liander het verzwaren van de netaansluiting voorbereid. De uitvoering is begin 2025.
- Voor de te bouwen groengas installatie op rwzi Den Helder is een omgevingsvergunning aangevraagd.
- Om de SDI vanaf 2026 uit bedrijf te kunnen stellen, zijn op rwzi Beverwijk werkzaamheden voor de 'ontvlechting' in uitvoering.
- Voor de Energiebesparingsplicht is een plan gemaakt voor het verduurzamen van zes bedrijfsgebouwen. In september heeft het algemeen bestuur ingestemd met een uitvoeringskrediet.
- Een voorstel vanuit de regionale energiestrategie (RES) door de HVC voor windturbines op de Schellinkhouterdijk is door ons beoordeeld als 'nee, tenzij'. De gemeenteraad van Hoorn heeft het voorstel echter afgekeurd, waardoor het niet tot verdere uitwerking is gekomen.
- We hebben gewerkt aan een opvolger van het KEP voor bredere klimaatneutraliteit richting 2035 (K35). Dit wordt in 2025 aan het algemeen bestuur voorgelegd.
- Er is een meet-en monitoringsplan gemaakt voor lachgasemissies bij zuiveringen. Om de methaanuitstoot te reduceren is een *businesscase* opgesteld. Voor de maatregelen wordt in 2025 een voorbereidingskrediet aangevraagd.
- We hebben deelgenomen aan het traject van de Unie van Waterschappen over Klimaatneutraal Circulair Assetmanagement en Opdrachtgeverschap (KCAO). In dat traject is gekeken hoe de milieu-impact van de vijf meest voorkomende assets bij waterschappen kan worden verkleind door anders te bouwen. Het KCAO-proces heeft geleid tot leidraden voor poldergemalen, oeverconstructies, waterkeringen, rwzi's en transportleidingen.
- We hebben een tool ontwikkeld voor de medewerker om bij inkopen onder € 5.000 duurzame keuze's te maken. We besteden meer dan € 1 miljoen per jaar aan dergelijke inkopen.
- Medewerkers krijgen hulp en training bij het invullen van het zogenoemde Ambitieweb om duurzame keuze's in projecten te kunnen maken.

Maatschappelijk verantwoorde overheid (MVO)

In onze visie op MVO zijn de maatschappij (people), milieu (planet) en economie (prosperity) de vertrekpunten voor samenwerking met de omgeving. De ambitie is om onze prestaties op het gebied van MVO en duurzaamheid meetbaar en inzichtelijk te maken. Hiervoor is een monitoringsmeting uitgevoerd. We sluiten hierbij aan op de Sustainable Development Goals (SDG's). Deze doelen zijn een mondiaal kompas voor uitdagingen als armoede, onderwijs en de klimaatcrisis. Vanaf begin 2023 meten we waar we staan met MVO. Hierbij zien wij een positieve, licht stijgende lijn. Voor de verplichte rapportage die nodig is in de toekomst, wordt een afwegingskader uitgedacht. Hierbij wordt gekeken naar aansluiting bij andere gremia zoals de SDG's onder de UvW en een verplichte Europese duurzaamheidsrapportage die met UvW, provincies en gemeenten wordt voorbereid. Door

uniformiteit na te streven wordt het ook in de toekomst mogelijk om onze MVO prestaties beter met andere organisaties te kunnen vergelijken.

Duurzame energieopwekking en terugwinning van grondstoffen

Energie HHNK		
Elektriciteit	2024	2024
	<i>Begroting (herzien)</i>	<i>Werkelijk</i>
Volume voor kostenbepaling (MWh)	71.166	70.022
Waterketen	44.831	44.201
Watersystemen	24.610	23.773
Gebouwbeheer	1.420	1.498
Wegen	305	550
Kosten elektriciteit	€ 23.694.681	€ 23.191.434
Gemiddeld tarief per MWh*	€ 332,95	€ 331,20
Volume voor opbrengstenbepaling (MWh)	-43.800	-45.739
Waterketen SDI	-22.019	-23.976
Waterketen Zon	-18.476	-18.768
Watersystemen Wind	-2.864	-2.553
Gebouwbeheer Zon	-441	-442
Opbrengsten elektriciteit **	€ -2.848.043	€ -3.309.388
Gas	2024	2024
	<i>Begroting (herzien)</i>	<i>Werkelijk</i>
Totaal Inkoop Aardgas (m³x1.000)	15.329	15.856
Waterketen SDI	15.084	15.627
Gebouwen	245	229
Kosten inkoop Gas	€ 13.574.419	€ 12.742.580
Gemiddeld tarief per 1.000 m ³ *	€ 885,54	€ 803,64
Groen Gas verkocht (m³x1.000)	-881	-902
Opbrengst verkocht Gas	€ -347.591	€ -354.940
Netto energiekosten	€ 34.073.466	€ 32.269.686

* Inclusief netbeheerkosten, trafokuur, meetdiensten en VPB

** Inclusief opbrengsten SDE subsidie

Terugwinning	2024	2024
	<i>Begroting (herzien)</i>	<i>Werkelijk</i>
Biogas (totale opwek x1.000 m³)	4.405	4.708
Omgezet naar Groen Gas	1.320	1.459
Gebruikt in WKK	2.350	2.528
Gebruikt voor CV	60	78
Afgefakkeld / verlies	575	603
PowerCrumbs (Zaandam)	100	41
Overige stromen		
Slibgranulaat (ton)	19.000	19.176
Herwonnen grondstoffen		
Struviet (ton)	200	120
Cellulose (ton)	2.250	2.890

De tabel is aanpast ten opzichte van de tweede concernrapportage, zodat het gemiddeld tarief per MWh beter te herleiden is uit bovenstaande cijfers.

Disclaimer bij deze tabel en toelichting: De SDI was in 2024 nog volledig in gebruik. De terugleververgoeding van HVC en de Stimulering duurzame energieproductie (SDE) subsidie worden op basis van voorlopige factoren en bedragen berekend. De overheid bepaalt de definitieve factoren en bedragen in het jaar na de realisatie. Dit zorgt ervoor dat de definitieve vergoedingen kunnen afwijken van wat nu is berekend.

Voor het opstellen van de jaarstukken is een analyse gemaakt op de tijdstippen van het verbruik (dal of piek) en hierop zijn de kosten aangepast. Hierdoor verschillen de tarieven per effect.

Kosten elektriciteit (€ 0,5 miljoen lager):

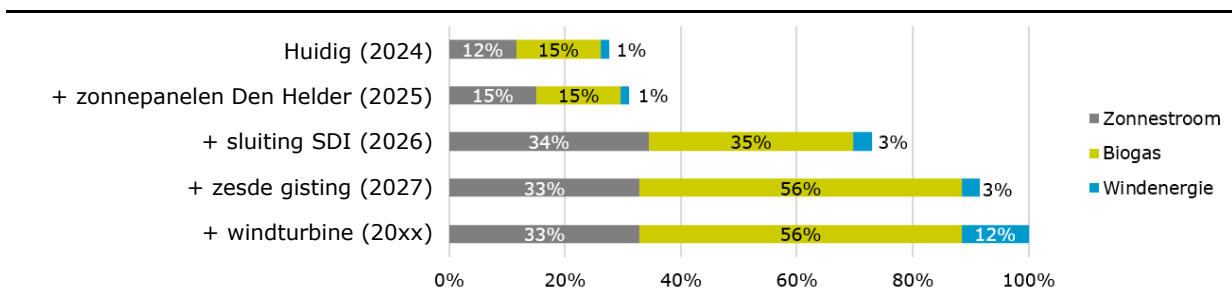
- De laatste 5 maanden lag het verbruik onder het gemiddelde.
- Door hogere netwerkkosten en kosten uit 2023 stijgen de kosten met € 0,5 miljoen.
- Lagere energiekosten van € 1 miljoen door een nauwkeurigere bepaling van het tarief per kWh.

Opbrengsten elektriciteit (€ 0,5 miljoen hoger):

- Door onder meer minder storingen en uitval heeft de SDI voor € 0,7 miljoen meer elektriciteit opgewekt.
- Vanwege de hogere opwekking is de SDE-subsidie € 0,2 miljoen lager.

Kosten gas (€ 0,8 miljoen lager):

- Ook in 2024 was de verwachting dat de slibdroger 15% minder gas zou verbruiken t.o.v. vol bedrijf. Hierdoor zouden we geen recht hebben op energiebelasting. Op basis van doorrekening einde van het jaar is de huidige verwachting is dat we over de eerste zeven maanden het rendement wel behalen waardoor we recht hebben op teruggave energiebelasting van € 0,8 miljoen.

Voortgang op doelstelling energieneutraal

Het doel om geen CO₂ meer uit te stoten met de eigen bedrijfsvoering wordt na de sluiting van de SDI in 2026 nagenoeg bereikt. Ten opzichte van onze uitstoot bij de start van het KEP is de emissie op dat moment met 99% gereduceerd. De resterende uitstoot wordt veroorzaakt door gas- en brandstofverbruik voor gebouwverwarming en transport.

De Unie van Waterschappen heeft in samenwerking met de waterschappen aanvullende ambities op het gebied van duurzaamheid opgesteld voor de sector. Het is aan de waterschappen om daar vervolgens verdere invulling aan te geven. Met het aflopen van het ons KEP-programma in 2025 ontstaat een logisch moment om die aanvullende ambities te vertalen naar nieuw klimaatbeleid tot 2035.

Biodiversiteit

Op 16 oktober 2024 is de geactualiseerde uitvoeringsagenda biodiversiteit 2024 – 2030 vastgesteld door het algemeen bestuur. Naast de huidige maatregelen zijn in deze agenda nieuwe kansen en verkenningen opgenomen voor het bevorderen van de biodiversiteit met het beheer en inrichting van onze assets.

De provincie heeft een verkenning uit laten voeren naar mogelijkheden om natuurvriendelijke oevers aan te leggen langs de provinciale vaarwegen. Op verzoek van de provincie hebben we een aantal kansrijke locaties aangewezen. Natuurlijke zaken (Landschap Noord-Holland) heeft een advies voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers (NVO) geschreven voor de verbindingzone tussen het Amstelmeer en het Zwanenwater. We hebben enerzijds gewerkt aan behoud van kwetsbare

soortgroepen en anderzijds het algemeen beheer aangescherpt. De andere aangewezen verbindingzones zijn omgezet in natuurvriendelijk beheer.

Op de Oeverdijk bij Hoorn ligt een natuurcompensatieopgave. Hier worden maatregelen getroffen ter behoud en bescherming van broedvogels, ringslang en insecten. Broedplateaus zijn aangelegd voor watergebonden vogelsoorten, er zijn twee oeverwaluwanden gerealiseerd en er zijn extra winterverblijven voor ringslangen aangelegd. Daarnaast is meer dynamiek in het landschap aangebracht waar insecten baat bij hebben en het dynamisch moeras is voor 50% niet ingezaaid ter stimulatie van vestiging van wilde plantensoorten waaronder pioniervegetatie.

Bescherming van de kwetsbare ringslag en aanleg vispassage

Het natuurtechnisch maaien (verschrallingsbeheer) was succesvol op de Hondsbossche Zeewering en is in de omgeving verder uitgebreid op de Hondsbossche Slaperdijk, de Oude Schoorlse zeekering en de dijken rondom Petten. Daarnaast werken we samen met Firma Wouters die het gefaseerd maaien ook toepast op dijken elders in het beheergebied.

Vanuit zuiverings- en waterkwaliteitseisen wordt op de rwzi Eversteikoog gewerkt aan het verbeteren van het zuiveringsrendement voor nutriënten en het verwijderen van medicijnresten. Dit heeft ook positieve effecten op de biodiversiteit.

In februari is het Beleidskader Invasieve exoten vastgesteld. Invasieve exoten vormen een risico voor waterveiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit en ecologie. In 2024 zijn diverse maatregelen opgestart, waaronder het opstellen van soortspecifieke protocollen.

Het plaatsen van een paddenscherm ter bescherming van de rugstreeppadden bij onze werkzaamheden

Datagedreven werken

In het Informatiebeleidsplan 2022-2025 zijn onze ambities op het gebied van datagedreven werken uitgewerkt. Dit jaar werkten we aan oplossingen waarbij we op basis van de informatie uit data efficiënter en doelmatiger kunnen werken. We bleven volop inzetten om de basis op orde te houden, dat wil zeggen de architectuur, de infrastructuur en de beheerfuncties. Het CIO office heeft een wetgevingskalender opgesteld, waarin digitale wetgeving, verordeningen en richtlijnen die op ons afkomen zijn vertaald naar concrete projecten. We liggen op schema en voor aanvullende maatregelen zijn acties geformuleerd en projectvoorstellen opgesteld. Hiermee is de voorbereiding op wat de "digital decade" wordt genoemd, gestart. Hiervoor moeten veel veranderingen worden doorgevoerd op het gebied van dienstverlening, beveiliging, open data en transparantie.

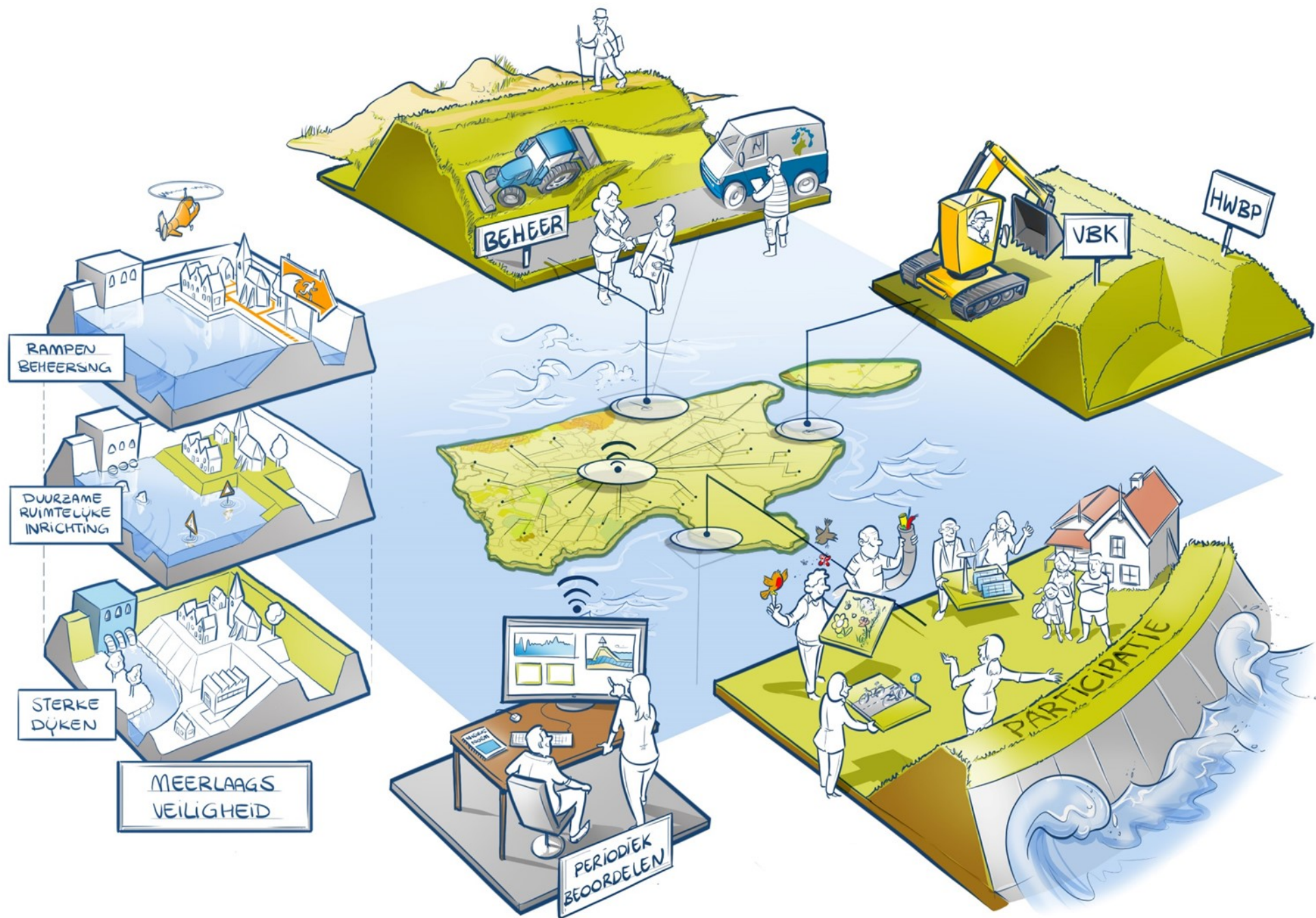
Daarnaast werkten we aan diverse projecten om de organisatie in staat te stellen meer datagedreven te werken, waaronder:

- Continu inzicht in onze waterkeringen;
- Voortzetting pilot met netwerk voor meetdata (grondwaterpeil, waterpeil, motortrillingen);
- Data architectuur voor Richtlijn Stedelijk Afvalwater;
- Realtime Waterbeeld voor o.a. CCB en peilbeheer;
- In gebruik name Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO);
- Bouw Informatie Model voor grote nieuwbouwprojecten;
- Opslag en verwerking grote datasets (b.v. drone data).

Deel 1 – Effecten in detail

Baggerwerkzaamheden in het Amstelmeer

3. Waterveiligheid

3.1 Resultaat 1: We beperken het overstromingsrisico door onze keringen te laten voldoen aan het afgesproken beschermingsniveau en ze risicogestuurd te beheren. Zo geven we invulling aan de zorgplicht.

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P081		2,0	2,1	Uitgaven	81,8
				Inkomsten	-81,8
				Afronding	-
				Netto	-
In 2027 zijn de primaire waterkeringen op orde die op het landelijke HWBP-2-programma staan. 😊		Project in uitvoering: Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam			
De mijlpaal wordt gehaald om in 2027 het project Markermeerdijken af te ronden.					
Het investeringsuitgaven zijn € 1,2 miljoen hoger door uitgaven vallend onder de 'Brede-Kijkregeling' die niet gedekt zijn door subsidies. De regeling is onderdeel van het beschikbaar gestelde krediet voor de uitvoering van het HWBP-2 programma en is bedoeld om bijdragen te leveren aan omgevingsinitiatieven. Het gaat om een bijdrage voor het realiseren van diverse dijkplaatsen. Verder komt het verschil van de totale lagere investeringsuitgaven en -inkomsten door verschuiving van werkzaamheden naar 2025 en 2026.					
P082		12,9	13,1	Uitgaven	43,3
				Inkomsten	-38,9
				Afronding	-
				Netto	4,4
In 2050 voldoen de primaire waterkeringen die op het landelijke HWBP-programma staan aan de norm. 😊		Projecten in verkenningsfase: - Den Helder Helderse Zeewering - Den Helder Havendijk - Wieringermeerkering			

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investeringen	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
	- Schellingwoude Projecten in planuitwerkingsfase: - Monnickendam Zeedijk - Katwoude (12b) Projecten in realisatiefase: - Den Oever-Den Helder - Katwoude (11a en 12a) - Samenwerken aan Kunstwerken			
De verkenningsfases van de projecten in Den Helder zijn voorspoedig verlopen, met onder andere een vastgesteld voorkeursalternatief binnen het project Helderse Zeewering. Ook voor het project Monnickendam Zeedijk is het voorkeursalternatief vastgesteld. De realisatiefase van het project Katwoude (11a en 12a) bevindt zich vol in uitvoering. In de Programmarapportage HWBP is een uitgebreide stand van zaken per project opgenomen. De investeringsuitgaven en -inkomsten vallen beider lager uit doordat onder andere de realisatiefase van het project Den Oever-Den Helder later start. Daarnaast zijn de uitgaven en inkomsten lager door de verfijning van de scope van de verkenningsfases van de projecten Den Helder Helderse Zeewering en Den Helder Havendijk. Een deel van de investeringsuitgaven van de planuitwerkingsfase van het project Monnickendam Zeedijk verschuift over de jaargrens heen. Tot slot is bij de realisatie van het project Katwoude sprake is geweest van afschuivingen, waardoor geplande werkzaamheden verschuiven naar latere jaren.				
P076	14,2	13,9	-	-
In 2030 voldoen de in de toetsronde 2012-2024 afgekeurde regionale keringen aan de norm, inclusief kunstwerken en niet-waterkerende objecten. 😊	We hebben circa 9 kilometer aan regionale keringen verbeterd, zodat ze aan de norm voldoen.			
Het VBK-3 programma heeft als opgave om circa 150 kilometer regionale keringen aan de norm te laten voldoen in de periode tot en met 2030. Dit jaar hebben we circa negen kilometer binnen de projecten HULOK, Egmond-Heiloo en Westerlanderdijk verbeterd. Daarnaast is het project Starnmeer in uitvoering, waarbij pas in 2025 formeel de kilometers worden opgeleverd. Ook project VBK-Gors-Vurige Staart is in uitvoering en de kilometers worden eveneens volgend jaar opgeleverd. De exploitatiekosten zijn € 1,0 miljoen hoger doordat uitvoeringsprojecten voortvarender lopen (Starnmeer en de Gors). Daarnaast zijn meer planvormingskosten gemaakt, omdat vlak voor het einde van de looptijd van het huidige raamcontract planverkenningen zijn uitgevoerd en veel ingenieursdiensten in lopende planvormingsprojecten versneld zijn afgerond. Ook is meer werk uitbesteed vanwege capaciteitsgebrek. Dit zorgt voor lagere kosten voor uren van € 0,6 miljoen. Echter lopen veel planvormingsprojecten uit, ondanks het versneld afronden van ingenieursdiensten. Dit komt onder andere door langere proceduretijd bij omgevingsactoren en door onvoldoende capaciteit, om de gemaakte producten een vervolg in het planvormingsproces te geven.				
P077	1,4	3,2	-	-

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
In 2034 hebben we al onze primaire keringtrajecten beoordeeld en in 2036 onze regionale keringen getoetst conform de afgesproken beoordelings-/toetsmethodiek. 😊		- We hebben een gedetailleerde toets uitgevoerd voor normtraject 13-7 (Enkhuizen-Schardam), om van een voorlopig oordeel (LBO1) tot een definitief oordeel (LBO2) te komen. - We hebben een gedetailleerde toets uitgevoerd voor normtraject 13-8 (Schardam-Edam), om van een voorlopig oordeel (LBO1) tot een definitief oordeel (LBO2) te komen. - We hebben de "Rapportage Veiligheidstoetsing regionale keringen 2012-2024" opgeleverd aan de Provincie Noord-Holland. - We hebben de database van de regionale toetsronde 2012-2024 op orde gebracht. Daarmee zijn de toetsingsoordelen herleidbaar.			
De uitgevoerde toetsing voor primaire keringtrajecten 13-7 en 13-8 heeft niet voldoende informatie opgeleverd om tot een veiligheidsoordeel te komen. In 2025 gaan we verder met geavanceerdere methodes om tot een definitief oordeel te komen.					
De regionale waterkeringen zijn getoetst en de resultaten hiervan zijn vastgelegd in de "Rapportage Toetsing Regionale Waterkeringen 2024". Deze rapportage is aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aangeboden. We hebben daarmee aan onze rapportageverplichting voldaan.					
De gebruikte gegevens en resultaten hebben we opgeslagen in onze database van de regionale toetsronde 2012-2024. Dat zorgt ervoor dat de resultaten herleidbaar zijn en gegevens makkelijker teruggevonden kunnen worden voor toekomstige toetsrondes.					
De exploitatiekosten zijn € 0,4 miljoen lager doordat de offertes voor de hertoetsing van regionale keringen lager uitvallen dan verwacht en de kosten deels doorschuiven naar 2025. Daarnaast zijn de kosten voor uren € 1,4 miljoen lager door een verschuiving naar P080 en naar P071 onder het effect Schoon water, en door langdurig ziekteverzuim.					
P078	24,6	25,0	Uitgaven	0,5	4,1
			Inkomsten	-	-
			Afronding	-	-
			Netto	0,5	4,1
In 2030 hebben we continu inzicht in de staat van onze keringen en maken we aantoonbare afwegingen tussen risico's, prestaties en kosten. 😊		- We hebben een audit gedaan op drie werkprocessen - We hebben biodiversiteit op onze keringen bevorderd door kansrijke zones/linten aan elkaar te verbinden. Als pilot is hiervoor de Zijperzeekering gestart met dertien pachters. - We hebben een plan van aanpak opgesteld voor de inrichting van een slim (grondwater)meetnetwerk van de waterkeringen. - We hebben een plan van aanpak gemaakt voor het systematisch inwinnen van geometriegegevens van de waterkeringen.			

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
We zijn gestart met de implementatie van een nieuw onderhoudsbeheersysteem (Iasset). Hiermee geven we invulling aan risicogestuurd onderhoud volgens NEN 2767. We hebben audits uitgevoerd op de werkprocessen inspecteren, onderhouden en bedienen waterkerende kunstwerken. We hebben samen met Natuurlijke Zaken (Landschap Noord-Holland) langs de gehele Zijperzeedijk de kansen voor ecologisch beheer per pachter in kaart gebracht met daarin verwerkt een passende beheermethode. We zijn meer natuurtechnisch gaan maaien om biodiversiteit te bevorderen. De grootschalige inventarisatie van geschikte dijken met mogelijkheden voor aangepast beheer is gedaan. Voor de uitvoering zijn we nog afhankelijk van de vaststelling van de nieuwe gedragscode. De herstelwerkzaamheden 'Hoogwaterschades planjaar 2024' zijn afgerond. De belangrijkste zestien locaties met het label 'waterveiligheid' zijn inmiddels hersteld. Het programma Waterveiligheid 2030 verloopt volgens plan. We hebben plannen opgesteld voor het opzetten van een slim meetnetwerk om de grondwaterstand in onze dijken te meten en gegevens over de waterkeringen te verzamelen. We zijn begonnen met het uitrollen van dit netwerk in de Beemster en Purmer. Daarnaast hebben we met behulp van drones en vliegtuigen de vorm en staat van een groot deel van onze primaire dijken in kaart gebracht. De onderschrijding op de investeringen wordt veroorzaakt door het doorschuiven van het project om waterbouwasfalt in Den Helder te vervangen. Na onderzoek is de verwachting dat de uitvoering doorschuift naar 2026 en 2027. Dit is een meekoppelkans van het HWBP-project Den Oever – Den Helder en is afhankelijk van de voortgang en planning van het HWBP.				

3.2 Resultaat 2: Hollands Noorderkwartier is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P080	2,9	2,1	-	-
In 2028 is waterveiligheid integraal onderdeel van gebiedsvisies en -plannen. 🌱 - We hebben expertise geleverd in gebiedsprocessen en bij het opstellen van gebiedsvisies en -plannen door provincie en gemeenten. - We hebben de waterveiligheidssituatie doorgerekend bij 0, 1, 2 en 3 meter zeespiegelstijging aan onze zandige kust en zijn hierover gesprekken gestart met de omgeving. Het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie en de Kamerbrief Water en Bodem sturend (WBS) hebben een beleidsmatige invulling gegeven aan de noodzaak om te komen tot een klimaatbestendige en waterrobuuste ruimtelijke inrichting. Vanuit het meerlaagsveiligheidsprincipe krijgt laag 2 – gevolgbeperking via ruimtelijke inrichting/ordening – in toenemende mate aandacht. Wij hebben een bijdrage geleverd aan lopende gebiedsprocessen en programma's, zoals het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord en de Omgevingsvisie Zaanstad 2024. Ook hebben we met positief resultaat geadviseerd over de inrichting van diverse woningbouwprojecten (Hofwijk Noord, Zaandriehoek Veerdijk, Elzenhagen Zuid) en een warmtecentrale (Buikslotermeer).				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
We hebben de waterveiligheidssituatie doorgerekend bij 0, 1, 2 en 3 meter zeespiegelstijging aan onze zandige kust. Met provincie, kustgemeenten en Rijkswaterstaat zijn op basis hiervan gesprekken gestart om te komen tot een gedragen beheerstrategie voor de zandige kust. De exploitatiekosten zijn hoger door voornamelijk een verschuiving van uren vanuit P077.				

3.3 Resultaat 3: Door multifunctioneel gebruik bieden onze keringen niet alleen waterveiligheid maar hebben ze ook maatschappelijk toegevoegde waarde

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P079		0,8	0,7	-	-
Binnen de randvoorwaarden van de waterveiligheidsfunctie zoeken we actief naar kansen om samen met de omgeving de gewenste maatschappelijke meerwaarde van een kering te bepalen. 😊		• We zijn een pilot gestart ter hoogte van de Noordpier (Velsen-Noord) waarbij we duinaangroei in Velsen-Noord realiseren samen met strandondernemers zonder dat sprake is van verplaatsing van de strandbebouwing. • We hebben onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van het project 'Dijkkwartier', betreffende een stedelijke ontwikkeling (woningbouw) waarbij de Helderse Zeewering robuust wordt gemaakt. • We hebben voor toekomstige dijkversterkingen (VBK) een omgevingsscan uitgevoerd om meekoppelkansen te benutten voor onder andere biodiversiteit, ruimtelijke inrichting, bereikbaarheid en kabels en leidingen.			
Pilot Noordpier is gestart. We bekijken hoe we de gewenste duinaangroei in Velsen-Noord samen met strandondernemers kunnen realiseren zonder verplaatsing van de strandbebouwing. Op 27 november hebben de vier betrokken ondernemers, de gemeente Velsen, Rijkswaterstaat en HHNK de samenwerkingsovereenkomst getekend en is de 10-jarige pilot gestart.					
Het project 'Dijkkwartier' betreft stedelijke ontwikkeling (woningbouw) waarbij de Helderse Zeewering robuust wordt gemaakt. Na het besluit van het algemeen bestuur in oktober 2023 is in samenwerking met de gemeente Den Helder gewerkt aan het nader onderzoeken van de bestuurlijke, juridische en financiële haalbaarheid van het project. We zijn in gesprek met de gemeente Den Helder over de randvoorwaarden waaraan het project minimaal moet voldoen ter ondersteuning van het voor te leggen CHI-besluit in 2025.					
De verkenning naar meekoppelkansen in toekomstige VBK-projecten is in juli 2024 afgerond. Het fietspad bij VBK de Gors is een voorbeeld van een succesvol gerealiseerde meekoppelkans. We hebben geleerd dat het voor de omgeving niet altijd gemakkelijk is om in de initiatiefase van een VBK-project aan te geven welke meekoppelkansen zij zien. In de ontwerpfase is ook nog ruimte voor meekoppelkansen en participatie.					

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investerings	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P008 Onvoorzien Waterveiligheid		-	-	-	-
Afronding		-	-	-	-0,1
Totaal		58,8	60,1	3,7	8,4

3.4 Risico's Waterveiligheid

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Er breekt een kering door.	3	€ 10.000.000	- Continue toetsing/beoordeling van de primaire en secundaire keringen, onder toezicht van en met verantwoording aan ILT en provincie. - HWBP programma (primaire keringen) - VBK programma (regionaal) - Risico gestuurd beheer en onderhoud conform NEN550001 - CBO organisatie - Reguliere voor- en najaarsinspectie - De aanbevelingen uit het rapport 'kadebreuk en compartimentering regionale keringen' implementeren - Onderzoek doen naar de mogelijke gevolgen van optrekkende bevers in Nederland
Nieuw	Schade aan de kering.	6	€5.000.000	- Inzicht in keringen door middel van inspecties en continu inzicht (WV 2030) - Risicogestuurd onderhouden
Nieuw	De nieuwe gedragscode verbiedt de maaimethode klepelen.	9	€500.000	We zijn tot op directieniveau aangehaakt bij de ontwikkeling van de nieuwe gedragscode.

4. Voldoende water

4.1 Resultaat 1: Ons gebied is uiterlijk 2050 klimaatbestendig en leefbaar door voldoende water aan- en afvoer en een optimale verdeling van het beschikbare water

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringsen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P083		1,3	0,9	-	-
In 2027 is Ruimtelijke Adaptatie onderdeel van ons dagelijks werk en benutten we de kansen vanuit de samenwerking om onze kerntaken te versterken en de leefomgeving klimaatbestendiger te maken. 😊		• We hebben een tussenrapportage ambtelijk vastgesteld voor het programma Ruimtelijke Adaptatie. • We hebben een uitvoeringsagenda opgesteld voor onze vitaal en kwetsbare objecten (begroot: we stellen een uitvoeringsagenda voor onze vitaal en kwetsbare objecten vast).			
De laatste openstelling van de Klimaat Actief Noorderkwartier (KAN)-regeling heeft plaatsgevonden. Hiermee is subsidie toegekend aan twaalf projecten, verspreid over de regio. We hebben een tussenrapportage opgesteld waarin we terugkijken op de inspanningen van de afgelopen jaren (2022-2024). In de tussenrapportage geven we ook een vooruitblik voor de komende periode. De tussenrapportage is ambtelijk vastgesteld en wordt begin 2025 ter informatie met het algemeen bestuur gedeeld.					
Op 28 februari heeft het algemeen bestuur een ambitieniveau aangenomen voor aanpak Vitaal en Kwetsbare objecten HHNK. Op basis van deze gekozen aanpak is een uitvoeringsagenda opgesteld waarin uiteindelijke maatregelen en bijbehorende kosten een plaats krijgen. Om de besluitvorming goed voor te bereiden is de vaststelling doorgeschoven naar 2025. Op 5 februari 2025 wordt de uitvoeringsagenda ter vaststelling behandeld in het algemeen bestuur.					
P084		2,8	3,0	-	-
In 2030 werken we volgens het principe van water en bodem sturend in het landelijk gebied en overtuigen wij anderen in de stedelijke omgeving dit toe te passen. Onze opgaven realiseren wij integraal en gebiedsgericht. 😊		• Er is geen bestuursovereenkomst met de provincie gesloten over de uitvoering van de PPLG (begroot: we sluiten een bestuursovereenkomst met provincie Noord-Holland over de uitvoering van het PPLG, enkel op de onderdelen waar wij verantwoordelijk voor zijn). • Vanwege bovengenoemde redenen worden behalve voor Laag Holland geen visies uitgewerkt (begroot: we hebben voor de programmegebieden Laag Holland, Noord-Kennemerland en Wadden, Kop van Noord-Holland en West-Friesland een visie gereed).			
De provincie gaat in plaats van een uitvoeringsagenda PPLG een Korte Termijn Agenda (KTA) Landelijk gebied opstellen, waarbij de focus komt te liggen op maatregelen die natuur versterken, landbouw verduurzamen, waterkwaliteit verbeteren en de uitstoot van broeikasgassen en stikstof verminderen. De financiering vanuit het NPLG is weggefallen, maar de provincie is op zoek naar middelen om het werk toch gedeeltelijk door te laten gaan. De vaststelling van de KTA inclusief financiering wordt begin 2025 verwacht. Het is onduidelijk of een bestuursovereenkomst in 2025 aan de orde komt.					
Vanwege bovengenoemde redenen worden behalve voor Laag Holland geen visies uitgewerkt. In Laag Holland zijn al enkele gebiedsprocessen bezig met maatregelen. De urgentie in deze gebieden voor een visie is hoger door wettelijke verplichtingen en voorziene knelpunten.					
Om het bewustzijn van de klimaatrisico's te vergroten en het belang om op de juiste plaatst te bouwen, zijn verschillende presentaties aan bestuurders en ambtenaren van gemeenten gegeven en hebben gezamenlijke werksessies georganiseerd.					

In ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het ontwikkelperspectief Noord-Holland-Noord en in de uitvoeringsagenda NOVEX NZKG is het thema 'Water en Bodem' als sturend element opgenomen. Ook in de energieopgaven aanlanding wind op zee en netuitbreiding 380kV wordt er rekening gehouden met water en bodem. Water en bodem worden als sturende principes gebruikt in de lopende PPLG gebiedsprocessen. In het PPLG zijn nadere water- en bodemanalyses uitgevoerd voor de binnenduinrand en het veenweidegebied.

4.2 Resultaat 2: Het watersysteem en de beheerinstrumenten zijn op orde en afgestemd met en op de omgeving

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P085		1,8	2,3	-	-
In 2027 stellen wij hoogwaardige hydrologische informatie beschikbaar, noodzakelijk voor advisering, actueel waterbeeld en (externe) informatievoorziening en voeren hiermee onderzoeken uit. 🔄	- De hydrologische informatie voor alle polders in ons beheergebied is inzichtelijk. - Voor het ontsluiten van de overstromingsinformatie moet een nieuwe marktconsultatie plaatsvinden. We verwachten dat we in samenwerking met een nieuwe marktpartij in 2025 onze overstromingsinformatie beschikbaar kunnen stellen (begroot: we ontwikkelen een nieuwe database met overstromingskaarten en ontsluiten deze)				
De hydrologische informatie is inzichtelijk. De data is beschikbaar voor de hydrologen. De vertaling naar de omgeving vergt meer tijd. Naar alle waarschijnlijkheid wordt dit in 2025 afgerond. Wegens afhankelijkheid van externe partijen is er vertraging in de oplevering. Voor het ontsluiten van de overstromingsinformatie moet een nieuwe marktconsultatie plaatsvinden. We verwachten dat we in samenwerking met een nieuwe marktpartij in 2025 onze overstromingsinformatie beschikbaar kunnen stellen.					
P086		19,5	20,8	-	-
In 2027 beheren we onze waterlopen optimaal voor de waterkwantiteit en waterkwaliteit. Dit doen we duurzaam en met oog voor de omgeving. 🔄	- We hebben een beheerplan voor de duikers en overkluisde beken in Beverwijk gemaakt. - We hebben voor zes gebieden bepaald of begroeiing toegestaan kan worden en hebben dit vastgelegd in de Legger Wateren (begroot: we bepalen voor acht gebieden of begroeiing toegestaan kan worden en leggen dit vast in de Legger Wateren). - Het maken van een nieuw maaibestek is niet afgerond (begroot: we maken een nieuw maaibestek waarbij we rekening houden met biodiversiteit en integratie van de bevindingen uit de pilot visvriendelijk beheer).				
Het beheerplan voor de duikers en overkluisde beken is afgerond. Op basis daarvan is 10 procent van de beekriolen geïnspecteerd met directe verbeteringen in doorstroming waar nodig. Voor het overige areaal loopt een nieuwe aanbestedingsprocedure.					
We hebben stappen gezet in het beheer van ons watersysteem. Werkzaamheden zoals baggeren, maaien en onderhoud aan duikers en beschoeiingen zijn volgens planning uitgevoerd. Voor zes van de 52 gebieden zijn normafmetingen vastgesteld en opgenomen in de Legger Wateren. Daarnaast zijn voor 3 gebieden de voorbereidingen afgerond en deze moeten nog vastgelegd worden in de Legger. De vertraging wordt veroorzaakt door meer inzet op de nieuwe gedragscode Beheer en Onderhoud. Dankzij verbeterde beheerdata en het gebruik van apps zoals de bagger- en maai-app hebben we een actueler beeld van de onderhoudstoestand. Testen met de satelliet-app zijn veelbelovend. Daardoor kan het schouwareaal met ongeveer 20 procent worden verkleind.					
Uitdagende gesprekken over een nieuwe gedragscode hebben voor veel vertraging gezorgd in de voorbereidingen van het maaibestek. We gaan door met de voorbereidingen van het maaibestek. De Unie van Waterschappen is bezig met de actualisatie van de gedragscode bestendig beheer en onderhoud omdat per 31 december 2024 de gedragscode flora &					

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investerings	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
fauna waterschappen vervalt en heeft de nieuwe gedragscode in december ingediend. Daarna hebben de RVO en het ministerie van LVVN bijna een half jaar nodig om de gedragscode te beoordelen en na het zienswijzetraject vast te stellen. Dit betekent dat rond 1 mei 2025 de nieuwe gedragscode gereed is en we kunnen starten met de aanbesteding.					
De exploitatiekosten zijn € 0,6 miljoen lager vanwege het doorschuiven van werkzaamheden voor oeverbescherming vanwege capaciteitsproblemen en lagere kosten voor het maaiwerk door weersomstandigheden. Daarnaast zijn de kosten € 0,8 miljoen lager vanwege vacatureruimte en ziekteverzuim.					
P087		44,0	46,0	1,1	1,1
In 2027 regelen we de waterpeilen conform de normen die zijn vastgesteld. 😊	- We hebben de actualisatie van de peilbesluiten Callantsoog en Zijpe voorbereid. - Het vervangen van de onderstations is dit jaar niet afgerond. (begroot: de vervanging van de onderstations als onderdeel van de modernisering van de procesautomatisering ronden we af). - We hebben een beschikbaarheid gerealiseerd van de gemalen van ruim 99% (begroot: 97%)				
Wegens capaciteitsgebrek is voor de peilbesluiten een opdracht uitgezet bij een externe partij. De uitwerking start begin 2025.					
Het vervangen van de onderstations is dit jaar niet afgerond. Dit is het gevolg van niet verkrijgbaar zijn van hardware. De opgelopen vertraging heeft tot gevolg dat de vervanging van de onderstations doorloopt in 2025. Dit is geen probleem omdat KPN het 2G netwerk blijft ondersteunen tot en met november 2027.					
Onze gemalen behalen een gemiddelde beschikbaarheid van ruim 99% en daarmee wordt voldaan aan de doelstelling voor de minimale beschikbaarheid.					
De projecten nieuwbouw gemaal De Hoelm en renovatie gemaal Oosterpolder zijn afgerond. De nieuwbouw van de gemalen Hippolytushoef en P. van der Sterr is als gevolg van een moeizame vergunningsprocedure nog niet gestart. De renovatie van gemaal Helsdeur is in uitvoering. De aanbesteding van renovatie gemaal Krassekeet is uitgesteld tot tweede kwartaal 2025 wegens capaciteitsgebrek in projectbegeleiding voor de realisatie.					
De kosten zijn € 0,7 miljoen lager omdat in het proces van omboeken en controle van inflatie deze post per abuis over het hoofd is gezien. Daarnaast zijn de kosten € 1,8 miljoen lager vanwege voornamelijk vacatureruimte en meer indirecte uren voor langdurig ziekteverzuim, vitaliteitsuren en trainingen voor nieuwe medewerkers. Hier staan hogere energiekosten van € 0,5 miljoen tegenover vanwege hogere netwerkkosten en een herberekening van energiekosten uit 2023.					
P089		2,9	3,9	0,8	2,0
In 2027 hebben we een programma Wateropgave 2 waarin we kosteneffectieve maatregelen treffen in het watersysteem. Daarnaast brengen we wateroverlastrisico's in kaart die, buiten de grenzen van het watersysteem, aanzienlijke inrichtings-, ordeningsmaatregelen of crisisbeheersing vereisen. 😊	- We hebben de laatste projecten van het programma Wateropgave 1.5 uitgevoerd. - Twee projecten van het programma Wateropgave 2 zijn gestart in de uitvoering. De overige projecten bevinden zich in de planvormingsfase (begroot: drie projecten zijn gestart in de uitvoering).				
De laatste twee projecten waaronder de polder Eierland zijn voltooid en hiermee is het programma Wateropgave 1.5 afgerond.					

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
De invoering van de Omgevingswet leidde procedureel tot vertraging bij nieuwe projecten die vanuit het programma Wateropgave 2.0 waren voorbereid. De vertraging deed zich zowel voor binnen onze eigen organisatie als bij onze gemeentelijke partners. Veel tijd is besteed aan het interpreteren van de nieuwe wetgeving en het tot stand brengen van omgevingsvergunningen. Voor vijf projecten zijn de vergunningen van programma Wateropgave 2.0 verleend. De uitvoering van de eerste twee projecten van het programma Wateropgave 2, Callantsoog en Sammerspolder, is inmiddels gestart. De overige projecten bevinden zich in de verkennings- of planvormingsfase. Op programmaniveau is gekozen op het thema duurzaamheid vooral in te zetten op materieel- en materiaalgebruik en <i>social return</i>. We hebben het gemaal Waardse Dijk opgeleverd. Hiermee maken we de aanleg van de spooronderdoorgang in het Stationskwartier Dijk en Waard mogelijk en de polder Heerhugowaard klimaatrobust. De exploitatiekosten zijn lager vanwege voornamelijk vacatureruimte. De investeringsuitgaven zijn lager omdat de uitvoering van de projecten Sammerspolder en Callantsoog later gestart is vanwege uitstel van de verlening van omgevingsvergunningen.				
P016 Onvoorzien Wateroverlast beperken	-	-	-	-

4.3 Resultaat 3: De zoetwatervoorraad is adaptief aan de klimaatveranderingen

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P088	1,3	2,6	0,1	0,1
In 2027 hebben wij inzicht hoe het beschikbare zoete water het beste benut en beschermd kan worden. 🌱 - We hebben een nieuwe strategie waterverdeling vastgesteld. - We hebben een meetnet opgeleverd in het wateraanvoersysteem van ons beheergebied voor inzicht in de externe verziltingsproblematiek. - Het programmaplan is voorbereid en komt ter besluitvorming in 2025 in het algemeen bestuur (begroot: we stellen een programma Zoetwaterbeschikbaarheid vast). In februari is de nieuwe strategie waterverdeling vastgesteld door het algemeen bestuur. Dit omvat de regionale afspraken voor watertekortsituaties in lijn met de landelijke verdringingsreeks. Via deelname aan diverse werkgroepen en overlegplatforms van het Deltaprogramma Zoetwater en IJsselmeergebied hebben we ons bovenregionaal ingezet voor behoud van de zoetwaterbuffer. Er is een meetnet opgeleverd in het wateraanvoersysteem van ons beheergebied. Dit meetnet met 31 meetpunten in ons beheergebied moet meer inzicht geven in het handelingsperspectief voor externe verzilting. Sinds september wordt de data via onze website ontsloten. We werken aan verdere kennisopbouw, kennisdeling en bewustwording over verzilting. Daarnaast is fase 2 van het pilot project Zoete Toekomst Texel van start gegaan. Een relevant aandachtspunt daarbij is de waterkwaliteit. Er is een rapport opgesteld over de huidige waterverdeling en grondwatersituatie. Verder is aan de hand van de KNMI- en Deltascenario's de opgave voor zoetwaterbeschikbaarheid richting 2050 verkend en kwantitatief geduid. In de tweede helft van het jaar zijn potentiële oplossingsrichtingen en maatregelen verkend. In gesprekken en samenwerking met				

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investerings	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
relevante belanghebbenden is kennis en informatie verzameld. Het programmaplan is opgesteld en wordt in 2025 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd. Het programmaplan Zoetwaterbeschikbaarheid wordt vanwege de verwachte externe werking ter inzage gelegd. Daarmee wordt de doorlooptijd van de besluitvorming langer en is de verwachting dat het programmaplan aan het einde van het eerste kwartaal 2025 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd. De exploitatiekosten zijn € 0,4 miljoen lager vanwege het doorschuiven van de besluitvorming over het programmaplan Zoetwaterbeschikbaarheid naar 2025. Daarnaast zijn de kosten € 1,0 miljoen lager vanwege vacatureruimte.					
Afrondingsverschil		-	-0,1	-0,1	-0,1
Totaal		73,6	79,4	1,9	3,1

4.4 Risico's Voldoende water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	Door langdurige droogte treedt zoutschade op aan gewassen en onherstelbare schade aan natuurgebieden. Agrariërs en natuurbeheerders claimen schadevergoeding bij HHNK.	2	€ 1.500.000	- Opstellen van kaders en in beeld brengen van handelingsperspectief. - Het algemeen bestuur heeft de 'Strategie waterverdeling' en 'Waterbesparing en onttrekkingsverboden bij droogte en watertekort' vastgesteld voor de uitvoering van de landelijke verdringingsreeks. De Unie van Waterschappen heeft de aansprakelijkheid bij droogte beschreven. Met het vastleggen van de 'Strategie waterverdeling' is onze aansprakelijkheid gering. - Toezicht en handhaving op de naleving van onttrekkingsverboden
Nieuw	In de voorgestelde nieuwe Gedragscode beheer & onderhoud Waterschappen wordt veel meer rekening gehouden met de Flora en Faunawet. Dit kan conflicteren met de Waterwet waardoor onderhoud niet volgens de HHNK beleidsregels uitgevoerd kan worden en we risico lopen op wateroverlast.	9	€ 400.000	- Impact en kosten in kaart brengen en opnemen in MJP 2026-2030 en begroting 2026 - Prioriteit bij implementatie van de nieuwe Gedragscode - Volgorde berekening leggertool aanpassen en krappe waterlopen daarin prioriteren - Communicatie over reden dat meer begroeiing blijft staan

5. Gezond water

5.1 Resultaat 1: In 2027 voldoet ons watersysteem aan de KRW-doelen

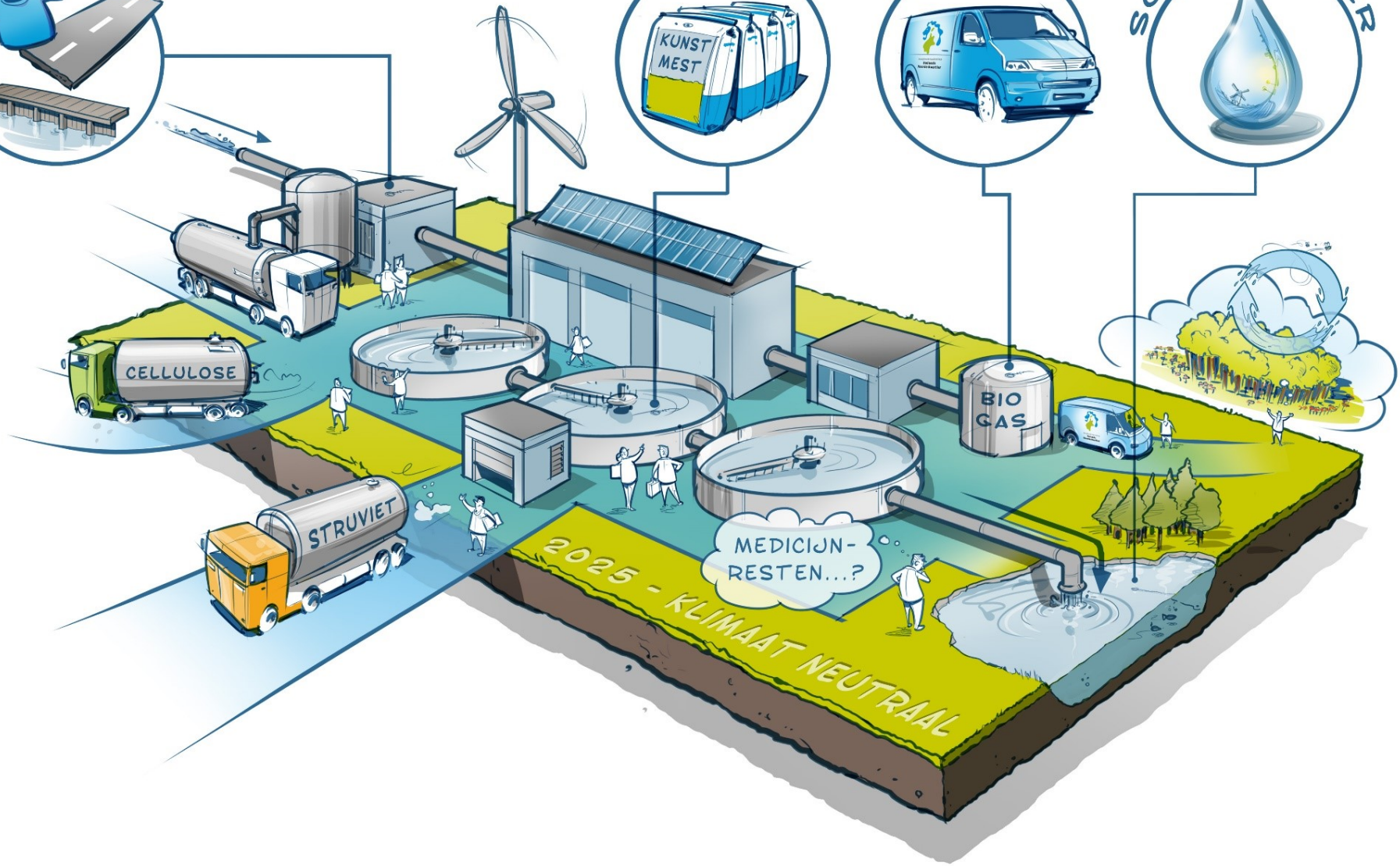
Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P074		3,5	3,3	1,1	1,2
In de periode 2022-2027 wordt het KRW-maatregelenpakket voor de derde planperiode met onze gebiedspartners uitgevoerd. 😊		• We hebben drie vismigratieknelpunten opgeleverd en gereed gemeld voor de KRW bij het Rijk (begroot: we lossen vier vismigratieknelpunten op en melden die voor de KRW gereed bij het Rijk). • Een besluit is genomen over het doorzetten van het huidige landbouwportaal voor de periode 2025-2026. • We hebben voor het project Verbetering natte infrastructuur Noordkop de vispassage Stontelerkeersluis en paai- en opgroeiplaatsen nog niet gerealiseerd. (begroot: We realiseren voor het project Verbetering natte infrastructuur Noordkop de vispassage Stontelerkeersluis en paai- en opgroeiplaatsen).			
We hebben vervolg gegeven aan de uitvoering van het KRW-maatregelenpakket voor de derde planperiode (2022-2027), gericht op het realiseren van de door de provincie Noord-Holland vastgestelde doelen voor de 51 deelgebieden. De uitvoering heeft dit jaar onder druk gestaan door bestuurlijke en maatschappelijke zorgen en vraagstellingen over de waterkwaliteit. In november 2023 heeft de actiegroep <i>Mobilisation of the Environment</i> (MOB) aangekondigd dat ze in 2024 zouden inzetten op aandacht voor de waterkwaliteit. Op 9 februari ontvingen we het eerste Woo- en handhavingsverzoek op de verboden stof dinoterb in de Drieban. In maart volgde een tweede handhavingsverzoek op dinoterb voor het Zwanenwater & Pettermerduinen. Dit was de start voor een mediastorm die zelfs leidde tot Kamervragen aan Minister Adema. Begin maart is een team van zeven mensen geformeerd om de beantwoording van de Woo-en handhavingsverzoeken, persvragen, bestuurlijke vragen en voorlichting aan burgers en overige overheden te verzorgen. Met ondersteuning van Deltares is bronnenonderzoek uitgevoerd en is een rapport uitgebracht over mogelijke oorzaken van het aantreffen van dinoterb. De consequentie van het vrijmaken van deze medewerkers heeft onder andere geleid tot een hoge werkdruk en een vertraging bij het opstellen van het KRW Impulsprogramma en de voortgang in andere dossiers van nieuw te ontwikkelen beleid zoals WBS-instrumentarium tot reguliere werkzaamheden zoals advisering op handhaving, monitoring en onderzoek, advisering op aquathermie. Nog steeds ontvangen we doorlopend Woo- en handhavingsverzoeken op de waterkwaliteit van diverse organisaties, waardoor de werkdruk hoog blijft. Het algemeen bestuur heeft het KRW Impulsprogramma 2024-2027 vastgesteld, waarmee wij onze taakvoering op de waterkwaliteitstaak verder versterken. De landelijke Tussenevaluatie KRW heeft geleid tot meer dan voorziene afstemming om de juiste regionale gegevens hierin te verwerken. We hebben drie vismigratieknelpunten opgelost en hebben 'Ruimte voor groei' voor de eerste zes gebieden verankerd in de Legger. We hebben uitvoering gegeven aan de pilot Uitgeester- en Heemskerkerbroekpolder en de samenwerking in prioritaire KRW-gebieden de Oosterdel en Weidse polders. Voor gebieden op Texel, De Vereenigde polders Bergen en Oosterzijpolder Heiloo is het maatregelenperspectief nader onderzocht. We hebben een besluit genomen over voortzetting van het huidige Landbouwportaal in 2025 en 2026 omdat de ontwikkelingen rondom het Landbouwportaal 2.0 meer tijd vraagt. We zijn hierbij afhankelijk van de samenwerkingspartijen zoals de provincie en de agrarische sector. Voor het project Verbetering natte Infrastructuur Noordkop zijn de vergunningen voor de paai- en opgroeiplaatsen verleend. De voorbereidende werkzaamheden en aanbestedingsfasen zijn gestart. Het bestek voor de vispassage Stontelerkeersluis is in voorbereiding en wordt begin 2025 aanbesteed. Er is een aanvullend investeringskrediet verleend door het algemeen bestuur. Ook hebben de subsidieverleners extra subsidie verstrekt.					

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
In februari is het invasieve exotenbeleid door het algemeen bestuur vastgesteld.					
P090		4,9	5,0	-	-
In 2027 is de monitoring zo ingericht dat we voor de KRW kunnen toetsen, beoordelen en rapporteren aan de EU. Daarnaast voeren wij met deze resultaten onderzoek uit. 😊		• We hebben de benodigde waterkwaliteitsdata aangeleverd voor de landelijke evaluatie van de Kaderrichtlijn Water. • We hebben onderzoek laten plaatsvinden naar de bronnen van zware metalen en het handelingsperspectief rond deze stoffen.			
We hebben aan de hand van de KRW-monitoringssystematiek de benodigde informatie via factsheets in september aangeleverd voor de landelijke evaluatie van de KRW. De landelijke evaluatie is opgeleverd. De landelijke prognoses zijn bijgesteld en dit betekent dat in 2025 ook onze prognoses worden bijgesteld. Dit leidt mogelijk tot een technische doelaanpassing.					
We hebben onderzoek laten plaatsvinden naar de bronnen van zware metalen en het handelingsperspectief rond deze stoffen. Dit onderzoek is in november afgerond en opgeleverd in een adviesrapport. Uit dit rapport blijkt dat het aantal norm overschrijdende stoffen wordt verminderd door aanvullende monitoring.					
Afrondingsverschil				-	-
Totaal		8,4	8,3	1,1	1,2

5.2 Risico's Gezond water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.	4	€ 8.500.000	- Onze calamiteitenorganisatie is actief. - In 2019 is, conform het draaiboek Hoogwater, een concept draaiboek opgesteld voor calamiteiten waarbij potentieel (veel) vervuild water of andere stoffen worden geloosd op ons watersysteem, inclusief een overzicht van risicovolle bedrijven.

6. Schoon water

6.1 Resultaat 1: De waterketen levert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid van de omgeving

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P069		1,3	1,5	-	-
We behalen de vastgestelde doelen voor 2025 voor de doelmatigheid in de Waterketen. 😊		1. We hebben voor burgers en bedrijven inzichtelijk gemaakt wat de samenwerking in de waterketen oplevert in het licht van de eerder vastgestelde ambities. 2. Als invulling van de bronaanpak hebben we eind 2024 samen met de omgevingsdiensten voor een groot deel grip gekregen op de indirecte lozingen op onze rwzi's. 3. We hebben met minimaal één bedrijf een oplossing voor de innovatieve ketenaanpak gerealiseerd.			
De uitvoering van de opgenomen doelen in de samenwerkingsprogramma's in de regio's verloopt volgens planning. Daarbij is de beschikbaarheid van voldoende- en gekwalificeerd personeel bij zowel gemeenten als waterschap steeds meer een knelpunt. Er is een gezamenlijk programma opgericht om het werk in de watersector te promoten.					
We hebben samen met de omgevingsdiensten een pilot uitgevoerd om grip te krijgen op indirecte lozingen van bedrijven. Hierbij zijn de lozingen van circa honderd bedrijven gecontroleerd. Met een gezamenlijk programma zorgen we voor een gecoördineerde aanpak van deze lozingen. We hebben een <i>storymap</i> "rioolvreemd water" ontwikkeld om inzicht te krijgen in de hoeveelheid rioolvreemd water en de hoeveelheid daarvan terug te brengen. Zowel het rapport over indirecte lozingen als de <i>storymap</i> is breed beschikbaar gesteld.					
Met verschillende bedrijven is samen gezocht naar de beste oplossing voor de verwerking van het afvalwater. Vanuit de regiostudie Afvalwaterketen Amsterdam Zaanstreek (RAAZ) is een shortlist van mogelijke locaties voor een nieuwe rwzi voorbereid.					
P072		0,4	0,8	-	-
In 2023 zijn we in staat om via beleid, procesregie en methodiek-ontwikkeling adequaat in te spelen op vragen uit de omgeving. 😊		1. Voor alle vijftien zuiveringskringen is een basiszuiveringsbeeld (BZB) opgesteld. 2. Het proces BZB is geïmplementeerd in ons dagelijks werk.			
We zijn in staat om via beleid, procesregie en methodiek-ontwikkeling adequaat in te spelen op vragen uit de omgeving. Van alle vijftien BZB's zijn de basisgegevens verzameld en vastgesteld. Ook het BZB-dashboard is gebouwd. Het opstellen en sturen op de BZB's is als vast onderdeel opgenomen in de dagelijkse bedrijfsvoering.					

6.2 Resultaat 2: We verwaarden het afvalwater maximaal

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P070		0,9	1,4	-	-
In 2025 wordt het schone water klimaat- en energieneutraal geproduceerd. 😞		• We hebben de bouw van groen gasinstallaties op de rwzi's Zaandam en Den Helder voorbereid. • We hebben verdere mogelijkheden om groen gas te produceren onderzocht.			
Ondanks de inzet van diverse maatregelen wordt de prestatie niet behaald. Dit komt doordat de SDI langer openblijft en diverse energieopwekkende assets later operationeel zijn geworden. Het later operationeel worden van de assets komt door netcongestie en vertraging in vergunningverlening. De groen gasinstallatie voor Beverwijk wordt in april 2025 opgeleverd en in productie genomen. De omgevingsvergunning voor de groen gasinstallatie Den Helder is aangevraagd. De omgevingsvergunning voor Zaandam is in voorbereiding. De aanvraag wordt in het eerste kwartaal van 2025 ingediend. Voor de centrale vergistingsinstallatie is het voorlopig ontwerp gereed en de aanbesteding naar een bouwpartner opgestart.					
Onderzoek is uitgevoerd naar mogelijke samenwerking op gebied van waterstof in Heiloo. De warmte die vrijkomt bij de productie van waterstof kan worden gebruikt voor het opwerken van biogas naar groen gas. Door netcongestie kan dit project voorlopig geen doorgang vinden.					
We hebben verder gewerkt aan de aanpak van methaan- en lachgasreductie. Voor de reductie van methaan is gewerkt aan een uitvoeringskrediet dat in de eerste helft van 2025 wordt voorgelegd aan het bestuur. Voor de reductie van lachgas is een meetcampagne opgezet en uitgevoerd. Daarbij wordt gewerkt aan slimme sturing op de uitstoot van lachgas.					
Lagere exploitatiekosten van € 0,1 miljoen omdat de kosten voor sensoren om methaan te meten doorschuiven naar 2025. Hiervoor is vervolgonderzoek nodig. Resteert diverse lagere kosten.					
P071		1,0	1,4	-	-
In 2025 werken we aan het verwaarden van water, energie en grondstoffen volgens een meerjarige routekaart. 😊		• We hebben het bestuur meegenomen in de Grote Verbouwingsopgave Waterketen middels een strategische sessie en een themasessie. (begroot: We nemen het bestuur mee in De Grote Verbouwingsopgave Waterketen, waarin tenminste een bestuurlijke notitie wordt opgeleverd). • De uitgangspunten van de Routekaart circulaire Waterketen worden meegenomen in de beeldvormende notitie van De Grote Verbouwing van de waterketen. (begroot: We leveren een voorstel op waarin de uitgangspunten van de Routekaart circulaire Waterketen bestuurlijk worden vastgesteld).			
Met het dagelijks bestuur is een strategische sessie gehouden over De Grote Verbouwing van de waterketen. In september heeft een themasessie plaatsgevonden voor het algemeen bestuur. De beeldvormende bestuurlijke notitie voor De Grote Verbouwing van de waterketen wordt in het eerste kwartaal van 2025 ter vaststelling voorgelegd aan het bestuur. De aanpak van de Routekaart Circulaire Waterketen is onderdeel geworden van De Grote Verbouwing van de waterketen.					
De Proefzuivering Ge(O)zond water Wervershoof is in bedrijf en afgelopen jaar heeft verdergaand onderzoek plaatsgevonden, waaronder de ontwikkeling van een zogenoemde <i>digital twin</i> van de proefzuivering. Afgelopen jaar is gewerkt aan het afronden van het onderzoeksproject Aquafarm. Ook loopt het onderzoek naar superkritisch vergassen door.					

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
Op de rwzi Eversteekoog (Texel) zijn de voorbereidingen gestart voor het behalen van de KRW-doelstellingen en de herziende Richtlijn Stedelijk Afvalwater.				

6.3 Resultaat 3: Onze zuiveringstechnische werken zijn toekomstbestendig

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P061	32,8	32,0	10,4	15,1
In 2025 is het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen risico gestuurd. 🔄 - De nieuwe Nereda rwzi Oosthuizen is opgeleverd. - We hebben duurzaamheid in alle nieuwe aanbestedingen verwerkt. 70% van het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen is risicogestuurd en hiermee is de doelstelling behaald. We hebben vijftien rwzi's, 300 rioolgemalen, ruim 610 kilometer aan persleidingen, één Proefzuivering Ge(O)zond water, dertien zonneweides en één SDI (slibdrooginstallatie) beheerd en onderhouden. Door het verder implementeren van conditie-, risico gestuurd- en voorspellend onderhoud hebben we assetmanagement verder ontwikkeld. We onderhouden 80% van de rwzi 's en 100% van de persleidingen en rioolgemalen risicogestuurd. Als standaard hebben we duurzaamheid opgenomen bij aanbestedingen. De nieuwe rwzi Oosthuizen is opgeleverd. Dit is de eerste Nereda-zuivering in ons gebied. Ook is er gestart met de voorbereiding van de bouw van een Nereda-zuivering op Wieringen. Voor de (vervangings)investeringsprojecten is gewerkt met het uitvoeringskrediet Programma renovatie rwzi's. Deze projecten verlopen conform planning. Om de voortgang binnen het programma te waarborgen, zijn aanpassingen binnen de bestaande planning doorgevoerd. De exploitatiekosten zijn hoger vanwege een verschuiving van uren van P087 bij het effect Voldoende water naar deze prestatie en doordat meer productieve uren zijn gemaakt. Omdat de realisatie van de groen gasinstallatie op rwzi Den Helder later start zijn de investeringsuitgaven € 2,4 miljoen lager. Door de complexiteit van de vergunningaanvraag is meer tijd nodig voor de voorbereiding. Voor de realisatie van verduurzaming van de bedrijfsgebouwen op de rwzi's zijn de uitgaven € 1,3 miljoen lager. De realisatie hiervan start later omdat het bestuursvoorstel pas in het najaar is behandeld. Door onvoorziene oorzaken vallen de uitgaven voor de renovatie rwzi's € 1,5 miljoen hoger uit, onder andere voor de vervanging van de leidingen op rwzi Zaandam-Oost. De financiële termijnen voor rwzi Oosthuizen die voorzien waren in 2023 zijn in 2024 afgerekend. Dit zorgt voor € 0,9 miljoen hogere uitgaven. Voor het vernieuwen van rwzi Wieringen is gewacht op de afronding van rwzi Oosthuizen om daarvan te kunnen leren. Doordat vertraging bij de afronding hiervan is de vernieuwing van rwzi Wieringen later aangevangen. Hierdoor zijn de uitgaven € 3,5 miljoen lager.				
P091	74,1	75,5	14,8	23,4

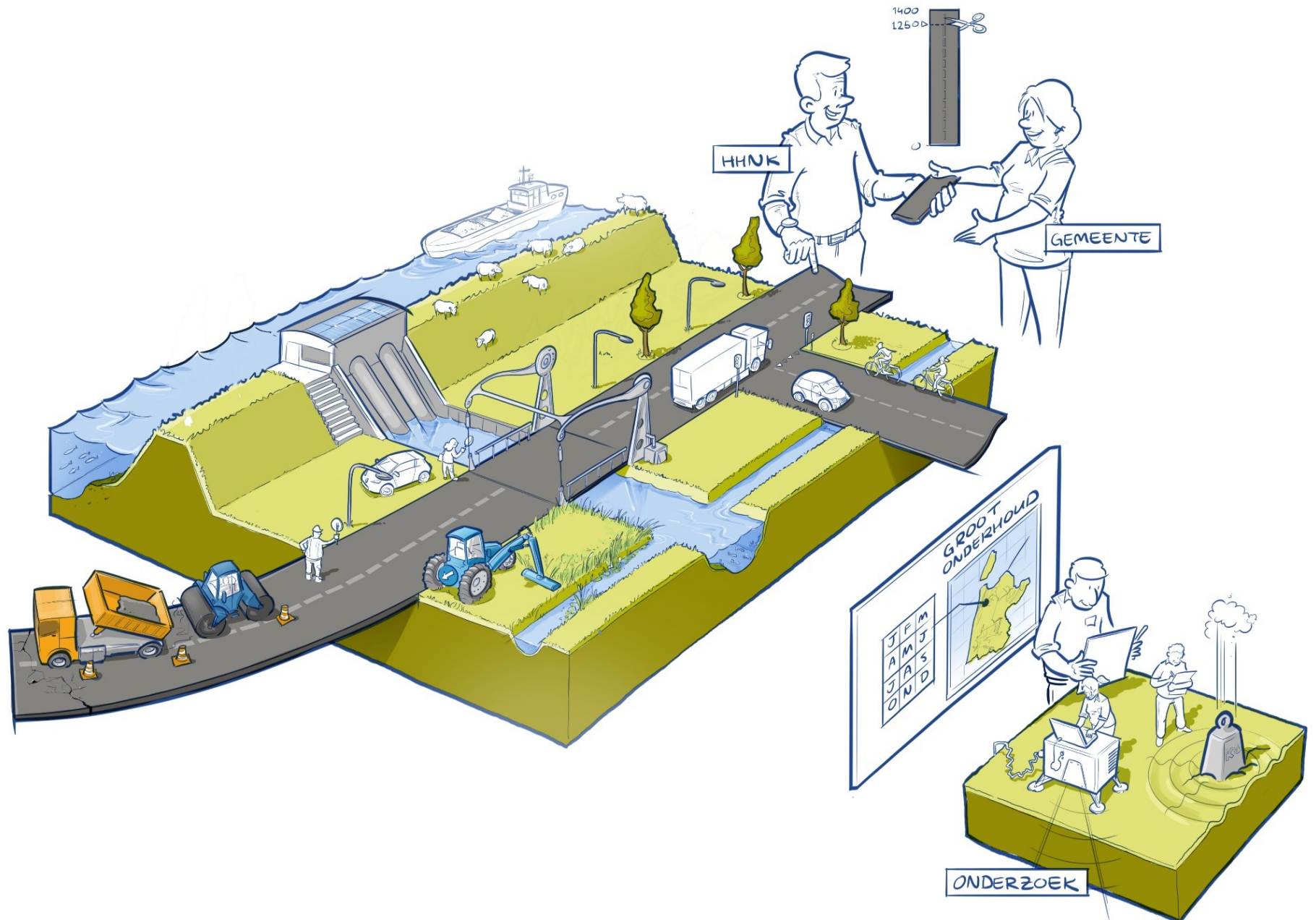
Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
Dagelijks sturen we op het verlagen van onze emissies naar de omgeving op basis van vastgestelde ambities en wettelijke eisen. In 2028 hebben we de productie van grondstoffen en energie verhoogd. 🌱		- Het percentage afgefakkeld biogas is niet gedaald met 2,5% ten opzichte van 2023, ondanks aangescherpte sturing op het proces. (begroot: Het percentage afgefakkeld biogas daalt met 2,5% ten opzichte van 2023). - De productie van biogas is meer dan 5% hoger ten opzichte van 2023. 45% van de IBA's zijn vervangen door verbeterde septic tanks. (begroot: 50% van de IBA's zijn vervangen door verbeterde septic tanks).			
Het minimaliseren van emissies en hiermee voldoen aan wet- en regelgeving is onze topprioriteit. Hiervoor is in 2024 onder andere gestart met het optimaliseren van onze processen rondom Kwaliteit, Arbo en Milieu (KAM). De productie van grondstoffen (struviet en cellulose) is gelijk aan 2023. De biogasproductie is met 14% toegenomen. Helaas lukt het om technische redenen niet altijd om het extra geproduceerde biogas maximaal te benutten met als gevolg dat het verlagen van het percentage afgefakkeld gas niet gehaald is. 45% van de vervangingen IBA's is gerealiseerd. Hiermee loopt het project nagenoeg conform planning. Tijdens de uitvoeringsfase is gebleken dat de oorspronkelijke planning te optimistisch was. Lagere exploitatiekosten worden voor € 1,8 miljoen verklaard door lagere energiekosten. Dit wordt voor € 1,0 miljoen verklaard door lagere elektriciteitskosten doordat bij de begroting wordt gerekend met een gemiddeld tarief per kWh en in werkelijkheid wordt gerekend met een piek-en-dal tarief. Daarnaast worden de lagere energiekosten voor € 0,8 miljoen verklaard door lagere gaskosten vanwege teruggave van energiebelasting. De investeringsuitgaven zijn € 5,3 miljoen lager doordat de risico's die mee zijn begroot voor de verzelfstandiging van rwzi Beverwijk zich niet voor hebben gedaan. Door technische redenen in de voorbereiding van de groen gas installatie op rwzi Beverwijk verschuift dit project door naar 2025 en 2026, waardoor de uitgaven dit jaar € 0,9 miljoen lager zijn. Het project innovatieve ketenaanpak bedrijfsafvalwater schuift door naar 2025 omdat we nog in gesprek zijn met bedrijven over de ketenaanpak. De uitgaven zijn hierdoor € 0,8 miljoen lager. De investeringsuitgaven van € 0,5 miljoen voor de struviet oogstinstallatie schuiven naar verwachting door naar 2025. De risico's die mee zijn begroot voor het langer open houden van de SDI hebben zich niet voorgedaan, waardoor de uitgaven € 0,4 miljoen lager zijn. Resteert diverse lagere investeringsuitgaven.					
P026 Onvoorzien Schoon water		-	-	-	-
Afrondingsverschil		-	0,1	0,1	-
Totaal		110,5	112,7	25,3	38,5

6.4 Risico's Schoon water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	We maken keuzes o.b.v. verkeerde analyses (data en normen)	9	P.M.	1. Het aantrekken van extra capaciteit. 2. Het op orde brengen van de data(kwaliteit).
Ongewijzigd	Overschrijding van de zuiveringsnormen en afnameverplichtingen	9	€ 500.000	1. Wij dragen zorg voor certificering (ISO14001 en 55001) 2. Er zijn calamiteitenboeken per rwzi 3. We voeren vernieuwing van procesautomatisering door 4. Wij leiden personeel op 5. Wij houden de data op orde 6. Er worden langjarige leveringsovereenkomsten afgesloten 7. Er zijn voldoende voorraden 8. Er is kennis van alternatieve stoffen 9. Wij treffen hacking-maatregelen 10. Wij hebben inzicht in de voor ons relevante omgeving 11. Wij sluiten afvalwaterakkoorden 12. Er is samenwerking met gemeenten 13. Er is controle door Handhaving HHNK
Ongewijzigd	We behalen onze emissie-ambities niet.	4	€ 2.000.000	1. Zorgdragen voor certificering (ISO14001 en 55001) 2. Calamiteitenboeken per rwzi 3. Vernieuwing procesautomatisering 4. Opleidingen 5. Data op orde 6. Langjarige leveringsovereenkomsten 7. Voldoende voorraden 8. Kennis van alternatieve stoffen 9. Hacking-maatregelen 10. Inzicht in de omgeving 11. Afvalwaterakkoorden 12. Samenwerking met gemeenten 13. Controle door Handhaving HHNK

Gewijzigd	Onvoldoende slibverwerkingscapaciteit en -afzet (intern en/of extern).	9	€ 4.000.000	1. Wij voeren inspecties en preventief onderhoud uit 2. Onderdelen zijn op voorraad 3. Er is achtervang via HVC en AquaMinerals 4. Er is intensieve samenwerking met waterschappen, UvW en eindverwerkers
Ongewijzigd	Onvoldoende granulaatverwerkingscapaciteit.	9	€ 1.000.000	1. Er is Europese achtervang 2. Er zijn stortvergunningen HVC 3. Er is achtervang door AquaMinerals 4. Er is een landelijke calamiteitenregeling door 'robuust plan slibverwerking'
Nieuw	Vanwege netcongestie derven we opbrengsten uit teruglevering van zonneparken. Daarnaast kunnen we door netcongestie niet volledig inzetten op groen gas.	9	P.M.	1. We vragen voorrang aan bij netbeheerder. Als waterschap hebben we voor onze primaire taken voorrang op andere afnemers. 2. Inzetten van onze flexibiliteit door o.a. gebruik van biogas voor opwekken van groene stroom.
Nieuw*	Niet verkrijgen van of niet voldoen aan omgevingsvergunningen.	9	€ 1.000.000	1. Indienen vergunningaanvragen ten behoeve van actualiseren bestaande milieuvergunningen 2. Goede relaties met omgevingsdiensten en gemeenten onderhouden. 3. Compliance wet- en regelgeving check uitvoeren.

*Gedurende het jaar hebben wij het risico voor het niet verkrijgen of niet voldoen aan de omgevingsvergunningen laten vervallen. Reden hiertoe was destijds dat de vacature Specialist Milieu vervuld was. Door hier een specifieke functie aan te koppelen, was sprake van toegewezen coördinatie en hiermee was het risico in onze ogen dermate ondervangen, dat dit risico afgevoerd kon worden. In het najaar is de situatie echter dermate gewijzigd door veranderende werkwijzen en langdurige procedures van onze toezichthouders, waardoor genoemd risico opnieuw actueel en zelfs is toegenomen. Dit heeft ons doen besluiten om het risico alsnog weer op te voeren.

7. Veilige (vaar)wegen

7.1 Resultaat 1: HHNK is op termijn geen wegbeheerder meer

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P027		0,3	0,8	-	-
Uiterlijk in 2025 hebben we alle wegen aan gemeenten overgedragen. 		We hebben voor vijf Waterlandse gemeenten conceptovereenkomsten opgesteld over de overdracht van de wegen (begroot: we stellen met vijf Waterlandse gemeenten overeenkomsten op over de overdracht van de wegen).			
We hebben overeenkomsten afgesloten met de gemeenten Wormerland en Edam-Volendam. We hebben voor alle resterende gemeenten conceptovereenkomsten opgesteld. Bij de gemeente Landsmeer is het besluitvormingstraject gestart. Met gemeenten Purmerend en Waterland zijn we nog in gesprek over de overdracht van de wegen. We onderzoeken welke rol de provincie in de overdracht kan spelen. Het programma Wegenoverdracht continueert totdat de implementatie is afgerond. Na de daadwerkelijke overdracht van de laatste wegen continueren een aantal werkzaamheden, zoals notariële- en kadastrale overdracht en juridische- en grondzakenkwesties. Deze nazorgfase duurt enkele jaren.					
De exploitatiekosten zijn € 0,4 miljoen lager door vertraging in de kadastrale en notariële overdracht van de wegen. Resteert diverse overige lagere kosten.					

7.2 Resultaat 2: Onze wegen zijn verkeersveilig, berijdbaar, ingepast in het landschap en dragen bij aan de bereikbaarheid

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P057		15,8	14,4	-	-
Onze wegen zijn in stand gehouden en ingericht conform de doelstellingen uit het vigerende wegenbeleid. 😊		We hebben de wegenoverdracht afgerond in Wormerland en Edam-Volendam. Met de resterende gemeenten zijn we in onderhandeling (begroot: Afhankelijk van de bestuurlijke besluitvorming, implementeren we de wegenoverdracht in de vijf Waterlandse gemeenten).			
De wegen in de gemeenten Wormerland en Edam-Volendam hebben we overgedragen. De overdracht van de wegen aan Landsmeer is aanstaande. Het resterend areaal in Purmerend en Waterland voldoet aan de kwaliteitsafspraken die zijn gemaakt in het kader van de overdracht. De wegen waar de Alliantie Markermeerdijken (AMMD) nu aan het werk is, blijft een aandachtspunt. De AMMD levert na afloop van het project de wegen aan ons op, waarna we deze overdragen aan de Waterlandse gemeenten.					

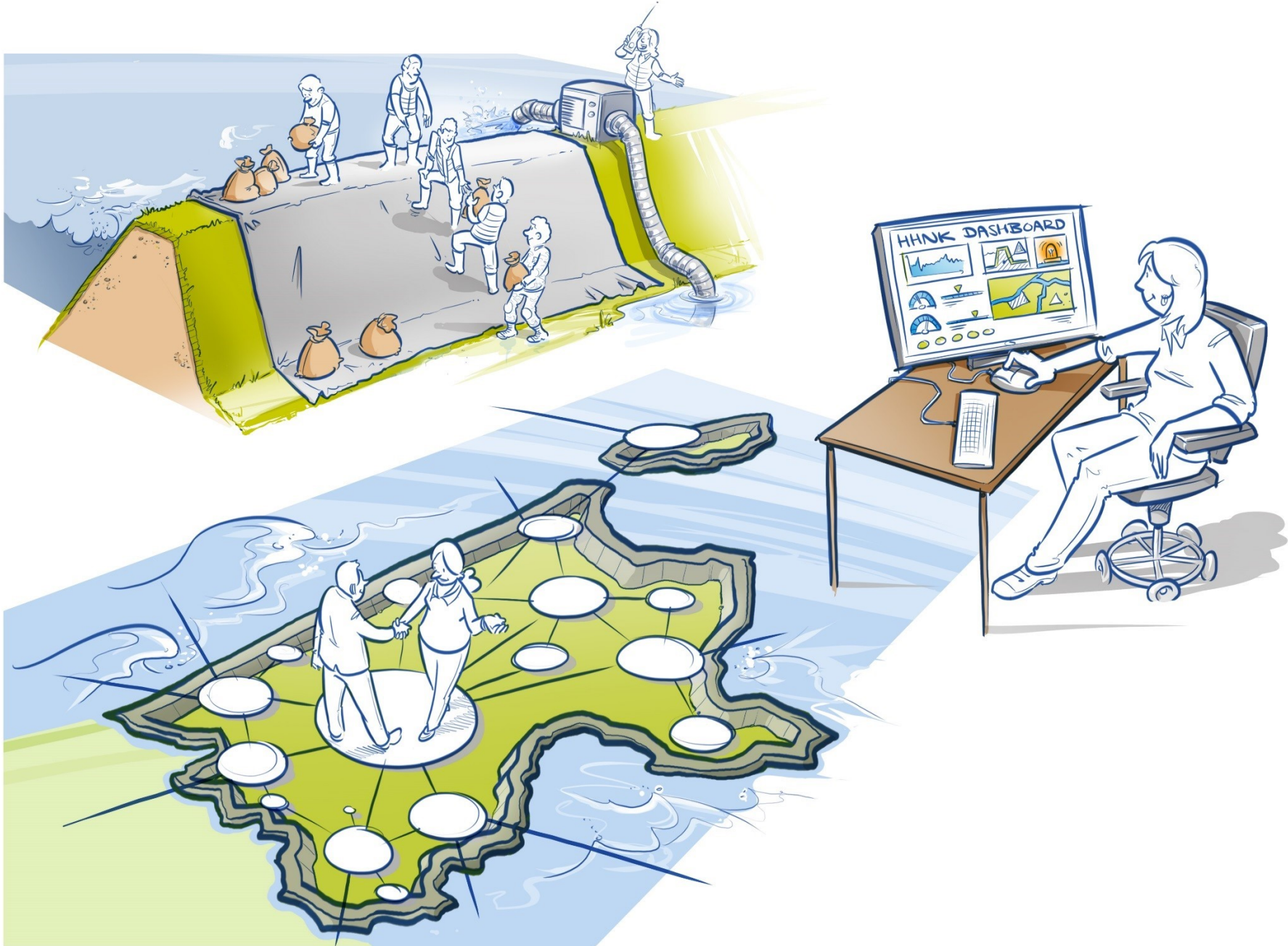
De exploitatiekosten zijn € 1,0 miljoen hoger vanwege een afkoopsom voor de overdracht van de dijkwegen naar Zaanstad en Amsterdam. Daarnaast zijn de kosten € 0,5 miljoen hoger doordat meer gebruik wordt gemaakt van externe inzet in aanloop naar de afronding van de wegentaak. Resteert diverse overige lagere kosten.

7.3 Resultaat 3: We voldoen aan de afspraken met de provincie rond vaarwegbeheer

Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investeringen	
(bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P030		0,7	0,8	-	-
We voeren voor de provincie Noord-Holland een scheepvaartbeheertaak uit. 		Naar aanleiding van de evaluatie in 2023 werken we in regioverband aan een herijkte overeenkomst (begroot: Naar aanleiding van de evaluatie in 2023 stellen we zo nodig de nieuwe normbedragen vast).			
Op basis van een contractuele afspraak voeren we onder medebewind van de provincie Noord-Holland een scheepvaartbeheertaak uit. Naast het onderhoud van een aantal sluizen is het baggeren van de vaargeul in het Amstelmeer een groot project binnen de overeenkomst. We hebben dit jaar het project afgerond. Daarnaast werken we in regioverband samen aan een herijkte overeenkomst. In deze herijkte overeenkomst worden de nieuwe normbedragen opgenomen. We zijn in de afrondende fase van deze overeenkomst.					
P031 Onvoorzien Veilige (vaar)wegen		-	-	-	-
Afronding		-	-	-	-
Totaal		16,8	16,0	-	-

7.4 Risico's Veilige (vaar)wegen

Geen risico's met score 9 of een bedrag van € 1 miljoen en hoger.

8. Crisisbeheersing

8.1 Resultaat 1: We zijn voorbereid op alle mogelijke crises.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Exploitatie		Investerings	
		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P055		2,2	1,3	-	-
Samen met onze netwerkpartners bereiden we ons voor, zodat we adequaat handelen bij een (dreigende) crisis met maatschappelijke gevolgen. 😊		• We organiseerden en namen deel aan 8 oefeningen. • We hebben een conceptrapportage opgesteld voor de nieuwe crisisbeheersingsstructuur zoals gemeld in de visie crisisbeheersing 2030. De Uitvoeringsagenda wordt opgesteld in 2025. (begroot: We implementeren het nieuwe meerjarenplan professionalisering CBO). • Draaiboeken zijn geüniformeerd en actueel. • We hebben de inzet van de crisisteams geëvalueerd.			
Het afgelopen hebben wij de volgende oefeningen met en voor onze interne en externe crisispartners georganiseerd: - Met de Veiligheidsregio NHN zijn oefenavonden gehouden om met de brandweer te kunnen samenwerken tijdens een crisis of calamiteit. - Met de brandweer hebben we een scenario doorgelopen bij het gemaal Geestmerambacht om de inzet van de brandweer bij wateroverlast te oefenen. - We hebben deelgenomen aan een CoPI-bakoefening die was georganiseerd door de Veiligheidsregio NHN waarbij het scenario van vrijkomend asbest centraal stond. - We hebben geëxperimenteerd met een table-top-oefening met als doel onderzoek te doen naar de kennis van de interne organisatie tijdens een crisissituatie. - Om ervaring op te doen over de werkwijze met een waterschapsactieteam (WAT) hebben we intern geoefend met een crisissituatie. - Met brancheorganisatie Cumela hebben we geoefend met de inzet van Moterkapposters op drie locaties in De Zijpe. - De vakbekwaamheid van de interne crisisorganisatie is verder vergroot door oefeningen en trainingen. - De vakbekwaamheid van de bestuurders met een rol in de crisisbeheersing is geoefend via de bestuurlijke leerlijn (training basisvaardigheden crisisbeheersing, bestuurlijke netwerkkaarten en de training en instructie bestuurlijke vraagstukken bij watertekort). De visie crisisbeheersing 2030 is half december door het algemeen bestuur vastgesteld. Het beschrijft de ontwikkelingen voor de langere termijn met als doel te komen tot een crisisbeheersingsorganisatie die de regie kan voeren tijdens uiteenlopende (mogelijke) crises, beter geïnformeerd en georganiseerd kan opereren, die effectieve respons en beperking van maatschappelijke impact mogelijk maakt en beslissingen kan maken op basis van de juiste informatievoorziening. Dit is afgestemd met crisispartners en betrokkenen. De uitvoeringsagenda wordt opgesteld in 2025. Ook is het besluit genomen tot het inrichten van het Informatieknooppunt, waarbij we zoveel mogelijk informatie samenbrengen die in de organisatie aanwezig is of via o.a. de samenwerkingsovereenkomst met de TU Delft beschikbaar is. Dit jaar zijn vier situaties geweest waarin de crisisbeheersingsorganisatie is opgeschaald. Het gaat hierbij om het hoogwater december 2023/ januari 2024, de overhandiging van het boerenpamflet (een week na het boerenprotest in Brussel), de wateroverlast in mei en code oranje weeralarm in november vanwege storm Conall. De eerste twee zijn geëvalueerd en waar nodig zijn protocollen aangescherpt of opgesteld. Op basis van het opgestelde format zijn 20 draaiboeken geüniformeerd. Alle draaiboeken zijn actueel. Ook zijn protocollen opgesteld voor onderwerpen die voortkwamen uit evaluaties en geïmplementeerd. De aanbevelingen en leerpunten uit de evaluaties van 2021 hebben bijgedragen aan de visie crisisbeheersing 2030 en worden verwerkt in de uitvoeringsagenda.					

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
De exploitatiekosten zijn hoger vanwege een verschuiving van uren van P075 naar deze prestatie. Daarnaast is meer inzet geweest vanuit de gehele organisatie en meer externe inzet.				

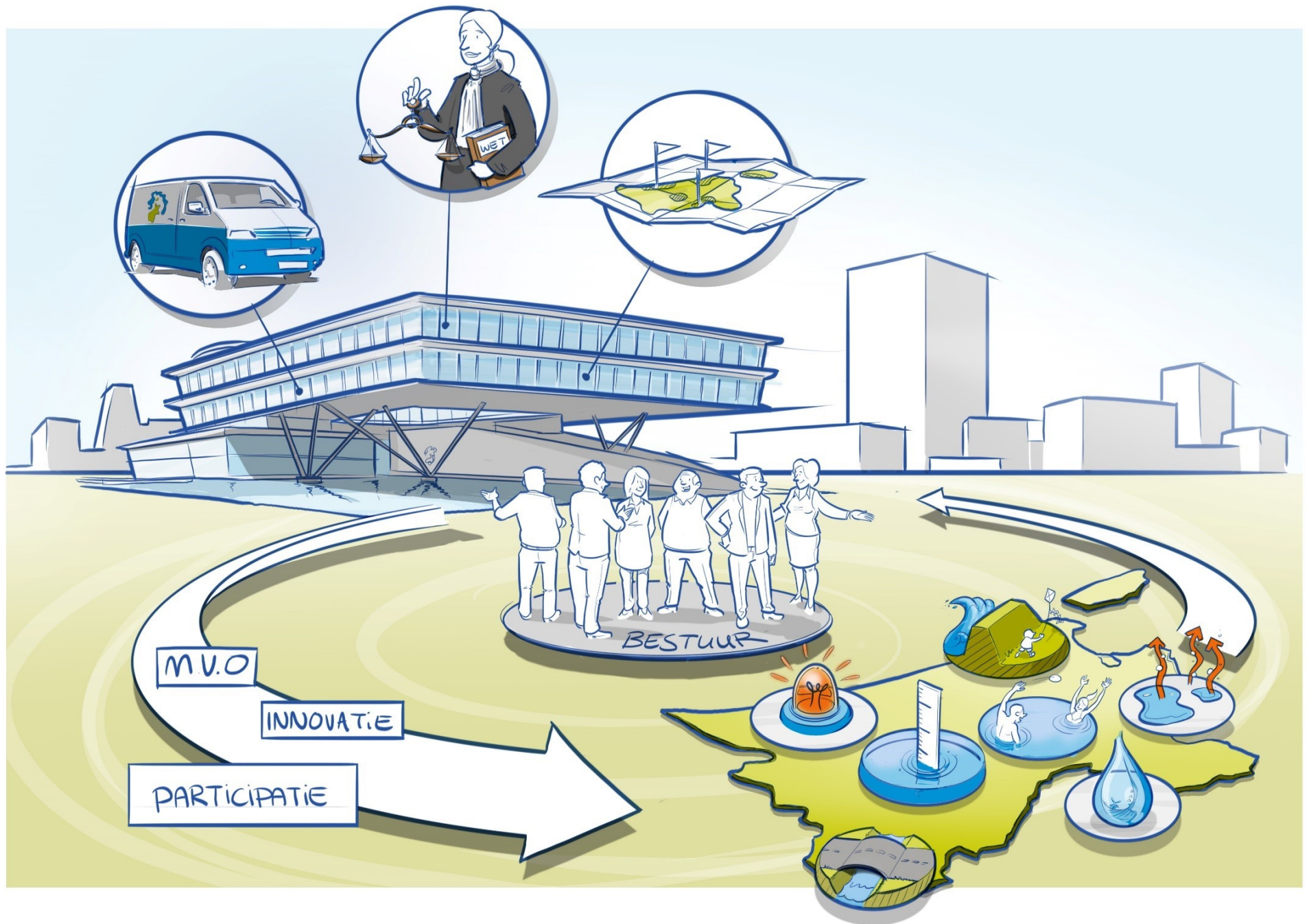
8.2 Resultaat 2: Crisisbeheersing in de genen

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P075	1,1	1,6	-	-
In 2026 hebben wij intern en met onze partners voor het geheel aan relevante bedreigingen, de crisisbeheersing diepgaand en breed versterkt. • We ontwikkelden twee beslissingsondersteunende tools. Daarnaast zijn door de TU Delft nog drie tools ontwikkeld waarvan we gebruik maken voor de lopende Samenwerkingsovereenkomst. • We hebben in een aantal pilotgebieden het watersysteem crisisbestendiger gemaakt (begroot: We maken in twee pilotgebieden het watersysteem crisisbestendiger.) • We oefenden met de motorkapposters in de Zijpe waarmee we ook de samenwerking in praktijk brachten. • We hebben de contouren voor een strategisch bestuurlijk kader opgesteld. Tijdens de oefening is gebleken dat sprake is van voortschrijdend inzicht van bijvoorbeeld kostenverdeling tijdens een inzet en aansprakelijkheid. We hebben vijf beslissingsondersteunende tools ontwikkeld op peilvakniveau om in de warme fase te kunnen handelen en in de koude fase scenario-analyses op te stellen: - de Waterrisicoradar (betrouwbare neerslagverwachtingen); - de Waterrisicoradar analyseviewer (een overzicht van de gedane verwachtingen zodat we achteraf de informatievoorziening en verwerking kunnen verbeteren); - Overstroming Waterland voor de overstromingsscenario's in de Delft Waterspin; - Waterimpact berekening en visualisatie voor de uitval van wegen en elektriciteit; - Analyseomgeving Schermerboezem op basis van het instrumentarium Delft Composer (van de TU Delft) waarmee we de inzet van boezemgemalen kunnen optimaliseren tijdens crisissituaties. Deze omgeving gaan we gebruiken bij oefeningen en strategievorming (<i>serious gaming</i>). Door het uitvoeren van de nieuwe crisisgerichte systeemanalyse (CSA), dit is een aanvulling op de reguliere watersysteemversterking, zijn versterkingsadviezen in De Zijpe en Callantsoog overgenomen voor uitvoering in Wateropgave 2.0. Ook zijn lokale bestrijdingsstrategieën uitgewerkt in overleg met agrariërs in de vorm van 22 motorkapposters. Motorkapposters zijn posters waarop locaties zijn aangegeven die door loonwerkers en agrariërs gebruikt kunnen worden om noodbemaling te plaatsen tijdens wateroverlast. Het resterende deel (20 motorkapposters) is volgens planning gereed in het eerste en tweede kwartaal van 2025.				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
Een eerste oefening is uitgevoerd van de publiek-private samenwerking wat kan bijdragen aan het beperken van schade. We werken bij de beheersing zoveel mogelijk via lokale crisisteam (loonbedrijven en motorkapposters) die centraal kunnen worden aangestuurd wanneer de situatie daarom vraagt. Met deze praktijktest hebben we een deel van de bestuurlijke dilemma's gegenereerd die input vormen voor het op te stellen bestuurlijk/beleidsmatig kader om de afspraken met partijen in te bedden. Tijdens de oefening is gebleken dat sprake is van voortschrijdend inzicht van bijvoorbeeld kostenverdeling tijdens een inzet en aansprakelijkheid. Het implementatietraject voor het gebruik van de motorkapposters is nodig om het bestuurlijk kader verder aan te scherpen. De pilot voor het implementatietraject start begin 2025. Ter ondersteuning van de communicatie zijn diverse filmpjes gemaakt die deels ook zijn gedeeld op <i>social media</i> .				
De exploitatiekosten zijn lager vanwege een verschuiving van uren naar P055.				
Afronding	-	0,1	-	-
Totaal	3,3	3,0	-	-

8.3 Risico's Crisisbeheersing

Geen risico's met score 9 of een bedrag van € 1 miljoen en hoger.

9. Bestuur en Organisatie

Het effect Bestuur en Organisatie bestaat uit twee resultaten. Deze resultaten kennen een onderscheid: het uitvoeren van een deel van de taakuitoefening en het bieden van ondersteuning aan de taakuitoefening.

9.1 Resultaat 1: Een democratisch gekozen bestuur dat in overleg met omgeving acteert

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P065	23,3	28,8	-	-
Taakuitoefening bestuur en organisatie 		• De bestuurlijke processen en de bijbehorende besluitvorming zijn soepel verlopen. • Bestuurlijke vragen zijn binnen de gestelde termijn van vier weken beantwoord. • In diverse projecten is ingezet op een integrale aanpak, bijvoorbeeld op het gebied van de overdracht wegen en overname onderhoud stedelijk water. • Ons werk is conform de Omgevingswet uitgevoerd. • Het programma Wet open overheid (Woo) is uitgevoerd volgens schema, conform programmaplanning. • De doelstelling om in 2025 energie- en klimaatneutraal te zijn wordt niet behaald. (begroot: In 2025 zijn we energie- en klimaatneutraal). • We hebben duurzame energie opgewekt in een mix van zonnestroom, biogas en windenergie. • We hebben maatregelen uitgevoerd van het energiebesparingsplan. • We hebben geparticipeerd in initiatieven van duurzame energie opwek met derden. • We hebben het financieren van innovaties van bedrijven in de waterschapssector d.m.v. ons waterinnovatiefonds gecontinueerd. • Twaalf erfgoedobjecten zijn toegankelijk gemaakt, fysiek dan wel digitaal. • We hebben aan zeven internationale projecten deelgenomen, fysiek dan wel digitaal. • Met het 'Project versnelde aanpak gebruik eigendommen' hebben we ruim 300 gronddossiers in behandeling genomen. • We zijn vergoed in de ontwikkeling en aanlevering van betrouwbare actuele data over onze assets, gecombineerd met relevante data van derden, om de organisatie te voorzien van betrouwbare informatie om beslissingen op te baseren. Vanwege een minimale vertraging wordt deze data in 2025 aan de organisatie opgeleverd. (begroot: data voor minimaal twee processen opleveren) • We hebben ons ingezet om de huidige naam en taakbekendheid, van 1 op de 2 inwoners, vast te houden. En we hebben gewerkt aan het verhogen van het waterbewustzijn. • Er is onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden van een kleinschalig burgerparticipatiefonds, het algemeen bestuur is over de voortgang en de mogelijkheden geïnformeerd.		

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
De bestuurlijke processen zijn soepel verlopen, een bestuurlijke werkgroep heeft het reglement van orde herzien. De organisatie heeft de vele bestuurlijke vragen binnen de daarvoor gestelde termijnen weten af te handelen. Waar het mogelijk was zijn projecten integraal opgepakt door dossiers te koppelen zoals bijvoorbeeld de koppeling tussen overname onderhoud stedelijk water en de overdracht wegen. De Omgevingswet was vanaf 1 januari 2024 van kracht en daarmee werd ook de nieuwe informatievoorziening in gebruik genomen. Via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) werden inwoners eenvoudig in staat gesteld aanvragen in te dienen, kon worden bepaald welke regels waar van kracht waren en konden meldingen gemaakt worden. Onze interne systemen zijn gekoppeld aan het DSO zodat de aanvragen op de juiste plek terecht kwamen en afgehandeld konden worden. De Wet open overheid verplicht overheden om de informatie uit 17 categorieën actief openbaar te maken. Deze verplichting wordt gefaseerd ingevoerd, waarbij elk jaar een aantal categorieën worden aangewezen die dat jaar verplicht worden. Dit jaar hebben wij het openbaar maken van informatie uit de eerste aangewezen categorieën ingericht en hebben wij voorbereidende werkzaamheden verricht voor de komende verplichte categorieën. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar het hoofdstuk Bedrijfsvoering. De doelen van het klimaat- en energieprogramma (KEP) worden niet geheel gehaald, maar met name de uitstoot van CO₂ is flink gereduceerd. Met de energiemix van zon, wind en vergisting gaan we naar energieneutraliteit. We zitten nu op circa 30 procent. Door de aanleg van extra zonnepanelen in Den Helder, het sluiten van de gasdroger en de bouw van een extra slibgisting stijgt dit naar 91 procent. Om tot energieneutraliteit te komen is één grote windturbine (2 MW) nodig. Wat overblijft is de uitstoot van circa 800 ton CO₂/jaar via brandstofverbruik van materieel en gasverbruik voor gebouwverwarming. Dat is een reductie van 99% ten opzichte van het begin van het KEP programma. In 2025 wordt een nieuw plan aan het algemeen bestuur voorgelegd voor de periode 2025 – 2035 (K35) Het Waterinnovatiefonds is revoluerend en hiermee houdt het fonds zichzelf in stand. De afgelopen periode zijn leningen verstrekt met een totaal van € 2 miljoen. Op onze website is een overzicht opgenomen van de bedrijven waar we een lening aan hebben verstrekt. Dat zijn onder andere Susphos, Fixeau en Great Bubble barier. Ook dit jaar zijn zeven internationale projecten uitgevoerd. Ook is gewerkt aan een herijking van het beleid waarbij een duidelijker focus op Europa wordt gelegd. Met onze publiekscampagnes hebben we bewoners bewuster gemaakt van veilig, schoon en voldoende water. De zomercampagne richtte zich op de waterkwaliteit en het genieten van en omgaan met water. De najaarscampagne richtte zich op Klaar voor Water en de crisistaken van HHNK (samen zelfredzaam). Via <i>corporate</i> communicatie werken we continu aan bewustwording bij inwoners voor veilig, schoon en voldoende water. Indien mogelijk zijn we met onze communicatie aangesloten bij activiteiten die in de omgeving plaatsvonden (samenwerkingen, events, herdenkingen, openstellingen, erfgoed, educatie). Via heldere <i>corporate</i>, project- en omgevingscommunicatie zorgden we voor draagvlak voor onze werkzaamheden. We hebben invulling gegeven aan wat inwoners zelf kunnen doen en hoe ze zich kunnen voorbereiden op bijvoorbeeld wateroverlast. Dat hebben we gedaan via publiekscampagnes, online- en perscommunicatie, bestuurscommunicatie, crisiscommunicatie, educatie en aandacht voor erfgoed. Het werven voor het 'Project versnelde aanpak gebruik eigendommen' heeft door krapte op de arbeidsmarkt langer geduurd. Inmiddels worden de nieuwe medewerkers ingewerkt en is de vertraging in het aantal in behandeling te nemen dossiers ingelopen. We werkten aan de ontwikkeling van een nieuw dataplatform waarop we betrouwbare actuele data over onze assets combineren met relevante data van derden, om de organisatie te voorzien van betrouwbare informatie om beslissingen op te baseren. Ons doel was om dit dataplatform voor twee processen in gebruik te nemen, maar vanwege een minimale vertraging worden beide processen in 2025 aan de organisatie opgeleverd. De ontwikkeling is momenteel vergevorderd en voorziet in een grote behoefte bij onze primaire taken.				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
In 2024 is een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden van een kleinschalig burgerparticipatiefonds. De uitkomst laat zien dat de instelling en uitvoering complex is. Het algemeen bestuur is over de voortgang geïnformeerd. De exploitatiekosten zijn € 0,4 miljoen lager doordat meer dwanginvorderingen zijn opgelegd dan verwacht. Het aantal hernieuwde bevelen tot betaling ligt hoger vanwege een latere oplegging in 2023. Daarnaast zijn de opbrengsten € 0,6 miljoen hoger door de verkoop van een voormalig dienstwoning aan de Nieuwendammerdijk in Amsterdam. Ook zijn de kosten op het gebied van milieubeleid € 0,4 miljoen lager vanwege ontwikkelingen op het gebied van energiebesparing, vertraging bij een biodiversiteitsproject door weersomstandigheden en een extra bijdrage vanuit het Rijk. De kosten voor uren zijn € 3,5 miljoen lager door voornamelijk vacatureruimte. Het restant wordt verklaard door diverse lagere kosten, waaronder lagere kosten voor de onderhoud van molens vanwege capaciteitsgebrek.				

9.2 Resultaat 2: Een moderne organisatie die efficiënt, effectief en rechtmatig handelt

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P066	44,7	49,7	1,7	2,1
Ondersteuning bestuur en organisatie - De informatievoorziening voor de Omgevingswet is zonder noemenswaardige problemen in gebruik genomen. - De rekenkamer bestaat uit externe leden. - We hebben de benodigde stappen gezet om over 2025 de rechtmatigheidsverantwoording te kunnen afgeven. - We hebben verdere invulling gegeven aan het verbeterplan informatiebeveiliging, als onderdeel van compliance met de BIO. Realisatie stond gepland op eind 2024, maar is niet gerealiseerd. - We hebben ons verbeterplan voor fysieke toegangsbeveiliging voor een veilige werkomgeving niet volledig kunnen uitvoeren. Dit loopt door in 2025. - De arbeidsmarktcommunicatiecampagne is gelanceerd. - We hebben een integraal SPP opgesteld. - De voorbereidingen op de Archiefwet zijn uitgesteld vanwege de uitgestelde invoering van de wet. (begroot: archiefverordening en het besluit Informatiebeheer vaststellen) - We hebben een kostentoedelingsverordening opgesteld volgens de oude wet- en regelgeving omdat de nieuwe wet- en regelgeving in 2026 gaat gelden. Voor de innovatie van onze eigen werkprocessen hebben we ingezet op datagedreven werken volgens het Informatiebeleidsplan 2022-2025. We werkten aan oplossingen waarbij we op basis van de informatie uit data efficiënter en doelmatiger kunnen werken. Daarnaast bleven we volop inzetten om de basis op orde te houden, dat wil zeggen de architectuur, de infrastructuur en de beheerfuncties. Een aantal projecten werd ingegeven door wettelijke verplichtingen, informatieveiligheid, technische beheerbaarheid of uitbreiding van bestaande functionaliteit. We hebben daarnaast projecten gestart waarbij nieuwe, datagedreven, technieken worden ingezet om ons werk op geheel nieuwe en efficiëntere wijze uit				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
te voeren. We investeerden in datakwaliteit en combineerden actuele data over onze assets met data van derden, zodat we onze organisatie en omgeving kunnen voorzien van betrouwbare informatie. Onze plannen om de archiefverordening en het besluit Informatiebeheer opnieuw vast te stellen op basis van de Archiefwet zijn uitgesteld omdat de inwerkingtreding van deze wet is uitgesteld naar 2026. Vooruitlopend op de invoering van de Archiefwet, heeft het algemeen bestuur besloten om een externe waterschapsarchivaris aan te stellen. De contractering van deze externe archivaris is opgestart. Met de Wet versterking decentrale rekenkamers zijn waterschappen en gemeenten verplicht om uiterlijk in 2025 een onafhankelijke, volledig extern samengestelde rekenkamer in te stellen. In 2024 is een volledig externe rekenkamer ingesteld. Deze is gestart met de uitvoering van twee eigen onderzoeken en een DoeMee-onderzoek vanuit de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies. In deze wet is ook opgenomen dat het dagelijks bestuur van de waterschappen vanaf het verslaggevingsjaar 2025 een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen in de jaarrekening. Hiermee wordt door het dagelijks bestuur verantwoording afgelegd over de naleving van de regels. We hebben een professionaliseringsslag gemaakt in de Verbijzonderde Interne Controle (VIC). De VIC vormt een belangrijke basis voor het kunnen afgeven van een oordeel over onze rechtmatigheid. We hebben het Controleplan Interne Beheersing geactualiseerd als basis voor de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast zijn de verordening financieel beleid, de controleverordening en andere kaders aangepast en vastgesteld door het algemeen bestuur en zijn nieuwe afspraken met de accountant gemaakt in het controleprotocol. Realisatie van het verbeterplan BIO heeft vertraging opgelopen door beperkte capaciteit. In het MJP 2025-2029 is uitbreiding door het algemeen bestuur goedgekeurd. De Europese richtlijn voor Critical Entities Resilience (CER) biedt met de Network and Information Security 2 Directive (NIS2) een kader voor digitale en fysieke weerbaarheid van vitale aanbieders, waaronder ook publieke organisaties. De vertaling naar nationale wetgeving - die in 2024 werd verwacht - is niet vastgesteld, waardoor de gevolgen van de NIS2-richtlijn onduidelijk bleven. We hebben de RI&E uitgevoerd voor het hoofdkantoor voor fysieke toegangsbeveiliging. Naast de RI&E zouden de toegangspassen dit jaar worden vervangen. Door verzuim van de leverancier en beperkte capaciteit heeft het project vertraging opgelopen. Met arbeidsmarktcommunicatie hebben we ons neergezet als aantrekkelijke werkgever. Het laatste kwartaal was er in de bioscopen in de regio een reclamespot zichtbaar, voorafgaand aan de films. Omdat wettelijke periode van onze kostentoedelingsverordening per 1 januari 2025 verstrijkt, hebben we een nieuwe kostentoedelingsverordening opgesteld. Het nieuwe belastingstelsel voor waterschappen zal waarschijnlijk per 1 januari 2026 in werking treden daarom wordt ook in 2025 een kostentoedelingsverordening opgesteld. De exploitatiekosten zijn € 0,5 miljoen lager voor software en hardware door onder andere niet gerealiseerde orders en het doorschuiven van onderhoudskosten naar 2025. Daarnaast zijn de kosten € 0,2 miljoen lager voor externe bureaus, doordat onder andere het ontwikkelen van tooling voor energiemanagement en vraagstukken rondom privacy en datalekken intern zijn opgepakt. De rentebaten zijn € 0,2 miljoen hoger doordat het banksaldo per einde jaar, waarmee de rentebaten worden berekend, hoger is dan verwacht. Dit komt door een hogere en eerder ontvangen subsidie voor HWBP-project Katwoude. De kosten voor uren zijn € 3,4 miljoen lager door voornamelijk vacatureruimte. Het restant wordt verklaard door diverse lagere kosten, waaronder het doorschuiven van een WPG-audit en 109a onderzoeken naar 2025.				
P063	99,6	100,5	-	-
Personeelslasten				
De personeelskosten zijn € 0,9 miljoen lager. Dit bestaat voornamelijk uit € 0,5 miljoen lagere kosten vanwege kopen verlof vanuit het IKB (Individueel Keuze Budget), € 0,2 miljoen hogere inkomsten ziektegeden vanuit het UWV en € 0,1 miljoen hogere opbrengsten vanwege het uitlenen van personeel.				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Exploitatie		Investerings	
		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P051		-138,7	-149,5	-	-
(Dekking) overhead					
De opbrengst bij (dekking) overhead (P051) is het resultaat van het doorbelasten van de uren van afdelingen naar effecten. Deze opbrengst is lager door vacatureruimte en doordat 3% van de productieve uren zijn verschoven naar niet-productieve uren (indirect). Over de hele organisatie bekeken is het saldo van de uren neutraal.					
P054 Onvoorzien Bestuur en Organisatie		-	-	-	-
Afrondingsverschil		0,1	0,1	-	-
Subtotaal		29,0	29,6	1,7	2,1
Waterschapsbelasting (zie hoofdstuk 13)		-273,7	-273,4	-	-
Algemene reserve (zie hoofdstuk 20.2)		-	-	-	-
Bestemmingsreserves (zie hoofdstuk 20.2)		-36,6	-35,7	-	-
Afrondingsverschil		-	-	-	-
Totaal		-281,3	-279,5	1,7	2,1

9.3 Risico's Bestuur en Organisatie

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	De werkelijke netto-belastingopbrengst is meer dan 2% lager dan begroot of meer dan 1% lager t.o.v. de prognose bij de rapportage over de eerste 8 maanden.	6	€ 5.000.000	1. Jaarlijkse analyse op trends; ontwikkeling maatstaven. 2. 7 x per jaar analyse (begroot-werkelijk) en prognose. 3. Externe bronnenbenadering in jaarrekeningcyclus. 4. Administratieve organisatie / interne beheersing op orde gebracht. Monitoren van uitvoering controles. 5. 7 x per jaar wordt aansluiting tussen belastingstelsel en financieel stelsel gemaakt. 6. Procesbeschrijvingen worden periodiek geactualiseerd.

				7. Monitoring van de verwerking van de gegevens uit de bronadministraties. 8. Ondanks de geopolitieke ontwikkelingen en inflatie merken we nog geen veranderingen in de ontvangsten van de waterschapsbelastingen. We volgen het verloop van kwijtschelding nauwgezet.
Ongewijzigd	Een of meerdere erfpachters willen aanspraak maken op een schikkingsregeling.	2	€ 2.000.000	1. De betwiste voorwaarden worden in goed overleg met de erfpachter bijgesteld en verrekend.

Deel 2 – Verplichte paragrafen

Aanvoer van zand voor versterking binnenwaartse stabiliteit bij VBK-project Starnmeer

10. Bedrijfsvoering

Personeelsbeleid

De druk op onze dienstverlening is het afgelopen jaar fors toegenomen door verandering en groei in taken en door aangescherpte eisen. Dit heeft verschillende oorzaken gehad waaronder de toename van het aantal assets, meer complexiteit in de taakuitvoering, hogere kwaliteitseisen, aangescherpte wet- en regelgeving en de toenemende digitalisering. Daarnaast moeten we aantoonbaar werken volgens de doorlopende plan-do-check-act cyclus, wat de verantwoordingslast aanzienlijk heeft verhoogd.

De werkdruk in de organisatie is gemeten in het medewerkersonderzoek en werd dit jaar structureel als hoog ervaren. Toekomstige nieuwe taken zijn vastgesteld in het meerjarenperspectief en hiermee is extra formatie en daarmee extra budget toegekend. Ook hebben we gewerkt aan een Strategisch Personeelsplan (SPP) om de effecten op zowel de kwaliteit als kwantiteit van personeel van huidige en toekomstige taken weer te geven en integraal op te gaan lossen. Dit heeft invloed gehad op de totale personeelsbegroting. Dit jaar kenden we een stijgende trend in vacatures en dit zorgde voor een interne dynamiek in de organisatie met als gevolg een groeiende doorstroom.

Participatiebanen

In de wet Banenafpraak is geregeld dat we als overheidsorganisatie moeten voldoen aan een vastgesteld aantal participatiebanen. Dit zijn banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze vullen we vooral in door banen te creëren uit een samenstelling van werkzaamheden uit verschillende functies.

Eind 2024 hebben we 92,3% van de norm behaald. Dit is aanzienlijk hoger dan het niveau van de sector waterschappen dat op 59,6% van de norm ligt. Binnen onze organisatie werken eind 2024 32 participatiemedewerkers. Eén van de mogelijke gevolgen van participatie, is dat dit resulteert in instroom op regulier werk. In zulke gevallen telt de medewerker niet mee voor de norm.

Ziekteverzuim en vitaliteit

We hebben ook dit jaar geïnvesteerd in duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van onze medewerkers. Ons streven is om onder het ziekteverzuimpercentage te blijven dat door het CBS wordt verzameld voor de overheidssector. Dit streven is behaald. Het ziekteverzuimcijfer eind november 2024 betrof 4,7% ten opzichte van de cijfers voor overheden van het CBS van 5,8%. Een belangrijke oorzaak voor het ziekteverzuim, zo blijkt uit het laatste medewerkersonderzoek, is werkdruk.

Leren en ontwikkelen en stages

We hebben ingezet op de lerende organisatie waarin gestimuleerd wordt om bij te blijven met de benodigde kennis, jezelf te ontwikkelen en te experimenteren. Het delen van kennis en kunde door innovatieve oplossingen, platformen en samenwerkingsvormen is een vanzelfsprekendheid. De HHNK Academie draagt hier met leerprogramma's aan bij. Daarnaast hebben we door stages aan te bieden kennis binnengehaald en de ontwikkeling van studenten bevorderd. Ook hebben stages en *traineeships* bijgedragen aan onze positionering op de arbeidsmarkt.

Diversiteit en inclusie

Begin 2023 hebben we het SER Charter Diversiteit ondertekend. Hiermee hebben we benadrukt dat we de ambitie hebben om diversiteit en inclusie binnen de organisatie te versterken en om concrete vervolgstappen te nemen. We hebben een enquête uitgevoerd over diversiteit en inclusie. Ruim 700 medewerkers hebben de vragenlijst ingevuld. De uitkomsten zijn input voor het plan dat in 2025 wordt opgesteld. De uitkomsten op hoofdlijnen zijn: 79% van de medewerkers *is van mening dat we divers zijn*, 93% *vindt dat we inclusief zijn* en 87% *vindt het goed dat we hier aandacht aan besteden*. 21% van de medewerkers *is van mening dat we niet divers zijn*, 7% *vindt dat we niet inclusief zijn* en 13% *vindt het niet goed dat we hier aandacht aan besteden*. Inclusie is ook onderdeel van het medewerkersonderzoek en de personeels- en exitgesprekken.

Arbeidsmarktpositie

De landelijke krapte op de arbeidsmarkt is inmiddels ook op ons van invloed. Functies en vakgebieden waar een (blijvend) tekort in is, zijn voor ons essentieel bij de grote transities waar we als organisatie voor staan. We hebben te maken gehad met veel verschillende technisch inhoudelijke vakgebieden die specifieke kennis vereisen. Dit is met name aan de orde bij de functies met ambachtelijk werk, dat in de reguliere opleidingen geen of nauwelijks meer aandacht krijgt. We hebben ons hierop ingesteld en hebben gewerkt aan tijdige maatregelen voor dreigende personeelstekorten. We zijn verdergegaan met onze positionering als een aantrekkelijke organisatie, door onder andere een succesvolle arbeidsmarktcommunicatiecampagne te hebben gevoerd. Daarbij zijn we blijven kijken naar manieren om medewerkers te binden en boeien. Dit hebben we gedaan door ze een goed perspectief, mogelijkheid tot zelfontplooiing en een veilige en flexibele werkomgeving te bieden.

Fysieke, sociale en informatieveiligheid

We blijven werken aan een fysiek, informatie én sociaal veilig HHNK voor en door iedereen. We zijn verder gegaan op basis van de uitkomsten van de veiligheidscultuurmeting die in 2023 is uitgevoerd met als doel om te groeien op de veiligheidscultuurladder. Het uitgerolde hein-programma heeft de organisatie handvatten gegeven om het gesprek te voeren over veilig werken en het bewustzijn over veilig werken en ieders eigen rol daarin. We hebben de vastgestelde systeem risico-inventarisatie en -evaluatie voor de gehele organisatie als kapstok gebruikt om alle risico's in kaart te brengen met bijbehorende maatregelen en plan van aanpak. In 2024 werden onze werkzaamheden tijdelijk stilgelegd door de arbeidsinspectie, vanwege het niet op orde hebben van de Veiligheids- & Gezondheidsplannen (V&G). Hoewel dit aanvankelijk een uitdaging vormde, heeft het geleid tot een grondige herziening en optimalisatie van ons V&G-proces. Dankzij deze inspanningen hebben we aanzienlijke vooruitgang geboekt in het waarborgen van de veiligheid en gezondheid op de werkvloer. Deze verbeteringen vormen een solide basis voor onze toekomstige operaties en onderstrepen onze toewijding aan een veilige en gezonde werkomgeving.

Inkoop en aanbesteding

Het in 2022 gestarte Programma Rechtmatige Inkoopende Organisatie (PRIO!) heeft in 2024 de activiteiten afgerond en overgedragen aan de staande organisatie. Ten aanzien van de rechtmatigheid is verbetering behaald door een adequate organisatie-inrichting, doorontwikkeling van de Inkoopkalender, spendanalyse, verbetering van de processen, adequate kennisdeling en -borging. Daarnaast is gewerkt aan een nieuw contractmanagement systeem. In het streven naar duurzaam inkopen is uitvoering gegeven aan het Manifest "Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen" en de "Strategie Duurzaam Opdrachtgeverschap waterschappen 2021-2030". Doordat we een professionaliseringsslag hebben gemaakt in de VIC krijgen we steeds beter en gedetailleerder inzicht in ons inkoopproces. Deze ontwikkeling zetten we voort.

Huisvesting en materieel

Dit jaar is de evaluatie van het hybride werken afgerond en zijn op basis van de uitkomsten aanpassingen doorgevoerd op het hoofdkantoor. Ook is de aanbesteding voor de vervanging van groot materieel waaronder tractoren afgerond. De eerste tractoren zijn eind 2024 geleverd. Daarnaast is een deel van het wagenpark verduurzaamd. Er zijn elektrische auto's aangeschaft en we hebben een aantal vervuilende auto's uit het wagenpark gehaald. Een projectgroep is gestart met het inventariseren van de totale benodigde en toekomstbestendige laadinfrastructuur. Het vervangen van het dak van het Noorderpolderhuis is doorgeschoven naar 2025 vanwege benodigde flora en fauna onderzoeken. Aan het gebouw van stichting Waterproef in Edam is grootschalig onderhoud verricht, waaronder de vervanging van het centrale verwarmingssysteem. Het grootschalig onderhoud aan het gebouw van stichting Waterproef in Edam loopt door in 2025 in de vorm van het aanpassen van het luchtbehandelingssysteem. De werf op Texel en separaat een dienstwoning zijn verkocht.

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De werkzaamheden voor de implementatie zijn overgegaan van het programma naar de staande organisatie. De belangrijkste ervaringen na een jaar werken onder de Omgevingswet zijn:

- Eind 2023 is een toename aan aanvragen geweest onder de oude WABO-wetgeving die in het eerste kwartaal zijn behandeld.
- We hebben nauwelijks aanvragen onder de Omgevingswet ontvangen voor een project waarbij een omgevingsvergunning gelijktijdig wordt aangevraagd bij meerdere bevoegde gezagen.
- Er is sprake van een enorme groei in het aantal informatieplichten. Dit zorgt voor veel administratieve lasten.
- De verwachting was dat het aantal aanvragen omgevingsvergunning fors zou afnemen. Het blijkt dat slechts sprake is van een geringe afname waarbij de gevraagde vergunningen wel complexer zijn en meer behandeltijd nodig hebben.
- De aansluiting van het zaakstelsel op het DSO is gerealiseerd en werkt.
- We zien dat met de komst van de Omgevingswet steeds meer planvorming integraal wordt vormgegeven. Door het 'gebrek' aan ruimte wordt de planvorming steeds moeilijker. Niet alleen de fysieke ruimte wordt minder, maar ook bijvoorbeeld de stikstofruimte. Wij hebben hierin een adviserende rol.

Vergunningen, toezicht en handhaving (VTH)

Het VTH-beleidsplan 2025-2029 (Vergunningen, toezicht en handhavingsbeleid) is vastgesteld. Het beleidsstuk vormt een onderdeel van verschillende wettelijke verplichtingen (kwaliteitscriteria) die tot kwaliteitsbevordering van de uitvoering van de VTH-taken door overheden dient te leiden. Begin 2025 wordt het uitvoeringsprogramma VTH 2025 ter vaststelling voorgelegd aan het dagelijks bestuur. Door een beperkte capaciteit is de bijdrage die de VTH-organisatie kan leveren aan het behalen van de doelstellingen beperkt. Om deze reden werden er prioriteiten gesteld, waarbij zaken met het hoogste risico en meldingen van burgers voorrang kregen.

Stikstofbeleid

Om de natuur te beschermen gelden er strenge regels omtrent stikstofemissies uit bouwprojecten (stikstofwet). Voor de projecten die we uitvoeren moet met een berekening worden aangetoond dat omliggende gevoelige natuur niet wordt belast met meer stikstofdepositie. In overleg met de omgevingsdienst als bevoegd gezag stemmen we via een voortoets per project af of (aanvullende) maatregelen nodig zijn om emissies tijdens de uitvoering te beperken. Mogelijke maatregelen zijn de inzet van emissieloos materieel, bouwen met prefab elementen en aanpassen van rijroutes.

Wet open overheid

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Voor de implementatie van de Woo is het programma Open overheid opgestart. In artikel 3.5 van de Woo is bepaald dat overheden verplicht zijn om in de jaarrekening verslag te doen over de uitvoering van de Woo en de besteding van de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de onderstaande thema's.

Actieve openbaarmakingsplicht

De Woo verplicht overheden om, gefaseerd, actief documenten uit zeventien informatie categorieën te publiceren. Overheden moeten hier een eigen platform voor inrichten, dat wordt aangesloten op een landelijk platform, de Woo-index site.

In onderstaande tabel wordt aangegeven welke informatiecategorieën dit jaar geheel of gedeeltelijk openbaar werden gemaakt.

Cat.	Art. Woo	Omschrijving	Aantal	Platform
1 - 3	3.3, 1a, 1b en 1c	Wet en regelgeving, overige besluiten algemene strekking en ontwerpen waarover extern advies is gevraagd.	51	Via landelijk publicatieplatform DROP in het Waterschapsblad op overheid.nl en het publicatieplatform HHNK
4 - 5	3.3, 1d en 1e	Inzicht in de organisatie / werkwijze, de bereikbaarheid en de wijze waarop een informatieverzoek kan worden ingediend.	-	Register van overheidsorganisaties en publicatieplatform HHNK
6 - 7	3.3, 2a en 2c	Vergaderstukken en verslagen van het algemeen bestuur en zijn commissies en de bij het algemeen bestuur ingekomen stukken	421	Website HHNK en publicatieplatform HHNK
8	3.3 b	Vergaderstukken Staten-Generaal (niet van toepassing op waterschappen)	-	-
9	3.3, 2d	Agenda's en besluitenlijsten van het dagelijks bestuur	24	Website HHNK en publicatieplatform HHNK
10	3.3, 2e	Adviezen met betrekking tot de ontwerpen uit categorie 1 en adviezen van adviescommissies die niet zien op individuele zaken.	-	Website HHNK en publicatieplatform HHNK
11	3.3, 2f	Convenanten	3	Publicatieplatform HHNK
12	3.3, 2g	Jaarplannen en jaarverslagen	3	Website HHNK en publicatieplatform HHNK
13	3.3 2h	Subsidieverplichtingen anders dan met beschikking (niet van toepassing op waterschappen)	-	-
14	3.3, 2i	Woo-verzoeken (incl. beslissing en verstrekte informatie)	20	Website HHNK en publicatieplatform HHNK
15	3.3, 2j	Onderzoeksrapporten	-	Nog in te richten
16	3.3, 2k 3.3a	Beschikkingen	1.778	Via landelijk publicatieplatform DROP in het Waterschapsblad op overheid.nl (vergunningen) en op publicatieplatform HHNK
17	3.3, 2l	Klachtoordelen	2	Publicatieplatform HHNK

Inspanningsplicht actieve openbaarmaking

Voor de openbaarmaking van overige informatie geldt een inspanningsplicht. We hebben nog geen documenten gepubliceerd op basis van deze inspanningsverplichting.

Passieve openbaarmaking

Voor de afhandeling van Woo-verzoeken is een Woo-team opgericht, dat onder leiding van de Woo-contactpersoon zorgdraagt voor de coördinatie en afhandeling van Woo-verzoeken.

In totaal zijn 40 Woo-verzoeken ingediend. Van deze verzoeken is één verzoek ingetrokken, zijn vier verzoeken doorgezeten naar een ander bestuursorgaan en zijn 35 verzoeken als Woo-verzoek in behandeling genomen. Het behandelen van de verzoeken is zeer arbeidsintensief. Wel zijn alle verzoeken binnen de wettelijke termijn afgehandeld. In totaal zijn dit jaar voor Woo-verzoeken 2.028 documenten openbaar gemaakt.

Aanstelling Woo-contactpersoon

We hebben een Woo-contactpersoon aangesteld. De Woo-contactpersoon fungeert als aanspreekpunt voor vragen over de aanwezigheid van informatie.

Verbetering informatiehuishouding

Het project Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv) waarin we onze digitale kanalen voor dienstverlening optimaliseren is nagenoeg afgerond. Na afronding voldoen we aan de eisen van deze wet. We hebben de wetgevingskalender voor het digitale domein geanalyseerd en

eind 2024 zijn een zestal projecten gestart die onder andere voor de AI-act, de Network and Information Security directive (NIS2), de Wet digitale overheid (Wdo) belangrijke voorbereidingen treffen, zodat de optimalisering van onze dienstverlening per proces kan worden voortgezet. Verder zijn voorbereidingen getroffen om onze 'visie op dienstverlening' te vertalen naar 'leidende principes voor digitale dienstverlening'. Tot slot is de verdere uitrol van zaakgericht werken gecontinueerd en is een eerste verkenning uitgevoerd voor het geautomatiseerd publiceren van vergunningen naar de daarvoor bestemde communicatiekanalen.

Overige activiteiten

Om medewerkers en bestuurders bewust te maken van de Woo, is een communicatieplan uitgewerkt. Ter uitvoering van dit communicatieplan is een themasite op intranet gelanceerd en worden informatiebijeenkomsten georganiseerd voor de individuele clusters en afdelingen. Daarnaast is een e-learning ontwikkeld en beschikbaar gesteld aan alle medewerkers. Om medewerkers te ondersteunen bij het publiceren en anonimiseren van stukken is een richtlijn voor het publiceren van persoonsgegevens vastgesteld en geïmplementeerd.

Besteding incidentele en structurele middelen

De implementatie van de Woo is een meerjarig traject waar de Rijksoverheid meerjarig geld voor beschikbaar stelt. Dit jaar heeft de Rijksoverheid € 0,29 miljoen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn als volgt aangewend:

Onderwerp	Bedrag in miljoenen €
Aanstelling Woo-contactpersoon	0,05
Inzet medewerkers passieve en actieve openbaarmaking	0,13
Aanschaf, beheer en onderhoud systemen ten behoeve van actieve en passieve openbaarmaking	0,06
Kwaliteitsmanagement (e.g. opstellen / herzien werkprocessen, verzorgen trainingen en informatiebijeenkomsten, uitvoeren evaluaties)	0,05

11. Ontwikkelingen in het begrotingsjaar

De volgende ontwikkelingen hebben zich in het begrotingsjaar voorgedaan.

Cao

Een nieuwe cao is vastgesteld met een looptijd van 1 januari 2024 t/m 31 december 2024. Per januari 2024 zijn de salarissen en schaalbedragen verhoogd met € 25 bruto op basis van een voltijdsdienstverband en zijn de salarissen en schaalbedragen met 3,0% gestegen. Per juli 2024 zijn de salarissen en schaalbedragen met 2,5% gestegen.

Omgevingswet

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden.

12. Incidentele baten en lasten 2024

De weergave in dit hoofdstuk volgt de 'Notitie structurele en incidentele baten en lasten' van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording van 30 augustus 2018. Met de incidentele baten en lasten kan het structureel exploitatiesaldo worden bepaald. Hieronder volgt een selectie van de belangrijkste incidentele baten en lasten (hoger dan € 0,5 miljoen).

Incidentele baten	
Rentebaten	€ -10,0 miljoen
Dividend Nederlandse Waterschapsbank (NWB)	€ -4,7 miljoen
Hogere opbrengst verkoop werf	€ -1,5 miljoen
Lagere energiekosten	€ -1,3 miljoen
Lagere kosten onderhoud en overdracht wegen	€ -0,9 miljoen
Lagere kosten (onderhoud) software/hardware	€ -0,8 miljoen
Verkoop voormalig dienstwoning	€ -0,6 miljoen
Hogere energieopbrengsten	€ -0,5 miljoen
Per saldo incidenteel hogere baten	€ -20,3 miljoen

Incidentele lasten	
Extra kosten overeengekomen kwaliteitseisen wegenoverdracht	€ 4,8 miljoen
Hogere kosten VBK	€ 1,0 miljoen
Afkoopsom dijkwegen Zaanstad en Amsterdam	€ 1,0 miljoen
Per saldo incidenteel hogere lasten	€ 6,8 miljoen

Voorgaande posten leiden tot het volgende overzicht.

Exploitatiesaldo (bedragen x € 1 miljoen)	2024
Saldo baten en lasten (- is tekort)	-26,8
Onttrekking aan egaliseriereserves	36,6
Exploitatiesaldo voor bestemming	9,8
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-13,5
Saldo exclusief incidentele baten en lasten	-3,7

13. Waterschapsbelastingen

We heffen vier soorten waterschapsbelastingen, namelijk watersysteemheffing, wegenheffing, zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing. De watersysteemheffing en de verontreinigingsheffing worden geheven om de kosten van het watersysteembeheer te dekken. De wegenheffing is bedoeld voor de bekostiging van het wegenbeheer in een deel van ons gebied. Met de zuiveringsheffing dekken we de kosten verbonden aan het zuiveringsbeheer.

De watersysteemheffing en wegenheffing worden opgebracht door inwoners (per woonruimte) en de eigenaren van gebouwen, ongebouwde grond en natuur. Bij de watersysteemheffing is onder andere de inwonerdichtheid bepalend voor het aandeel dat inwoners in de kosten dragen. Voor de wegenheffing bepalen de kosten van de doorgaande wegen het aandeel dat door inwoners wordt opgebracht. Bij beide heffingen dragen eigenaren het resterende deel.

De economische waarde van gebouwen, ongebouwde grond en natuur is de indicator van het belang dat zij bij de taakuitoefening van het waterschap hebben. De zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing worden geheven op basis van vervuilingseenheden (ve) volgens het principe 'de vervuiler betaalt'.

In 2024 werden we geconfronteerd met een datagijzelingsincident bij een van onze leveranciers, wat mogelijk gevolgen had voor een correcte verzending van de waterschapsbelastingaanslagen. Direct na de melding hebben we daadkrachtig en transparant gehandeld om de impact op onze dienstverlening en onze inwoners te beperken. Onze prioriteit lag bij het beschermen van de gegevens van onze belastingbetalers.

Correctieposten

Bij de berekening van de belastingtarieven wordt rekening gehouden met verminderingen. Dit is een verlaging van het aanslagbedrag omdat bijvoorbeeld de waarde of het aantal ve niet juist is vastgesteld. Vervolgens worden de correctieposten 'kwijschelding' en 'oninbaar' toegepast. Hieronder volgt de uitleg van deze termen.

Kwijschelding

Wanneer een belastingschuldige niet in staat is de aanslag waterschapsbelasting te betalen, kan hij kwijschelding aanvragen. We verwachten mogelijk meer kwijscheldingsaanvragen door de onzekerheden in de economie. Kwijschelding is alleen mogelijk voor aanslagen waterschapsbelasting die betrekking hebben op de woonruimte die de aanvrager zelf bewoont. De digitalisering verlicht zowel voor de aanvrager als voor ons de administratieve lasten. Bij de aanvraag en behandeling van kwijscheldingsverzoeken werken wij met 17 gemeenten in ons beheergebied.

Oninbaar

Wij treffen alle mogelijke maatregelen om een aanslag betaald te krijgen. Soms is dit niet mogelijk, bijvoorbeeld bij een faillissement of overlijden. Als de deurwaarder concludeert dat op geen enkele wijze meer een betaling te verwachten valt, neemt de ambtenaar belast met de invordering een besluit waarmee we de pogingen staken een nog openstaande aanslag in te vorderen.

Belastingopbrengst

De onderstaande tabel geeft de belastingopbrengst weer.

Belastingsoort (bedragen x € 1 miljoen)	Verdeling	Realisatie 2024	Herziene begroting 2024	Begroting 2024
<i>Watersysteemheffing</i>				
Belastingjaar 2024 en ouder	Heffing	-165,5	-161,7	-161,5
	Correctieposten	2,9	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
Totaal watersysteemheffing		-162,6	-161,7	-161,5
<i>Zuiveringsheffing</i>				
Belastingjaar 2024 en ouder	Heffing	-106,2	-103,6	-104,6
	Correctieposten	3,3	-	-
		-0,1	-	-
Totaal zuiveringsheffing		-103,0	-103,6	-104,6
<i>Wegenheffing</i>				
Belastingjaar 2024 en ouder	Heffing	-6,5	-6,4	-6,3
	Correctieposten	0,1	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
Totaal wegenheffing		-6,4	-6,4	-6,3
<i>Verontreinigingsheffing</i>				
Belastingjaar 2024 en ouder	Heffing	-1,7	-1,6	-1,7
	Correctieposten	-	-	-
Totaal verontreinigingsheffing		-1,7	-1,6	-1,7
Afrondingsverschillen		-	-0,1	0,1
Totale belastingopbrengst		-273,7	-273,4	-274,0

Tarieven

De waterschapsbelastingen zijn opgelegd op basis van onderstaande tarieven.

Categorie (bedragen x € 1)	Belastingeenheid	Tarief 2024
<i>Watersysteemheffing</i>		
Ingezetenen	woonruimte	120,74
Ongebouwd	hectare	132,11
Ongebouwd verharde openbare wegen	hectare	511,27
Ongebouwd buitendijks	hectare	33,03
Ongebouwd verharde openbare wegen buitendijks	hectare	412,18
Gebouwd	WOZ-waarde	0,03487%
Gebouwd buitendijks	WOZ-waarde	0,00872%
Natuurterrein	hectare	6,10
<i>Verontreinigingsheffing</i>		
Woonruimten en bedrijfsruimten	vervuilingseenheden	69,82
<i>Zuiveringsheffing</i>		
Woonruimten en bedrijfsruimten	vervuilingseenheden	69,82

Categorie (bedragen x € 1)	Belastingeenheid	Tarief 2024
Wegenheffing		
Ingezetenen	woonruimte	38,50
Ongebouwd	hectare	40,12
Gebouwd	WOZ-waarde	0,00787%
Natuurterrein	hectare	1,72

Verloop bestemmingsreserves

Het verloop van de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie van de taken over 2024 is als volgt:

Bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie (bedragen x € 1 miljoen)	Stand 1-1-2024 (na resultaat bestemming)	Interne vermeer- deringen	Interne vermin- deringen	Voorstel bestemming resultaat 2024	Stand 31-12-2024 (na verwerking voorstel)
Watersysteembeheer	10,1	-	-8,6	5,9	7,4
Zuiveringsbeheer	-8,3	-	-21,7	2,2	-27,8
Wegenbeheer	9,6	-	-6,4	1,7	4,9
Afrondingsverschillen	-0,1	-	0,1	-	-
Totaal bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie	11,3	-	-36,6	9,8	-15,5

De bestemmingsreserve zuiveringsbeheer is eind 2024 negatief. De reserve mag negatief staan zolang dit in het meerjarenperspectief (MJP) wordt opgelost. De negatieve stand wordt meegenomen in het MJP 2026-2030.

14. Weerstandscapaciteit en risicomanagement

De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel financiële ruimte nodig is om substantiële tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat het beleid moet worden aangepast en/of doelstellingen niet worden gerealiseerd. De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend aan de hand van risicoanalyse. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve.

De risico's en berekeningen van de weerstandscapaciteit zijn conform de Kadernota Risicomanagement 2022 uitgevoerd. De benodigde weerstandscapaciteit is berekend door het financieel gevolg te vermenigvuldigen met de kans dat een risico zich zal voordoen. Bij deze berekeningen zijn alle risico's meegenomen die een financieel gevolg hebben vanaf € 1 miljoen en die ineens ten laste van exploitatie kunnen komen. De som hiervan vormt de basis voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 11,0 miljoen. Dit is € 0,5 miljoen hoger ten opzichte van de begroting 2025.

Risicomanagement

Periodiek actualiseren we de risico's en rapporteren we over risico's met een risicofactor 9 en/of een maximaal financieel gevolg vanaf € 1,0 miljoen. Dit doen we per effect in hoofdstukken drie tot en met negen.

Weerstandscapaciteit en algemene reserve

In de Kadernota Risicomanagement 2022 hebben we een bandbreedte van de weerstandsratio tussen 1,4 en 2,0 vastgesteld. De weerstandscapaciteit wordt twee maal per jaar berekend, zowel bij de begroting als bij de jaarstukken. Op basis van de kadernota vindt een storting of onttrekking plaats bij resultaatbestemming van de jaarrekening.

$$\begin{array}{lcl} \text{Ratio} & & \text{Beschikbare weerstandscapaciteit} \\ \text{weerstandsvermogen} & = & \text{= Algemene reserve} \\ & & \text{Benodigde weerstandscapaciteit} \\ & = & \text{minimaal 1,4 / maximaal 2,0} \end{array}$$

De algemene reserve bedraagt € 15,6 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 11,0 miljoen. Dit komt uit op een ratio weerstandsvermogen van 1,4 en valt hierdoor binnen de eerder genoemde bandbreedte.

Risico's weerstandscapaciteit

De risico's die we in de effecten presenteren hebben een risico 9 en/of een maximaal financieel gevolg vanaf € 1 miljoen. De tabel hieronder geeft een andere doorsnede, namelijk de risico's die invloed hebben op de weerstandscapaciteit.

nr	Risicogebeurtenis	Risico -score *	Max. Fin. Gevolg	Kans van optrede n	Invloed op weerstand- capaciteit
1	De werkelijke netto-belastingopbrengst is meer dan 2% lager dan begroot of meer dan 1% lager t.o.v. de prognose bij de rapportage over de eerste 8 maanden.	6	€ 5 miljoen	50%	22,8%
2	Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.	4	€ 8,5 miljoen	25%	19,4%
3	Onvoldoende slibverwerkingscapaciteit (intern en/of extern).	9	€ 4 miljoen	50%	18,3%
4	Schade aan de kering	6	€ 5 miljoen	25%	11,4%
5	Er breekt een kering door.	3	€ 10 miljoen	10%	9,1%
6	Onvoldoende granulaatverwerkingscapaciteit.	9	€ 1 miljoen	50%	4,6%
7	We behalen onze emissie-ambities niet.	4	€ 2 miljoen	25%	4,6%
8	Niet verkrijgen van of niet voldoen aan omgevingsvergunningen.	9	€ 1 miljoen	50%	4,6%
9	Door langdurige droogte treedt zoutschade op aan gewassen en onherstelbare schade aan natuurgebieden. Agrariërs en natuurbeheerders claimen schadevergoeding bij HHNK.	2	€ 1,5 miljoen	25%	3,4%
10	Een of meerdere erfpachters willen aanspraak maken op een schikkingsregeling.	2	€ 2 miljoen	10%	1,8%

* De risicoscore is de kans van optreden vermenigvuldigd met het gevolg.

15. Financiering

15.1 Treasury

We hebben een groot deel van ons bezit gefinancierd met vreemd vermogen. Dit doen we door geld te lenen bij banken. Bij treasury draait het om het optimaal beheren van de kasstromen door voldoende middelen aan te trekken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Daarnaast moet het aantrekken van middelen tegen zo laag mogelijke kosten (rente) gebeuren en moeten de risico's binnen de afgesproken normen blijven zoals de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en ons eigen Treasurystatuut.

Regelgeving

De regels voor het aantrekken van vreemd vermogen zijn vastgelegd in de Wet Fido. Het doel hiervan is het bevorderen en in stand houden van solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden. De wet bevat twee instrumenten om deze doelstellingen te toetsen:

- De kasgeldlimiet beperkt het renterisico op kortlopende financieringen. De grens geeft aan tot welk bedrag decentrale overheden activiteiten met kortlopende middelen (<1 jaar) mogen financieren;
- De renterisiconorm beperkt het renterisico op langlopende financieringen (>1 jaar) door te streven naar een spreiding van looptijden van geldleningen. De som van de aflossingen en het leningenbedrag dat in aanmerking komt voor renteherziening mag de norm niet overschrijden.

	Wettelijke norm	Norm voor HHNK	Beheersmaatregel
Kasgeldlimiet	23% van het begrotingstotaal	23% x € 342,4 miljoen = € 78,8 miljoen	De laagste stand van de rekening-courant was € 20,0 miljoen negatief en we hebben geen kortlopende lening waardoor we binnen de kasgeldlimiet zijn gebleven.
Renterisiconorm	30% van het begrotingstotaal	30% x € 342,4 miljoen = € 102,7 miljoen	Onze aflossingen bedragen in 2024 € 66,7 miljoen en we hebben geen leningen die in aanmerking komen voor renteherziening.

Risico's

Bij het beheer van de liquiditeiten spelen vier financiële risico's een rol: renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico en valutarisico. We beheersen de eerste drie risico's in de planning- & controlcyclus en door het vastgestelde beleid na te leven. Het laatstgenoemde risico is afwezig omdat we onze inkomende en uitgaande kasstromen in euro's afrekenen.

Ratio's

Balansdatum	31 -12-2023	31-12-2024	31-12-2024 (incl. resultaat)
Solvabiliteitsratio's			
Reserves / Totale passiva	7,1%	2,9%	4,1%
Reserves / Schulden (incl. voorzieningen)	7,6%	3,1%	4,2%
Liquiditeit (current ratio)			
Vlottende activa / (Vlottende passiva + Aflossing leningen <1 jaar)	4,15	3,37	3,37
Schuldratio			
(Vaste schulden +/- Liquide middelen) / Waterschapsbelasting	2,08	2,01	2,01

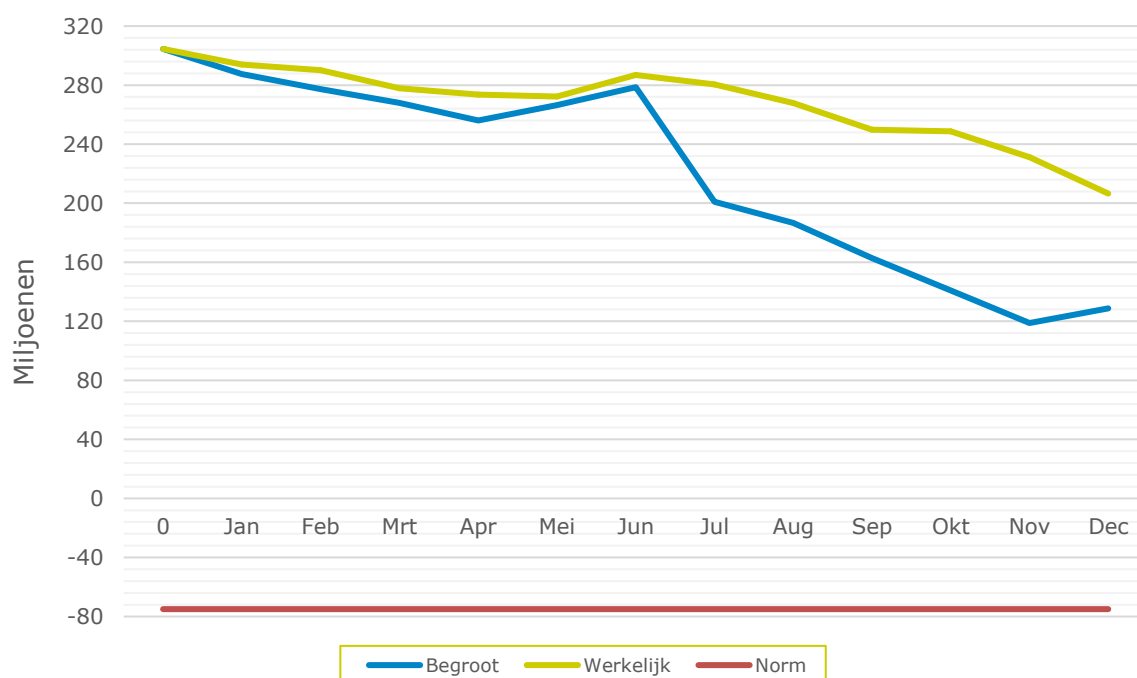
De solvabiliteitsratio's dalen sterk ten opzichte van 2023 vanwege de begrote onttrekking aan de bestemmingsreserves met als gevolg een negatieve stand van de reserves. Het resultaat over 2024

is nog niet meegenomen in de stand van de reserves. Wanneer dit wordt verwerkt komen de ratio's 1% hoger uit. Het aanvullen van de bestemmingsreserves wordt meegenomen in het MJP 2026-2030. De current ratio daalt vanwege de afname van de liquide middelen. De schuldratio is in lijn met vorig jaar en met de afspraak in het Coalitieprogramma 2023-2027 om de schuld te maximeren op tweemaal de belastingopbrengst.

Liquiditeitsprognose

Gedurende het jaar zijn de werkelijke inkomsten en uitgaven verschoven ten opzichte van de begroting. Een belangrijke invloed dit jaar zijn de ontvangsten en uitgaven van de Hoogwaterbeschermingsprogramma's geweest. Deze hebben een onvoorspelbaar karakter wat voor fluctuaties zorgt in de realisatie van kasstromen gedurende het jaar en over het gehele jaar. Daarnaast is sprake van hogere inkomsten door hoger dan begrote rentebaten, ontvangst vergoeding voor het opzeggen contract met Gazprom (verantwoord in 2023) en een niet begrote bijdrage voor het Stadsstrand Hoorn. Ook zijn de uitgaven voor de personeelskosten en investeringen lager dan oorspronkelijk was begroot.

Onderstaande grafiek geeft het verloop van het saldo van de rekening-courant in 2024 weer. We zijn verplicht om een positief rekening-courantsaldo te stallen in de 'schatkist' van de Nederlandse staat, het zogenaamde schatkistbankieren.

15.2 EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht is een aantal afspraken gemaakt in het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie in het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU). Een belangrijke afspraak is dat het EMU-tekort (ook wel overheidstekort genoemd) van een lidstaat in principe niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Om ervoor te zorgen dat het Nederlandse tekort binnen de gestelde norm van 3% blijft, is de Wet Hof vastgesteld. Hierin is bepaald dat de waterschappen 0,05% mogen bijdragen aan dit tekort. Voor ons bedraagt deze norm € 49,0 miljoen tekort. De berekening van ons EMU-saldo voor 2024 is weergegeven in onderstaande tabel.

EMU-saldo	Realisatie	Realisatie	Herziene Begroting 2024
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2023	2024	
EMU-exploitatiesaldo	-39,5	-30,7	-39,3
Vermeerderingen investeringen	-124,8	-110,5	-174,9
Investeringssubsidies en bijdragen van derden	78,1	76,8	121,5
Afschrijvingen	32,9	37,3	37,3
Afrondingsverschil	0,1	-	
Invloed investeringen	-13,7	3,6	-16,1
Vermeerdering voorraden	1,6	-0,9	-
Toevoegingen aan voorzieningen ten laste van exploitatie	13,6	13,4	13,4
Onttrekkingen aan voorzieningen ten bate van exploitatie	-	-0,1	-
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-14,7	-17,2	-10,4
Afrondingsverschil	-		-
Invloed voorzieningen	-1,1	-3,9	3,0
Afrondingsverschil	-0,1	-	-
EMU-saldo	-52,8	-31,9	-52,4

Het EMU-exploitatieresultaat van € -30,7 miljoen is het exploitatiesaldo vóór toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zoals weergegeven in paragraaf 23. Het EMU-saldo is lager dan de EMU-norm van € 49,0 negatief.

15.3 Schuldenpositie

Schuldpositie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand per	Mutaties in 2024		Stand per	
	1 januari 2024	Vermeerderingen	Aflossingen	31 december 2024	Rente 2024
Onderhandse leningen van:					
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	822,7	-	-66,7	755,9	5,2
- af te sluiten leningen 2024	-	-	-	-	-
Saldo rekening-courant (schuld) en schatkist (vordering)	-304,5	98,0	-	-206,5	0,1
<i>Afronding</i>	<i>-0,1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>0,1</i>
Totaal	518,1	98,0	-66,7	549,4	5,4

De totale schuldenpositie is op 31 december 2024 € 549,4 miljoen negatief. Dit bestaat uit langlopende leningen van € 755,9 miljoen negatief en een schatkistpositie van € 206,5 miljoen positief. De rentekosten zijn € 5,2 miljoen en de reguliere aflossing is € 66,7 miljoen. Het gemiddelde rentepercentage van de langlopende geldleningen is 0,67%. Het gemiddelde rentepercentage van 0,67% wijkt af van de omslagrente van 1,35%. Dit komt door het verschil in berekenen. De omslagrente wordt gebruikt om rentekosten toe te rekenen aan onze (im)materiële vaste activa als onderdeel van de kapitaallasten. De omslagrente berekenen we door de rentekosten te delen door de (im)materiële vaste activa.

16. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Voor de stand en mutaties in de voorzieningen en een uitgebreide toelichting op de reserves en voorzieningen verwijzen we naar de toelichting op de balans in hoofdstuk 20.2.

17. Verbonden partijen

Wij werken op veel manieren samen met andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven en particulieren. Meestal zijn het zelfstandige organisaties. Soms is het echter wenselijk om de krachten te bundelen tot een gezamenlijke organisatie of willen we zeggenschap over een partij waardoor we meer kunnen sturen of beleid kunnen bepalen. We spreken dan van een verbonden partij.

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin wij een bestuurlijk én een financieel belang hebben. Onder bestuurlijk belang verstaan we een zetel in het bestuur van een organisatie, of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake wanneer we middelen ter beschikking hebben gesteld die niet verhaalbaar zijn in geval van faillissement, dan wel wanneer we aansprakelijk kunnen worden gesteld voor een bedrag indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Indien een mogelijkheid tot samenwerking zich aandoe, zal het dagelijks bestuur een voorstel tot het aangaan van een verbonden partij aan het algemeen bestuur voorleggen waarbij informatie wordt aangeleverd over onze beleidsuitgangspunten.

Het voordeel van een verbonden partij is dat doordat we zitting hebben in een bestuur in zekere mate eisen kunnen stellen aan beleidsuitgangspunten en dat we dit kunnen controleren. Door in de jaarstukken en de begroting de overzichten van de verbonden partijen actueel te houden, wordt inzicht gegeven over het verloop en de voortgang. Daartoe vragen we aandacht voor zaken die wij belangrijk vinden zoals maatschappelijk verantwoord ondernemen en goed werkgeverschap. We toetsen uiteraard of de partijen zich aan wettelijke vereisten en verplichtingen houden, maar ook doen we dat door in bestuursvergaderingen vragen te stellen over het gevoerde beleid. Onze bestuurlijke vertegenwoordiger brengt dit in tijdens de jaarlijkse contactmomenten, zoals bijvoorbeeld de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.

In onderstaande tabel zijn de financiële waarden (indien bekend) van de deelnemingen weergegeven. Deze zijn gebaseerd op de meeste recente cijfers van onze verbonden partijen. Het overzicht toont enkel verbonden partijen waarin wij volgens de structuur van de verbonden partij aandelen bezitten.

Deelnemingen (bedragen x € 1)	Stand 31 december 2024
<i>Nederlandse Waterschapsbank</i>	
4.399 aandelen A van € 115,00	505.885
204 aandelen B van € 119,60 (€ 460 – 26% volgestort)	24.398
<i>BNG Bank N.V.</i>	
17.355 aandelen van € 2,50	43.388
<i>B.V. Baggerzorg (21,95%)</i>	
180 aandelen van € 450,00	81.000
<i>GR Slibverwerking 2009</i>	
120 aandelen van € 45,45	5.454
<i>AquaMinerals B.V.</i>	
537 aandelen van € 94,28	50.628
Totaal	710.753

De onderstaande tabel toont overeenkomstig het Waterschapsbesluit een overzicht van onze verbonden partijen.

Naam verbonden partij	Nederlandse Waterschapsbank (NWB)		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf		
Openbaar belang	De NWB levert diensten op het gebied van betalingsverkeer, <i>electronic banking</i> en consultancy en verstrekt ons lang- en kortlopende geldleningen. Door het houden van aandelen in de NWB zijn we verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld- en kapitaalmarkten.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000.000)	31-12-2023	31-12-2022
	Activa	75.909	73.285
	Eigen vermogen	2.060	1.995
	Vreemd vermogen	73.849	71.290
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	4.399 aandelen A van € 115,00 204 aandelen B van € 119,60 (€ 460,00 – 26% volgestort) Totaal € 530.283		
Bijdrage of dividend	In 2024 is een dividend ontvangen van € 4.663.277 over boekjaar 2023.		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat in de aandelen is geïnvesteerd. Tegenvallende dividenduitkering.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf		
Openbaar belang	Kredietverlening aan decentrale overheden		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000.000)	31-12-2023	31-12-2022
	Activa	115.540	112.074
	Eigen vermogen	4.721	4.615
	Vreemd vermogen	110.819	107.459
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	17.355 aandelen van € 2,50; totaal € 43.388		
Bijdrage of dividend	In 2024 is een dividend ontvangen van € 37.487 over boekjaar 2023.		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat geïnvesteerd is in de aandelen. Tegenvallende dividenduitkering.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Het Waterschapshuis (HWH)		
Vestigingsplaats	Amersfoort		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling (GR)		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Middelen (algemeen bestuurslid GR), secretaris-directeur (lid opdrachtgeverstafel GR), ambtenaren (lid van Uitvoerend Overleggen, project- en werkgroepen en begeleidingscommissies)		
Openbaar belang	De regie- en uitvoeringsorganisatie voor de 21 waterschappen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie met als doel het bevorderen van samenwerking tussen de waterschappen op het gebied van ICT.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
	Activa	11.548	10.274
	Eigen vermogen	-	-
	Vreemd vermogen	11.548	10.274
Bestuurlijk belang	Evenredige vertegenwoordiging in het algemeen bestuur.		
Financieel belang	Het algemeen bestuur van de GR Het Waterschapshuis (HWH) stelt de jaarlijkse begroting en de bijdragen van de waterschappen vast. Ieder college van een deelnemend waterschap wijst uit zijn midden een lid aan dat hem in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigt.		

	Het dagelijks bestuur HWH bestaat uit de voorzitter en vier andere door en uit het algemeen bestuur HWH aan te wijzen leden. De secretaris-directeur van HWH is secretaris van het dagelijks bestuur.		
Bijdrage of dividend	De bijdrage voor 2024 is € 2,6 miljoen.		
Continu risico	De GR kan ontbonden worden (opzegtermijn drie jaar). De waterschappen lijden dan financieel- en imagoverlies. De kans op acute ontbinding is nagenoeg nihil. Bij georganiseerde ontbinding zal HHNK voor alle door HWH geleverde producten en diensten een vervangende oplossing moeten zoeken. Dit is voor de meeste producten en diensten mogelijk zonder schade aan de continuïteit van HHNK, maar brengt een aanzienlijke kostenpost met zich mee. Voor de procesautomatisering, die door HWH wordt beheerd, zal het een grote uitdaging zijn binnen drie jaar de dienstverlening elders te organiseren en een grote investering vragen.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Waterproef		
Vestigingsplaats	Edam		
Juridische vorm	Stichting		
Deelnemer vanuit HHNK	Bij besluit van het algemeen bestuur (04.19392) is bijzondere delegatie verleend aan het dagelijks bestuur tot het voorzien in de benoeming van een vertegenwoordiger namens HHNK in het bestuur van de Stichting Waterproef. Het afdelingshoofd Financiën, Control en Belastingen is benoemd als bestuurder. De portefeuillehouder Middelen en Participatie is eindverantwoordelijk.		
Openbaar belang	Verzorgt laboratoriumactiviteiten voor HHNK en Waternet.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
	Activa	2.384	2.323
	Eigen vermogen		-
	Vreemd vermogen	2.384	2.323
Bestuurlijk belang	Bestuurslid		
Financieel belang	Financieel toezichthouder samen met Waternet. In de statuten is een maximering van de algemene reserve vastgelegd. Bedragen daarboven worden teruggegeven aan HHNK en Waternet. HHNK staat garant voor een lening van € 1,1 miljoen bij de Nederlandse Waterschapsbank voor de aanschaf van een nieuw laboratoriuminformatiemanagementsysteem.		
Bijdrage of dividend	Geen		
Continu risico	Bestuurders zijn in principe niet aansprakelijk voor de schulden. Wel is sprake van hoofdelijke aansprakelijkheid bij opzettelijk wanbeleid. Tevens wordt een tekort in de exploitatie aangevuld door beide partners, waar wij er één van zijn. We staan garant voor de lening van € 1,1 miljoen. Een beroep op deze garantstelling kan ontstaan doordat Waterproef verliezen lijdt en/of problemen krijgt met de financiers die de gegarandeerde leningen hebben verstrekt. Middels een regresovereenkomst met waterschap Amstel, Gooi en Vecht is afgesproken dat ieder van de partijen voor een gelijk deel van de schuld van leningen draagt en er over en weer 50% teruggevorderd kan worden. Stichting Waternet houdt op te bestaan. De rol van Waternet wordt naar alle waarschijnlijkheid overgenomen door Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Waterproef draagt in de tussentijd zorg voor de continuïteit van de activiteiten. We zijn met AGV/Waternet in gesprek over de eventuele gevolgen.		
Acuut risico	Geen. De btw-koepelvrijstelling blijft bestaan.		
Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009		
Vestigingsplaats	Ridderkerk		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke Regeling (GR)		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Waterketen als algemeen bestuurslid van de GR.		
Openbaar belang	De GR slib treedt op als vertegenwoordiger en belangenbehartiger van de waterschappen in de HVC. De GR slib bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Elk deelnemend waterschap neemt met één vertegenwoordiger zitting in het algemeen bestuur. HHNK wordt hierdoor in staat gesteld invloed uit te oefenen op de koers van de HVC via de vertegenwoordiging		

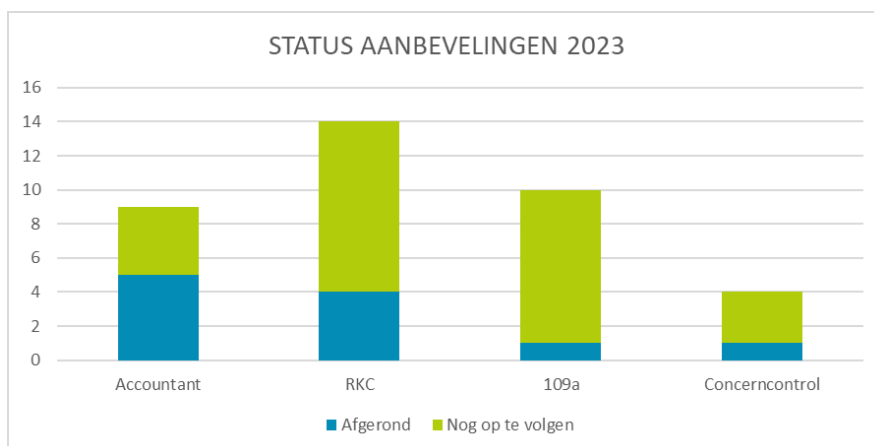
	van HHNK in de GR. Door als waterschappen als een geheel op te treden is de zeggenschap over het beleid van de HVC groter.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
	Activa	53	60
	Eigen vermogen (incl. voorziening)	31	31
	Vreemd vermogen	22	29
Bestuurlijk belang	Deelname met zeven andere waterschappen.		
Financieel belang	HHNK heeft 120 aandelen B van de HVC overgedragen aan de GR slib. De Gr slib bezit totaal 683 aandelen B. Daarmee is het HHNK belang in de GR slib 17,6%. In totaal heeft HVC 4030 aandelen (A en B) uitgegeven. Daarmee is het belang van HHNK in HVC 2,97%.		
Bijdrage of dividend	HHNK draagt 12,5% van de organisatiekosten van de GR slib (€ 6.340). Daarnaast staat HHNK garant voor de geldleningen die HVC heeft aangetrokken voor de activiteiten voor de aandeelhouders B. Voor deze garantstelling ontvangt HHNK 1% provisie (€ 80.664).		
Continu risico	Via de GR slib staat HHNK garant voor de schulden van HVC. Een beroep op deze garantstelling kan ontstaan doordat HVC verliezen lijdt en/of problemen krijgt met de financiers die de gegarandeerde leningen hebben verstrekt.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Unie van Waterschappen		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Vereniging		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf, hoogheemraden in commissies en ambtenaren in werk- en themagroepen.		
Openbaar belang	Biedt ondersteuning op het gebied van beleidsontwikkeling, belangenbehartiging en lobby bij de EU, het parlement en ministeries.		
Eigen en Vreemd Vermogen op basis van concept jaarrekening	Balans (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
	Activa	23.910	25.275
	Eigen vermogen (incl. voorziening)	2.597	3.029
	Vreemd vermogen	21.313	22.246
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van de Unie, evenredige vertegenwoordiging in de commissies en ledenvergadering.		
Financieel belang	Besluiten met financiële gevolgen worden over het algemeen door alle waterschappen uitgevoerd, ongeacht of daar middelen voor in de begroting zijn opgenomen. Het belang van ons is circa 7%.		
Bijdrage of dividend	De bijdrage aan de Unie van Waterschappen is € 1,1 miljoen.		
Continu risico	Het financiële risico van de leden is in eerste instantie beperkt tot de contributie. De Unie doet toezeggingen namens alle waterschappen. Het algemeen bestuur van de Unie kan besluiten nemen, met financiële gevolgen die niet gedekt zijn door het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Wij dragen circa 7% van het totale risico.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	BV Baggerzorg		
Vestigingsplaats	Assendelft		
Juridische vorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Integraal waterbeheer (stedelijk gebied) als aandeelhouder. Afdelingshoofd Financiën, Control en Belastingen in directie.		
Openbaar belang	Doordat wij aandeelhouder zijn van BV Baggerzorg kunnen wij gegarandeerd op verantwoorde manier onze verontreinigde baggerspecie kwijt.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
	Activa	446	662
	Eigen vermogen	377	364
	Vreemd vermogen	69	298
Bestuurlijk belang	De aandeelhouder levert een functionaris met vertegenwoordigings-bevoegdheid.		
Financieel belang	De vennootschap is een 78% dochteronderneming van Afvalzorg Deponie BV. De overige aandelen zijn in ons bezit. Het aandelenkapitaal is € 81.000.		
Bijdrage of dividend	Geen		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat in de aandelen is geïnvesteerd.		
Acuut risico	Geen		

Naam verbonden partij	Muskusrattenbestrijding		
Vestigingsplaats	Breukelen		
Juridische vorm	Overeenkomst van kosten voor de gemene rekening		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Waterveiligheid		
Openbaar belang	Gezamenlijke muskusrattenbestrijding		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans	31-12-2023	31-12-2022
	Activa	Niet van toepassing	Niet van toepassing
	Eigen vermogen		
	Vreemd vermogen		
Bestuurlijk belang	Deelnemen in een overeenkomst met andere overheden.		
Financieel belang	Mede betalen van salarissen muskusrattenbestrijders.		
Bijdrage of dividend	De bijdrage aan de muskusrattenbestrijding is € 2,3 miljoen.		
Continu risico	Aansprakelijkheid voor exploitatietekorten (van 1 januari 2020 t/m 31 december 2024). Tussentijdse opzegging is mogelijk met ingang van een nieuw kalenderjaar en met in achtneming van een opzegtermijn van minimaal één jaar.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	AquaMinerals		
Vestigingsplaats	Nieuwegein		
Juridische vorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Afdelingshoofd Waterketen. De portefeuillehouder Waterketen is eindverantwoordelijk.		
Openbaar belang	AquaMinerals is een grondstoffenmakelaar die zonder winstoogmerk de afzet van afvalgrondstoffen regelt. Deze organisatie biedt de expertise die nodig is om genoemde grondstoffen optimaal te vermarkten. Hun dienstverlening begint op het punt waar onze knowhow ophoudt. Het bedrijf is het <i>shared service center</i> van alle Nederlandse drinkwaterbedrijven om de afzet van rest- en grondstoffen te verzorgen. AquaMinerals ontleent zijn positie mede aan zijn status op het gebied van aanbestedingen en mededingingsrecht, waarmee concurrentie, prijsbederf en een aanbestedingsplicht wordt voorkomen. Dit betekent dat AquaMinerals alleen aanvullende kennis en kunde voor de waterschappen kan ontwikkelen als deze als (klein) aandeelhouder toetreden.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
	Activa	5.787	5.192
	Eigen vermogen	1.775	1.700
	Vreemd vermogen	4.012	3.492
Bestuurlijk belang	AquaMinerals heeft drinkwaterbedrijven en waterschappen, waaronder HHNK als aandeelhouders. Het gezamenlijke aandelenbelang voor de waterschappen wordt verdeeld op basis van het aantal vervuilingseenheden. Voor HHNK komt dit neer op 3,5% van 15.546 = 537 aandelen. Elke participant sluit voor zijn eigen grondstoffen een leveringscontract met AquaMinerals. Daarin worden specifieke afspraken gemaakt over volumes, planning, ambities et cetera. HHNK neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Financieel belang	AquaMinerals vraagt een vergoeding voor zijn organisatiekosten. De opbrengsten en kosten van de daadwerkelijke vermarkting van het materiaal zijn voor de aandeelhouders.		
Bijdrage of dividend	Afhankelijk van besluitvorming door de algemene vergadering van aandeelhouders vloeien eventuele overschotten van AquaMinerals aan het eind van het jaar terug naar de aandeelhouders.		
Continu risico	Geen		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Vereniging werken voor waterschappen		
Vestigingsplaats	's-Gravenhage		
Juridische vorm	Vereniging		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Middelen		

Openbaar belang	De Vereniging werken voor waterschappen is de werkgeversvereniging van de 21 waterschappen en veertien aan de waterschappen gelieerde organisaties. Het doel van de vereniging is het behartigen van de gemeenschappelijke sociale en sociaaleconomische belangen van de leden die activiteiten verrichten binnen de sector waterschappen, onder meer door het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten met werknemersverenigingen. HHNK is per 1 januari 2019 lid van deze vereniging.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
	Activa	228	238
	Eigen vermogen	130	117
	Vreemd vermogen	98	121
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van de werkgeversvereniging, vertegenwoordiging in de ledenvergadering met drie stemmen.		
Financieel belang	HHNK betaalt een jaarlijkse contributie aan de vereniging.		
Bijdrage of dividend	In 2024 is een contributie van € 27.740 betaald voor het lidmaatschap van de vereniging.		
Continu risico	Geen		
Acuut risico	Geen		

18. Aanbevelingen

Deze paragraaf bevat de verantwoording over de status van aanbevelingen van de accountant, de Externe rekenkamer en de concerncontroller aan het algemeen bestuur én aanbevelingen vanuit het periodieke doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoek (artikel 109a Waterschapswet) uitgevoerd door het dagelijks bestuur. De aanbevelingen worden opgevolgd door de organisatie en gemonitord en getoetst op een adequate afhandeling door de concerncontroller.

Aanbevelingen helpen om procesverbeteringen door te voeren en de mate van interne beheersing te vergroten. In totaal stonden bij de jaarstukken 2023 26 aanbevelingen open. In 2024 zijn aanbevelingen uit de rekenkamerbrief over meldingen en aanbevelingen uit het 109a onderzoek over energiemanager gebundeld, waardoor het totaal van de op 18 komt. In de tekst over de desbetreffende aanbevelingen wordt deze bundeling toegelicht. Van deze 18 aanbevelingen zijn er in 2024 9 afgerond en 9 worden nog verder opgevolgd in 2025.

Aanbevelingen van de accountant

De aanbevelingen van de accountant uit het accountantsverslag bij de jaarstukken 2022 en 2023 hebben de volgende status:

- Frauderisicoanalyse

Afgerond: Een overkoepelende, actuele en geformaliseerde frauderisicoanalyse is vastgesteld en afgestemd met de accountant tijdens de interim controle 2024.

- Inkoop en aanbesteden

Bij de jaarstukken 2020, 2021 en 2023 zijn op het gebied van inkoop en aanbesteden aanbevelingen gedaan. De volgende drie aanbevelingen zijn nog niet afgerond: om aanbestedingsdossiers goed te archiveren, om de afwegingen voor verlengen of uitbreiden van inkopen binnen een inkoopdossier centraal vast te leggen en om de versteviging van de verplichtingenadministratie uit te bereiden. In 2024 is er o.a. voor gezorgd dat het proces van inkoop tot betaling in beeld is, de inkooporganisatie is verstrekt qua capaciteit, controles zijn ingebouwd in systemen en de informatievoorziening is versterkt. Er zijn systematische en organisatorische veranderingen nodig om de inkooporganisatie en de interne beheersing verder te versterken. De aanbevelingen kunnen naar verwachting eind 2025 worden afgerond.

Aanbevelingen van de rekenkamer

Hieronder is aangegeven in hoeverre opvolging is gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkameronderzoeken en de rekenkamerbrief.

- Beleid rond gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater

Er stonden nog twee aanbevelingen open uit het rapport 'De doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid rond gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater' ([20.853623](#)) van de rekenkamercommissie (november 2020). Deze betroffen onze rol als kennisdeler/stimulator en het communiceren over behaalde successen en ondernomen activiteiten over actuele onderwerpen en ontwikkelingen. Op de websites van het Landbouwportaal en HHNK Gezond water worden actuele onderwerpen gedeeld. Verder is als pilot een digitale nieuwbrief ontwikkeld met onderwerpen vanuit het effect gezond water, waar ook het gewasbeschermings-middelenbeleid onderdeel van is. De nieuwbrief is in het voorjaar 2024 uitgekomen: '[Samen werken aan bodem en water](#)'. Deze bleek niet veel gelezen te worden en hierdoor wordt hier geen vervolg aan gegeven. Het publiceren op de

websites blijkt het meest populair en wordt om die reden gecontinueerd. Deze twee aanbevelingen zijn hiermee afgerond.

- Verbonden partijen

Het rekenkamerrapport Verbonden Partijen is in september 2021 besproken in het algemeen bestuur ([21.801860](#)). In 2023 stonden drie aanbevelingen open, onder andere over het agenderen en bespreken van verbonden partijen met het algemeen bestuur en het organiseren van een jaarlijkse special/informatieavond. In het eerste kwartaal zijn de UvW en de NWB op bezoek geweest bij het algemeen bestuur tijdens de inwerk sessies. Ook is een werkbezoek door het algemeen bestuur gebracht aan ons waterlaboratorium Waterproef. Vanaf 2025 wordt jaarlijks een themasessie georganiseerd. Daarnaast is de notitie van verbonden partijen uit 2023 uitgewerkt in een procesvoorstel. Deze is in november met het algemeen bestuur gedeeld. In dit voorstel is uitgewerkt hoe de informatievoorziening voor de documenten rondom de verbonden partijen richting het algemeen bestuur plaatsvindt. De drie aanbevelingen zijn hiermee afgerond.

- Brief Meldingen

De rekenkamercommissie heeft in april 2022 via een brief ([21.064885](#)) aandacht gevraagd bij het algemeen bestuur voor het onderwerp 'meldingen'. Daarbij zijn drie aanbevelingen gedaan die nog niet zijn afgerond. Inmiddels zijn deze aanbevelingen gebundeld tot één aanbeveling omdat de uitvoering op één plek ligt binnen de organisatie en de aanbevelingen met elkaar samenhangen. De aanbeveling heeft betrekking op het analyseren en informeren van de meldingen, het inrichten van normen op afhandelingstijd en het meten van de tevredenheid van de melders. De ontsluiting van de meldingen is afhankelijk van het systeem. Na inventarisatie afgelopen jaar is gebleken dat ontsluiting van informatie mogelijk is. In 2025 wordt onderzocht welke managementinformatie hieruit kan worden verkregen. Bestuurlijk relevante informatie wordt gedeeld in de P&C-producten. Naar verwachting wordt aanbeveling medio 2025 afgerond.

- Naar effectiviteit terugwinnen waardevolle grondstoffen

Op 10 mei heeft de Rekenkamercommissie het rapport '*Rekenkameronderzoek naar effectiviteit terugwinnen waardevolle grondstoffen*' ([23.0367590](#)) opgeleverd aan het algemeen bestuur. Het rekenkameronderzoek bevat vijf aanbevelingen, waarvan er twee nog open stonden.

1. De aanbeveling om in te zetten op energiebesparing is afgerond. Om te voldoen aan de energiebesparingsplicht is opgave gedaan aan de omgevingsdienst. Per object is onderzocht wat specifieke maatregelen zijn om energie te besparen. Wanneer deze binnen de gestelde wettelijke termijn besparingsmogelijkheden opleveren, moeten deze worden doorgevoerd. Het budget is opgenomen in de P&C producten en besproken in de algemeen bestuursvergadering van 18 september 2024.
2. De aanbeveling om gebruik te gaan maken van een afwegingskader bij investeringsbeslissingen is nog niet afgerond. De ontwikkeling van het afwegingskader moet nog verder worden opgepakt door de ambtelijke organisatie en wordt in 2025 afgerond.

Aanbevelingen 109a onderzoek

Op grond van artikel 109a van de Waterschapswet voert het dagelijks bestuur periodiek een doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoek uit. Er staan voor twee 109a onderzoeken aanbevelingen open.

- Onderzoek naar subsidieverwerving

In september 2022 is het onderzoek naar het proces van subsidieverwerving gedeeld met het algemeen bestuur via de wekelijkse post (22.0679713). In totaal had het onderzoek vier aanbevelingen waarvan er nog één openstaat. Dit betreft de aanbeveling om de organisatievisie op subsidieverwerving te herijken. Er wordt gekeken naar welke actie nog verder wordt opgepakt richting de interne organisatie. Dit kan leiden tot een aanpassing van het beleid. Deze aanbeveling is nog niet afgerond.

- Onderzoek naar energiemangement

In december 2023 is het onderzoek naar energiemangement (23.0242536) via de wekelijkse post gedeeld met het algemeen bestuur. Er zijn in totaal acht aanbevelingen gegeven. Zeven aanbevelingen zijn aan het dagelijks bestuur gericht en gaan in op de PDCA cyclus achter energiemangement. Het gaat hierbij om het in stand houden van de inrichting en verbreding van expliciete doelen en kpi's-, uitbreiding van de rol van het energiecomité, informatievoering en het

verbruik van vervoer en mobiele werktuigen verwerkt binnen energiemangement. Al deze aanbevelingen zijn gebundeld tot één aanbeveling op het juiste abstractieniveau, waarbij bovenstaande is geborgd. Daarnaast is één aanbeveling gericht aan het algemeen bestuur: Herzie periodiek het relatieve belang van het energiedossier, formuleer op basis daarvan een informatiebehoefte en pas de informatievoorziening daarop aan.

Voor wat betreft de gebundelde aanbeveling heeft de ambtelijke organisatie de opdracht gekregen om de aanbeveling ten uitvoer te brengen en nader te concretiseren in het nieuwe klimaatbeleid 2035 (K35) en in de daarbij genoemde overlegstructuren. In september heeft een beeldvormende themabijeenkomst van het algemeen bestuur plaatsgevonden. Na de vaststelling van de K35, naar verwachting begin 2025, wordt dit verder ingericht.

Voor de aanbeveling over de informatievoorziening op energiemangement zijn ambtelijk diverse stappen gezet. Om de informatie te valideren en aan elkaar te koppelen wordt in 2025 een opdracht in de markt gezet. De opvolging van beide aanbevelingen is nog niet afgerond.

Aanbevelingen van concerncontroller

In de brieven van de concerncontroller bij de Jaarstukken 2020 ([21.199562](#)), Jaarstukken 2021 ([22.0279600](#)) en Jaarstukken 2022 ([23.0204844](#)) zijn aanbevelingen gedaan. In de brief bij de jaarstukken 2023 ([24.0312355](#)) zijn geen nieuwe aanbevelingen gegeven.

De opvolging van de openstaande aanbevelingen in 2024 is als volgt:

- Uitvoeringsplan rechtmatigheidsverantwoording

In 2020 is de aanbeveling gedaan om te komen tot een uitvoeringsplan voor de rechtmatigheidsverantwoording. In december zijn de financiële verordeningen en het controleprotocol vastgesteld in het algemeen bestuur die ervoor zorgen dat de accountant, het algemeen en dagelijks bestuur en de ambtelijke organisatie gesteld staan voor het afgeven en controleren van de rechtmatigheidsverantwoording. Bij de jaarstukken 2024 is ambtelijk proefgedraaid op het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording. Deze aanbeveling is afgerond.

- Versterken van informatieveiligheid en privacy

In 2021 is de aanbeveling gedaan om informatieveiligheid en privacy te versterken met de benodigde capaciteit en middelen. Dit jaar is vorm en inhoud gegeven aan de benodigde capaciteit in de vorm van functieprofielen en het bijbehorende aantal FTE. Het algemeen bestuur heeft op basis hiervan de formatie-uitbreiding voor zowel de security als de privacy organisatie goedgekeurd en opgenomen in de begroting 2025. De uitbreiding wordt ingezet om de PDCA-cyclus voor zowel informatieveiligheid als privacy vorm te geven. De organisatie wordt met deze extra capaciteit beter ondersteunt bij de tactische en operationele invulling van de BIO en het VNG normenkader voor de privacy functie. Deze aanbeveling is afgerond.

- Anticiperen en vroegtijdig in beeld brengen van ontwikkelingen NIS2-richtlijnen

In 2022 is de aanbeveling gegeven om als algemeen bestuur op de ontwikkelingen op het gebied van de NIS2-richtlijn te anticiperen en eventuele gevolgen voor bestuur en organisatie vroegtijdig in beeld te brengen. Om de digitale weerbaarheid van kritieke sectoren (waaronder afvalwater) te borgen heeft Europa in de NIS2-richtlijn vastgelegd welk niveau van cyberveiligheid dient te worden geïmplementeerd. Dit wordt omgezet in de nationale Cyberbeveiligingswet. Deze is uitgesteld en wordt in het derde kwartaal van 2025 verwacht. Vooruitlopend hebben we een impactanalyse uitgevoerd. Deze analyse laat zien dat de wet een omvangrijk pakket aan incidentele en structurele maatregelen op het gebied van preventie, repressie en opleiding verplicht stelt. De consequenties van de Cyberbeveiligingswet zijn vertaald in lopende en toekomstig te starten projecten. Hierbij is aandacht voor de balans tussen de benodigde en beschikbare middelen. Deze projecten hebben niet alleen tot doel de verplichtingen uit de NIS2/Cyberbeveiligingswet maar ook die van overige (aanstaaende) wetgeving te implementeren. Na vaststelling van de Cyberbeveiligingswet en herijking van onze impactanalyse is deze aanbeveling afgerond.

Deel 3 – Jaarrekening

Onderhoud rietoevers bij Petten

19. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het besluit over de dividend wordt genomen.

Het bedrag waartoe aan natuurlijke personen en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt wordt niet op de balans, maar in de toelichting op de balans opgenomen. Door afrondingen op € 1 miljoen kunnen tabellen en verwijzingen in beperkte mate afwijken.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn zo nodig aangepast om de vergelijkbaarheid met 2024 te behouden en te komen tot een verbeterd inzicht. Deze aanpassingen hebben geen invloed op het resultaat van voorgaand jaar of de financiële positie per 31 december 2023.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur, zonder rekening te houden met eventuele restwaarde. Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari na het moment van ingebruikname. Investerings tot € 1,0 miljoen worden niet geactiveerd, maar ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere 'vermindering' van de waarde als deze duurzaam blijkt te zijn. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Afschrijvingstermijnen immateriële vaste activa	Termijn
Onderzoek, voorbereiding en ontwikkeling	5 jaar
Bijdragen en afkoopsommen	10 jaar

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs exclusief de kosten voor intern gemaakte uren of – indien van toepassing – tegen lagere marktwaarde, onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur, zonder rekening te houden met eventuele restwaarde. De verkrijgingsprijs is de aanschafprijs onder aftrek van bijdragen van derden. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere 'vermindering' van de waarde als deze duurzaam blijkt te zijn.

Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari na het moment van ingebruikname.

Investerings tot € 0,1 miljoen worden niet geactiveerd, maar ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Op grond wordt alleen onder bepaalde omstandigheden afgeschreven.¹

¹ Er wordt niet op grond afgeschreven tenzij:

- Gronden een onverbreekbaar onderdeel vormen van het object. Oftewel grond die noodzakelijk is voor de primaire taakuitoefening (bijvoorbeeld dijken, boezemkades, grond ten behoeve van waterberging, grond bij installaties, kunstwerken) en daarmee door zijn bestemming niet verhandelbaar is in het economische verkeer. Deze gronden worden conform het object afgeschreven;
- Waardevermindering plaatsvindt.

Met ingang van 2016 worden kosten voor intern gemaakte uren niet meer geactiveerd.
Overboeking van opgeleverde werken vanuit onderhanden werk naar investeringen vindt plaats op 1 januari na het moment van ingebruikname.

In onderstaande tabel zijn de gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren weergegeven.

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa	Termijn
Grond	40 jaar
<i>Vervoersmiddelen en werktuigen</i>	
Vervoersmiddelen, machines en werktuigen waarvoor geen ideaalcomplex geldt	7 jaar
Zwaar materieel	10 jaar
<i>Overige bedrijfsmiddelen</i>	
Automatisering	4 jaar
Meet- en regelsystemen	7 - 10 jaar
<i>Kantoren, dienstwoningen en centrale werkplaatsen</i>	
Nieuwbouw kantoorpand	40 jaar
Civil	30 jaar
Technische installaties in bedrijfsgebouwen en woonruimten	15 jaar
Verduurzaming (o.a. warmtepompen)	5 - 15 jaar
Veiligheidsvoorzieningen, telefooninstallaties, kantoormeubilair in bedrijfsgebouwen en woonruimten	5 jaar
<i>Waterkeringen</i>	
Civil	30 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Wegen in relatie tot waterkeringen	15 jaar
Groot onderhoud (levensduurverlengend)	20 jaar
<i>Watergangen, kunstwerken en gemalen kwantiteitsbeheer</i>	
Civil	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Watergangen	30 jaar
<i>Zuiveringstechnische werken</i>	
Civil	30 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Persleidingen	40 jaar
Vrijvervalleidingen	20 jaar
SDI Gasturbine	5 jaar
SDI Generator	10 jaar
Telemetrie voor de aansturing van gemalen, rwzi's en eventuele andere voorzieningen	10 jaar
<i>Wegen</i>	
Wegen	15 jaar
Bruggen	25 jaar
<i>Vaarwegen en havens</i>	
Vaarwegen en havens civil	25 jaar

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa	Termijn
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Overige materiële vaste activa	Verwachte gebruiksduur

Afschrijvingstermijnen overige materiële vaste activa	Termijn
<i>Overige materiële vaste activa</i>	
Civiel	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Windturbines	20 jaar
Zonnepanelen	15 jaar
Afmerken als onderdeel van investering	1 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. Overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

De vorderingen en liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt dynamisch bepaald voor de waterschapsbelastingen en is statisch voor de overige vorderingen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is gesplitst in de algemene reserve, de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie en de overige bestemmingsreserves. De algemene reserve is het deel van het vermogen dat dient als buffer om algemene risico's op te vangen. De bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie zijn ingesteld om fluctuaties in de tarieven door de jaren heen te beperken. De overige bestemmingsreserves zijn dat deel van het eigen vermogen dat is gereserveerd voor (de dekking van) specifieke uitgaven. Het eigen vermogen wordt gevormd door het saldo van bezittingen en schulden (inclusief voorzieningen).

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de verplichting dan wel het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting in eigen beheer is actuariaal tegen de contante waarde van de (opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die geformuleerd zijn.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Werken voor derden

Wij verrichten werkzaamheden voor derden, zoals decentrale overheden en bedrijven. Werken voor derden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

20. Balans

20.1 Balans per ultimo boekjaar

Activa (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2024	31-12-2023	Passiva (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2024	31-12-2023
<i>Vaste activa</i>			<i>Vaste passiva</i>		
Immateriële vaste activa	1,5	1,8	<i>Eigen vermogen</i>		
Materiële vaste activa	463,0	466,3	Algemene reserve	15,6	15,6
Financiële vaste activa	2,5	2,5	Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	-25,3	14,0
			Overige bestemmingsreserves	35,4	39,2
<i>Werk voor derden</i>	0,5	-0,5	Resultaat boekjaar	9,8	-2,6
<i>Vlottende activa</i>			<i>Voorzieningen</i>	26,1	30,0
Liquide middelen	206,5	304,5			
Kortlopende vorderingen	44,4	44,1	<i>Vaste schulden</i>	755,9	822,7
Overlopende activa	152,1	154,5			
			<i>Vlottende passiva</i>		
			Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	28,2	35,4
			Overlopende passiva	24,8	19,1
<i>Afrondingsverschillen</i>	-	0,1	<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-0,1
Totaal	870,5	973,3	Totaal	870,5	973,3

20.2 Toelichting op de balans per ultimo boekjaar

Activa

Staat van vaste activa (bedragen x € 1 miljoen)	Boek- waarde	Desinves- teringen en overboe- kingen	Investe- ringen	Bij-dragen van derden	Afschrij- vingen	Boek- waarde
	31-12- 2023	Mutaties in 2024				31-12- 2024
Onderzoek en ontwikkeling	0,3	-	-	-	-0,1	0,3
Bijdragen en afkoopsommen	1,5	-	-	-	-0,3	1,2
Afrondingsverschillen	-	-	-	-	0,1	-
Subtotaal immateriële vaste activa	1,8	-	-	-	-0,3	1,5
Gronden	14,9	-	-	-	-0,3	14,6
Vervoersmiddelen en werktuigen	2,0	-	1,5	-	-0,4	3,1
Overige bedrijfsmiddelen	2,8	-	1,0	-	-0,7	3,1
Kantoren, woningen en werkplaatsen	28,4	-	0,1	-	-2,1	26,4
Waterkeringen	47,0	-	79,8	-76,1	-3,7	47,0
Waterlopen, kunstwerken en gemalen	118,4	-	2,5	-0,4	-7,8	112,7
Zuiveringstechnische- werken	223,2	-	24,9	-	-14,9	233,1
Wegen	5,4	-4,9	-	-	-0,4	0,1
Overige materiële vaste activa	24,2	-	0,6	-0,2	-1,7	22,8
Afrondingsverschillen	-	-	0,1	-0,1	-0,2	0,1
Subtotaal materiële vaste activa	466,3	-4,9	110,5	-76,8	-32,2	463,0
Afrondingsverschillen	-	-	-	-	-	-0,1
Totaal	468,1	-4,9	110,5	-76,8	-32,5	464,4

Verloop-overzicht onderhanden werk 2024 <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Boek-waarde	Over-boe-kingen	Investe-ringen in gebruik geno-men	Investe-ringen	Bijdra-gen van derden	Afron-dings-vers-schil-len	Boek-waar-de	Bruto restant krediet
	31-12-2023		Mutaties in 2024				31-12-2024	
Onderzoek en ontwikkeling	0,1		-	-	-	-	0,1	-
Bijdragen en afkoopsommen	-	-	-	-	-	-	-	-
Immateriële vaste activa	0,1	-	-	-	-	-	0,1	-
Gronden	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervoersmiddelen en werktuigen	-	-	-1,3	1,5	-	-	0,2	2,3
Overige bedrijfsmiddelen	1,3		-1,4	0,1	-	-	-	1,9
Kantoren, woningen en werkplaatsen	-	-	-	0,1	-	-	0,1	0,6
Waterkeringen	4,2	-	-	79,9	-76,1	-	8,0	298,3
Waterlopen, kunstwerken en gemalen	31,0	-	-30,4	2,4	-0,4	-0,1	2,5	55,8
Zuiveringstech-nische werken	49,5	-	-42,9	24,6			31,2	79,5
Wegen	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa	3,3	-	-1,6	0,6	-0,2	-0,1	2,0	10,2
Afrondingsverschil	-		-0,1		-0,1	-	-	0,1
Materiële vaste activa	89,3	-	-77,7	109,2	-76,8	-	44,0	448,7
afrondingsverschil	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1	-
Totaal	89,3	-	-77,7	109,2	-76,8	-	44,0	448,7

Het onderhanden werk betreft per 31 december 2024 € 44,0 miljoen. De resterende bruto kredieten van het onderhanden werk bedragen € 448,7 miljoen waarvan het grootste deel het HWBP-2-programma betreft.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2024	31-12-2023
Kapitaalverstrekingen aan bedrijven	0,7	0,7
Waterinnovatiefonds	2,0	2,0
Af: voorziening Waterinnovatiefonds	-0,2	-0,2
Leningen aan ambtenaren	-	-
Afrondingsverschil	-	-
Totaal	2,5	2,5

Kapitaalverstrekingen aan bedrijven

Het betreft de deelnemingen in de NWB, BNG Bank N.V., B.V. Baggerzorg, GR Slibverwerking 2009 en AquaMinerals B.V.

Waterinnovatiefonds

In 2018 is het Waterinnovatiefonds opgericht, waarin een bedrag van € 2,0 miljoen beschikbaar is gesteld. Dit fonds is bedoeld om innovatieve projecten in de watersector te stimuleren. Het fonds heeft een revolverend karakter. In totaal zijn elf leningen verstrekt voor in totaal € 2,0 miljoen, hiervan staat ultimo 2024 in totaal nog € 0,7 miljoen open. Van de uitstaande leningen is het onzeker dat een lening van € 0,2 miljoen wordt afgelost, daarom is dit deel afgewaardeerd van het Waterinnovatiefonds en is hiervoor een voorziening getroffen.

Leningen aan ambtenaren

Dit heeft betrekking op aan personeel verstrekte leningen voor de PC-privé-regeling en de fietsregeling. Het betreft een bedrag van € 38.525.

Werken voor derden

Werken voor derden (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2024	31-12-2023
Gemeente Edam-Volendam Markermeerdijken	0,1	0,1
Provincie Noord-Holland Markermeerdijken	-0,1	0,7
Rijkswaterstaat Markermeerdijken	-0,1	-
Stadsstrand gemeente Hoorn	-	-
Waterproef ICT	0,2	0,1
Overeenkomst vaarwegen provincie Noord-Holland	0,3	-1,3
Werken voor derden Wegen	-	-
Overname Stedelijk Water Medemblik	-	-
Ruimtelijke adaptatie	-	-0,1
Amstelmeer	-	0,1
Baggeren voor Derden	0,1	-
afrondingsverschil	-	-0,1
Totaal	0,5	-0,5

Wij verrichten werkzaamheden voor derden, zoals decentrale overheden en bedrijven. Voor bovenstaande projecten zijn werkzaamheden verricht voor anderen.

Liquide middelen

Liquide middelen (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2024	31-12-2023
Kasmiddelen	-	-
Positieve rekening-courantverhouding met 's Rijk schatkist	206,1	304,0
Overige positieve rekening-courantverhoudingen	0,4	0,5
Overige bank- en girotegoeden	-	-
Totaal	206,5	304,5

De liquide middelen staan voor ons vrij ter beschikking en bestaan uit direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Schatkistbankieren

Voor liquide middelen die tijdelijk niet voor de publieke taken nodig zijn en voor zover die het drempelbedrag te boven gaan, is schatkistbankieren verplicht. Dit is ingevoerd om als decentrale overheden bij te dragen aan een lagere EMU-schuld en vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Daarnaast vermindert schatkistbankieren het beleggingsrisico.

Drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1 miljoen)				
Begrotingstotaal				342,4
Drempelbedrag				6,8
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Gemiddelde som per kwartaal buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0,7	1,3	1,1	0,6

Kortlopende vorderingen en overlopende activa

Kortlopende vorderingen en overlopende activa (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op belastingdebiteuren	34,4	40,2
Af: voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-1,0	-0,9
<i>Subtotaal vorderingen op belastingdebiteuren</i>	<i>33,4</i>	<i>39,3</i>
Overige vorderingen	11,0	4,9
Af: voorziening overige dubieuze debiteuren	-	-0,1
Afrondingsverschil	-	-
<i>Subtotaal kortlopende vorderingen</i>	<i>11,0</i>	<i>4,8</i>
Totaal kortlopende vorderingen	44,4	44,1
Overlopende activa		
Nog te ontvangen subsidies	141,7	133,9
Nog op te leggen aanslagen waterschapsbelastingen	3,4	3,1
Nog te ontvangen bedragen	4,6	14,8
Vooruitbetaalde bedragen/vooruitontvangen facturen	1,9	2,3
Overige overlopende activa	0,4	0,4
Afrondingsverschil	0,1	-
Totaal overlopende activa	152,1	154,5
Totaal kortlopende vorderingen en overlopende activa	196,5	198,6

Kortlopende vorderingen

Het totaal van de kortlopende vorderingen bedraagt eind 2024 € 44,4 miljoen (2023: € 44,1 miljoen). Dit bestaat uit een vordering op belastingdebiteuren en overige debiteuren van totaal € 45,4 miljoen (2023: € 45,2 miljoen) en een voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren van € 1,0 miljoen (2023: € 0,9 miljoen). De voorziening wordt in mindering gebracht op de belastingdebiteuren.

De overige vorderingen zijn € 6,1 miljoen hoger doordat eind 2024 een aantal grote facturen is verstuurd. Deze waren op dat moment nog niet vervallen.

Overlopende activa

Het saldo van de overlopende activa per eind 2024 bedraagt € 152,1 miljoen (2023: 154,5 miljoen). Deze daling komt met name door de nog te ontvangen schadeloosstelling door het Rijk voor het opzeggen van het gascontract met energieleverancier SEFE in 2023.

Verloopoverzicht nog te ontvangen subsidies

Verloopoverzicht nog te ontvangen subsidies (bedragen x € 1 miljoen)	EU	Rijk			Provincie	Overige	Totaal
	Overige subsidies	HWBP-2	HWBP	Overige subsidies	Overige subsidies	Overige subsidies	
Saldo 1 januari	-	126,3	4,5	2,0	0,6	0,5	133,9
Ontvangen bedragen	-	-54,4	-16,0	-2,4	-0,3	-1,3	-74,4
Toevoegingen	-	63,4	16,1	0,9	0,5	1,4	82,2
Afrondingsverschil	-	-	-	-	-	-	-
Saldo 31 december	-	135,3	4,6	0,5	0,8	0,5	141,7

Passiva

Eigen vermogen

Verloopoverzicht reserves (bedragen x € 1 miljoen)	Saldo	Resultaat		Saldo	Mutatie 2024		Resultaat	Saldo
	31-12-2023	Bestem-ming 2023	Budget-over-heveling 2023	1-1-2024	Interne vermeer-deringen	Interne vermin-deringen	Bestem-ming 2024	31-12-2024, na verdelin-g resultaat
Algemene reserve	15,6	-		15,6				15,6
Bestemmings-reserves voor tariefseglisatie:								
Watersysteembeheer	8,8	1,3		10,1		-8,6	5,9	7,4
Zuiveringsbeheer	-4,1	-4,3		-8,3		-21,7	2,2	-27,8
Wegenbeheer	9,2	0,3		9,6		-6,4	1,7	4,9
Afrondingsverschillen	0,1	0,1		-0,1		0,1	-	-
Subtotaal bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	14,0	-2,6		11,3		-36,6	9,8	-15,5
Overige bestemmings-reserves:								
Afkoopsom wegentaak Amsterdam-Noord	2,4	-		2,4		-0,4		1,9
Erfpachtgronden	2,9	-		2,9		-0,8		2,1

Verloopoverzicht reserves	Saldo	Resultaat		Saldo	Mutatie 2024		Resultaat	Saldo
(bedragen x € 1 miljoen)								
	31-12-2023	Bestem- -ming 2023	Budget- over- heveling 2023	1-1- 2024	Interne vermeer- -deringen	Interne vermin- deringen	Bestem- -ming 2024	31-12- 2024, na verdelin- g resultaat
Huisvesting	8,8	-		8,8		-1,4		7,4
Werven	2,4	-		2,4		-0,3		2,0
Maatregelen CO2 -emissiereductie	0,8	-		0,8		-0,1		0,7
Nazorgfase HWBP-2 projecten	15,5	-		15,5		-0,3		15,2
HWBP-projecten	3,4	-		3,4		-		3,4
Voorstel bestemmingsreserve budgetoverheveling	3,1	-		3,1	1,6	-2,1		2,6
Afrondingsverschillen	-0,1	-		-0,1	-	-0,1		0,1
Subtotaal overige bestemmingsreserves	39,2	-		39,2	1,6	-5,5		35,4
Afrondingsverschillen	-			0,1	-	-0,1		-
Totaal reserves	68,8	-2,6		66,2	1,6	-42,2	9,8	35,5

Reservepositie

Het eigen vermogen is ten opzichte van 1 januari 2024 met € 30,7 miljoen afgenomen en bedraagt per 31 december 2024 € 35,5 miljoen.

Het resultaat bedraagt € 9,8 miljoen positief. Voorgesteld wordt om het resultaat te verrekenen met de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie.

De afname van het eigen vermogen is het gevolg van de volgende mutaties:

Mutaties van het eigen vermogen (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2024	
Interne vermeerderingen		
- Bestemmingsreserves voor tariefsegalisaties op grond van originele begroting	-	
- Bestemmingsreserves voor tariefsegalisaties op grond van begrotingswijzigingen	-	
- Overige bestemmingsreserves op grond van originele begroting	0,0	
- Overige bestemmingsreserves op grond van begrotingswijzigingen	-	
- Overige bestemmingsreserves op grond van budgetoverheveling	1,6	
Totaal		1,6
Interne verminderingen		
- Bestemmingsreserves voor tariefsegalisaties op grond van originele begroting	-26,5	
- Bestemmingsreserves voor tariefsegalisaties op grond van begrotingswijzigingen	-10,1	
- Overige bestemmingsreserves op grond van originele begroting	-5,0	
- Overige bestemmingsreserves op grond van begrotingswijzigingen	1,9	
- Overige bestemmingsreserves op grond van HWBP-2 projecten	-0,3	
- Overige bestemmingsreserves op grond van budgetoverheveling	-2,1	
Totaal		-42,2
Resultaat boekjaar		9,8
Afrondingsverschil		0,1

Saldo mutatie eigen vermogen	-30,7
-------------------------------------	--------------

We hebben een drietal verschillende soorten reserves, ieder met een eigen doel:

- De algemene reserve is bedoeld voor calamiteiten met grote financiële gevolgen en bedraagt eind 2024 € 15,6 miljoen.
- De bestemmingsreserves voor tariefseglarisatie zijn ingesteld om fluctuaties in de tarieven te beperken. In 2024 is € 26,5 miljoen onttrokken conform originele begroting en bij de herziene begroting is € 10,1 miljoen onttrokken.
- In het verloopoverzicht staan acht overige bestemmingsreserves die hierna worden toegelicht.

Overige bestemmingsreserves

Amsterdam-Noord

In 2009 hebben we het wegenbeheer in Amsterdam-Noord overgedragen aan de gemeente Amsterdam. Gemeente Amsterdam heeft een afkoopsom betaald voor de door ons gederfde belastingopbrengst. Deze afkoopsom is opgenomen in een bestemmingsreserve. De weggevalle belastingopbrengst van het wegenbeheer wordt jaarlijks gecompenseerd door een onttrekking uit deze reserve.

Erfpachtgronden

Door de verkoop van erfpachtgronden verminderen de jaarlijkse erfpachtopbrengsten. De inkomsten van de verkopen zijn daarom toegevoegd aan een bestemmingsreserve. De lagere erfpachtopbrengsten worden gecompenseerd door jaarlijks een deel van de reserve te laten vrijvallen ten gunste van het exploitatieresultaat.

Huisvesting

De verkoopopbrengsten van kantoorpanden zijn in de bestemmingsreserve huisvesting gestort. Reserves mogen niet in mindering worden gebracht op de aanschafwaarde van nieuwe investeringen. Daarom wordt de bestemmingsreserve huisvesting gebruikt voor het compenseren van een deel van de kapitaallasten van het (hoofd)kantoor in Heerhugowaard. De reserve wordt benut gedurende de periode die gelijk is aan de gemiddelde afschrijvingstermijn van het (hoofd)kantoor.

Werven

De verkoopopbrengsten van werven zijn in de bestemmingsreserve werven gestort. Reserves mogen niet in mindering worden gebracht op de aanschafwaarde van nieuwe investeringen. Daarom wordt de bestemmingsreserve werven gebruikt voor het compenseren van een deel van de kapitaallasten van het wervenplan.

CO₂-emissiereductie

De bestemmingsreserve CO₂-emissiereductie is opgebouwd uit niet-bestede budgetten uit 2010 en 2011. De reserve wordt gebruikt ter dekking van kapitaallasten van investeringen die specifiek bedoeld zijn om de CO₂-emissie te reduceren.

Nazorgfase HWBP-2-projecten

Voor projecten van HWBP-2 die naar de beheerorganisatie worden overgedragen, is in 2020 een reserve ingesteld voor het onderhoud. Subsidie die voor de opgeleverde projecten wordt ontvangen, wordt aan deze reserve gedoteerd zodat de jaarlijkse lasten hieruit kunnen worden onttrokken.

HWBP-projecten

HWBP-projecten ontvangen per fase (verkenning, planuitwerking, realisatie) op basis van voorcalculatie een subsidiebeschikking voor de geraamde uitgaven (inclusief risico-opslag). Door het gebruik van voorcalculatie kunnen de werkelijke uitgaven in positieve of negatieve zin afwijken van de afgegeven subsidiebeschikking. Volgens de verslaggevingsrichtlijnen bepalen we per projectfase het resultaat. Tot 2021 hanteerden we een andere werkwijze waarbij we het resultaat bepaalden per afgerond project.

Budgetoverheveling

De Kadernota budgetbeheer geeft de keuzemogelijkheid om budgetoverschotten in de exploitatie over te hevelen naar de volgende jaren. Dit jaar komen drie exploitatie-budgetoverschotten in aanmerking voor toevoeging aan de reserve. De opbouw van de reserve budgetoverheveling staat in onderstaande tabel weergegeven.

Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	Effect	Besluit bij jaarstukken 2023	Onttrekking 2024	Toevoeging 2024 (voor resultaat)	Eindstand 2024
Ruimtelijke adaptatie	Voldoende water	0,7	-	0,3	1,0
Landbouwportaal	Gezond water	2,2	-1,9	-	0,2
Voertuigen (wagenpark)	Bestuur en organisatie	0,2	-0,2	0,6	0,6
Individuele Behandeling Afvalwater (IBA)	Schoon water	-	-	0,7	0,7
Afrondingsverschil		-	-	-	0,1
Totaal		3,1	-2,1	1,6	2,6

Resultaatverdeling boekjaar

Mutatie bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2024	Realisatie 2023
Watersysteembeheer	5,9	1,3
Zuiveringsbeheer	2,2	-4,3
Wegenbeheer	1,7	0,3
Afrondingsverschillen	-	0,1
Totaal mutatie bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie	9,8	-2,6
Bestemmingsreserve HWBP-projecten	-	-
Afrondingsverschillen	-	-
Totaal resultaat boekjaar	9,8	-2,6

Het resultaat van het boekjaar wordt in de balans als afzonderlijke component van het eigen vermogen opgenomen. Na vaststelling van de jaarrekening wordt deze in het daaropvolgende boekjaar verdeeld. Dit is in overeenstemming met het vastgestelde besluit over de bestemming van het resultaat.

Voorzieningen

Voorzieningen (bedragen x € 1 miljoen)	Saldo 1 jan 2024	Interne vermeer- deringen	Interne vermin- deringen	Externe vermin- deringen	Saldo 31 dec 2024
Voorzieningen voor arbeids- gerelateerde verplichtingen – gepensioneerde bestuurders	1,5	0,7	-	-0,2	2,1
Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen - wachtgeld voormalig bestuurders	0,1	-	-0,1	-	-
Voorzieningen voor baggeren en saneren van waterlopen	17,5	4,6	-	-4,7	17,4
Voorzieningen voor overige onderhoudswerkzaamheden	10,8	8,8	-	-13,0	6,6
Afrondingsverschil	0,1	-	-	-	-
Totaal	30,0	14,1	-0,1	-17,9	26,1

Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen voor gepensioneerde bestuursleden of hun nabestaanden

De voorziening arbeidsgerelateerde verplichtingen is voor gepensioneerde bestuursleden of hun nabestaanden. Pensioenverplichtingen in eigen beheer is per saldo € 0,6 miljoen verhoogd, een toevoeging van € 0,7 miljoen en een onttrekking van € 0,2 miljoen, om toekomstige verplichtingen op te kunnen vangen, conform het actuariael overzicht. Uit het actuariael overzicht blijkt dat op balansdatum een bedrag van € 2,0 miljoen beschikbaar moet zijn.

Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen voor wachtgeld voormalig bestuurders

De arbeidsgerelateerde verplichtingen voor wachtgeld voor voormalige bestuurders, is voor bestuurders die na de verkiezingen van 2023 niet zijn herkozen. Jaarlijks wordt het wachtgeld hieruit voldaan. Per balansdatum 2024 is deze nihil.

Voorzieningen voor baggeren en saneren van waterlopen

De onderhoudsvoorziening voor baggeren en saneren van waterlopen is in 2015 gevormd om schommelingen in de kosten van de baggerwerken te egaliseren. Bij een kostenegaliserende voorziening is het gebruikelijk om deze periodiek te actualiseren. In 2024 bedroeg de dotatie € 4,6 miljoen. De totale onttrekking van deze voorziening in 2024 is € 4,7 miljoen. In de originele begroting is uitgegaan van een onttrekking van € 4,5 miljoen.

Voorziening voor overige onderhoudswerkzaamheden

In 2016 is besloten om onderhoud op persleidingen en rioolgemaal via een onderhoudsvoorziening te egaliseren. Om de, over de jaren heen, sterk variërende uitgaven beheersbaar te maken is een voorziening aangelegd. Bij een kostenegaliserende voorziening is het gebruikelijk om deze periodiek te actualiseren, in 2023 is dit gebeurd. De dotatie in de originele begroting voor 2024 was € 8,8 miljoen. In totaal is voor € 13,0 miljoen onttrokken aan de voorziening. Dit is hoger dan begroot, omdat onderhoudswerkzaamheden naar voren zijn gehaald.

Vaste schulden

Vaste schulden (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2024	31-12-2023
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	755,9	822,7
Waarborgsommen	-	-
Langlopende financiële leaseverplichtingen	-	-
Totaal	755,9	822,7

De totale vaste schuld eind 2024 bedraagt € 755,9 miljoen (2023: € 822,7 miljoen). Het verschil bestaat voor € 66,7 miljoen, inclusief afronding, uit reguliere aflossingsverplichtingen.

De aflossingsverplichting korter dan één jaar bedraagt eind 2024 € 66,7 miljoen. Voor het verloopoverzicht van de onderhandse leningen zie hoofdstuk 15 Financiering.

Vlottende passiva

Vlottende passiva (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2024	31-12-2023
<i>Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar</i>		
Bankkrediet NWB	-	-
Crediteuren	9,4	9,7
Nog te betalen rente langlopende leningen	2,1	2,3
Belastingen en sociale- en pensioenpremies	6,4	6,2
Overige kortlopende schulden	10,3	17,2
Afrondingsverschil	-	-
Subtotaal netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	28,2	35,4
<i>Overlopende passiva</i>		
Vooruitontvangen subsidie	17,3	12,5
Vooruitontvangen bedragen	-	-
Verlofverplichtingen	7,2	6,2
Overige overlopende passiva	0,2	0,3
Afrondingsverschil	0,1	0,1
Subtotaal overlopende passiva	24,8	19,1
Afrondingsverschil	-	-
Totaal	53,0	54,5

De totale vlottende passiva zijn afgenomen tot € 53,0 miljoen (2023: € 54,5 miljoen). De netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar zijn gedaald met € 7,2 miljoen ten opzichte van 2023. Deze daling is veroorzaakt door lagere transitorische posten van energie.

Het saldo van de overlopende passiva per eind 2024 bedraagt € 24,8 miljoen (2023: € 19,1 miljoen). De grootste posten die deel uitmaken van de overlopende passiva, zijn de vooruitontvangen subsidies van het Rijk.

Verloopoverzicht 2024 Vooruitontvangen subsidies (bedragen x € 1 miljoen)	Rijk	Rijk	Rijk	Provincie	Overige Overige subsidies	Totaal
	Overige subsidies	HWBP-2	HWBP	Overige subsidies		
Saldo 1 januari	7,5	3,1	1,9	-	0,1	12,5
Toevoegingen	3,8	-	2,1	-	0,6	6,5
Vrijgevallen bedragen	-0,1	-0,1	-1,5	0,1	-0,1	-1,8
Afrondingsverschillen	-	-	-0,1	-	-	0,1
Saldo 31 december	11,2	3,0	2,4	0,1	0,6	17,3

De toename bij de post Rijk overige subsidies komt met name door een toename van de ontvangsten van Wateropgave 2.0 Optimalisatie bergingsgebieden. De toename bij Overige overige subsidies komt met name door een toename in het ontvangst voor Oudelandsdijkje fietspad.

Niet in balans opgenomen verplichtingen

Verplichtingen die niet in de balans worden opgenomen en waaraan de organisatie voor toekomstige jaren is verbonden, worden hierna separaat weergegeven.

Meerjarige contracten

Ultimo 2024 hebben we niet uit de balans blijvende verplichtingen uit hoofde van meerjarige contracten van in totaal € 152,6 miljoen. Dit bedrag is inclusief de verplichting die we hebben vanuit het HWBP-2-programma. Deze verplichting is opgenomen voor € 146,1 miljoen.

Voor het overige betreffen het contractuele verplichtingen die via aanbestedingen tot stand zijn gekomen voor toekomstige investeringen, alsmede uit hoofde van langdurige contracten t.a.v. bestedingen voor de exploitatie, waaronder energie, chemicaliën en softwarelicenties.

(Bank-)garantstellingen

Stichting Waterproef

Stichting Waterproef voert sinds 2005 laboratorium- en onderzoeksactiviteiten uit voor HHNK en Waternet. Per 31 december 2008 hebben we met Waternet gezamenlijk een garantieverklaring afgegeven voor de Stichting Waterproef. Beide organisaties staan garant voor de juiste nakoming van de verplichtingen tot betaling van alles wat de NWB van de stichting te vorderen heeft. De rekening-courant bij de NWB heeft per eind 2024 een limiet van € 2,0 miljoen. De liquide middelen van Waterproef zijn gelijk gebleven ten opzichte van 2023, namelijk € 0,0 miljoen (2023: € 0,0 miljoen).

Op 13 december 2023 heeft het algemeen bestuur besloten (23.1094829) toestemming te verlenen aan het stichtingsbestuur van Waterproef om een lening van € 1,1 miljoen af te sluiten bij de Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB). Ook heeft het algemeen bestuur ingestemd met het afgeven van een garantstelling (borgstelling) aan deze bank. De lening wordt gebruikt voor de aanschaf van een nieuw laboratoriuminformatiemanagementsysteem en is begin 2024 aangegaan. Het saldo van deze lening bedraagt € 1,0 miljoen eind 2024.

Unie van Waterschappen

De waterschappen staan gezamenlijk garant voor een lening met een hoofdsom van € 6,0 miljoen. Per 31 december 2024 is het resterende saldo € 4,3 miljoen. Wij staan garant voor 7,25% van deze lening. Dit betreft een bedrag van € 0,3 miljoen.

Garantstelling Unie van Waterschappen (bedragen x € 1 miljoen)	2024	2023
Bedrag garantstelling 1 januari	0,3	0,3
Bedrag garantstelling 31 december	0,3	0,3

GR Slibverwerking 2009

HHNK heeft 120 aandelen B van de HVC overgedragen aan de GR slib. HHNK heeft 17,6% van het totaal aan aandelen B in haar bezit. Met deze aandelen B staat HHNK garant voor het evenredige deel aan uitstaande leningen B. Dit komt neer op een garantstelling voor de leningen B van € 8,1 miljoen.

Garantstelling GR Slibverwerking 2009 (bedragen x € 1 miljoen)	2024	2023
Bedrag garantstelling 1 januari	6,1	4,0
Bedrag garantstelling 31 december	8,1	6,1

Provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland heeft diverse subsidieaanvragen voor het Provinciaal Meerjarenprogramma Landelijk Gebied beschikt met onderliggend een garantstelling van HHNK voor de overprogrammering. In de garantstelling verklaren wij geen beroep te doen op provinciale middelen wanneer geen of onvoldoende POP-middelen (Plattelandsontwikkelingsprogramma) vanuit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsonwikkeling beschikbaar zullen zijn.

Garantstelling provincie Noord-Holland (bedragen x € 1 miljoen)	2024	2023
Overprogrammering POP2	-	-
Overprogrammering POP3	6,9	6,9

21. Exploitatie

21.1 Exploitatierekening naar effect

Exploitatierekening naar effect	Realisatie	Herziene begroting	Originele begroting
(bedragen x € 1 miljoen)	2024	2024	2024
Waterveiligheid	58,8	60,1	57,3
Voldoende water	73,6	79,4	78,8
Gezond water	8,4	8,3	8,2
Schoon water	110,5	112,7	105,8
Veilige (vaar)wegen	16,8	16,0	8,3
Crisisbeheersing	3,3	3,0	3,0
Bestuur en organisatie	29,0	29,6	39,2
Afrondingsverschil	0,1	-	-
Exploitatieresultaat vóór toevoegingen en onttrekkingen reserves	300,5	309,1	300,6
Mutatie algemene reserve			-
Toevoegingen en onttrekkingen bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie	-36,6	-35,7	-26,5
Waterschapsbelastingen	-273,7	-273,4	-274
Afrondingsverschil	-	-	-0,1
Exploitatieresultaat ('-' is voordelig)	-9,8	0,0	0,0

In het bestuursvoorstel voor de vaststelling van de jaarstukken hebben we het voorstel tot bestemming van het resultaat opgenomen.

21.2 Toelichting begrotingsafwijkingen

Er zijn verschillende categorieën van begrotingsafwijkingen. Bij bepaalde categorieën is bij hogere uitgaven sprake van onrechtmatigheid. Dit telt mee in het oordeel van de accountant. De door de commissie Besluit begroting en verantwoording gepubliceerde 'Kadernota Rechtmatigheid 2018' vormt de basis om te bepalen of een begrotingsafwijking onrechtmatig is¹. Hieronder volgen de categorieën.

¹De waterschappen sluiten pas vanaf verslaggevingsjaar 2025 aan bij de 'Kadernota Rechtmatigheid 2024'.

0. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en waarvan de begrotingswijziging redelijkerwijs niet meer in het begrotingsjaar door het algemeen bestuur kon worden vastgesteld. *
1. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. **
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. **
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. *
4. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding. *

5. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft het algemeen bestuur nog geen besluit genomen. **
6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd:
 - a) geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar; **
 - b) geconstateerd na verantwoordingsjaar. *
7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren:
 - a) jaar van investeren; **
 - b) afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren. *

* Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant.

** Onrechtmatig en telt mee in het oordeel van de accountant.

Per effect is nagegaan of de begrotingsafwijkingen binnen de grenzen liggen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting.

Exploitatiekosten² naar effect (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2024	Herziene Begroting 2024
Waterveiligheid	44,1	44,1
Voldoende water	49,1	50,0
Gezond water	6,6	5,0
Schoon water	92,2	95,8
Veilige (vaar)wegen	22,0	21,3
Crisisbeheersing	1,2	1,5
Bestuur en organisatie	135,6	138,5
Afrondingsverschil	0,2	-
Totaal kosten	351,0	356,2

In het volgende overzicht worden de begrotingsafwijkingen ten opzichte van de herziene begroting geclassificeerd, waarbij alleen wordt ingegaan op het onrechtmatige bedrag.

Effect (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Meer uitgegeven dan begroot	Categorie van de begrotings- afwijking
Gezond water	Hogere kosten voor het Landbouwportaal. De kosten zijn overgeheveld vanuit 2023 via de reserve budgetoverheveling. Dit wordt volledig gedekt door een onttrekking uit de reserve budgetoverheveling.	1,6	3
Veilige (vaar)wegen	Hogere kosten vanwege de afkoopsom van de overdracht dijkwegen naar Zaanstad en Amsterdam. Dit wordt volledig gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserves.	0,7	3
Totaal		2,3	

In de investeringskredieten en reserves zijn geen afwijkingen geconstateerd.

² Deze tabel heeft een andere insteek dan die in hoofdstuk 21.1. In deze tabel zijn opbrengsten, uren en reserves buiten beschouwing gelaten.

Begrotingswijzigingen in 2024

Het algemeen bestuur heeft drie begrotingswijzigingen voor het jaar 2024 goedgekeurd. In het vierde kwartaal van 2023 is de begroting gewijzigd in verband met een aanpassing de tijdsbestedingsnorm voor de leden van het dagelijks bestuur. Dit heeft een negatief resultaat van € 0,1 miljoen. Daarnaast is in het vierde kwartaal van 2024 de begroting gewijzigd naar aanleiding van de wegenoverdracht, met een negatief resultaat van € 1,9 miljoen. Ook zijn in het vierde kwartaal diverse posten opgenomen in de centrale begrotingswijziging (24.0978056) met een negatief resultaat van € 7,0 miljoen. Deze begrotingswijziging is door het algemeen bestuur goedgekeurd en worden hierna toegelicht.

Centrale begrotingswijziging Posten die negatief hebben bijgedragen aan het resultaat (bedragen x € 1 miljoen)	
Extra kosten vanwege overeengekomen kwaliteitseisen van de wegenoverdracht	4,8
Hogere energiekosten als gevolg van het nieuwe energiecontract met HVC met een nieuwe manier van afrekenen	3,7
Hogere kosten afvalwaterzuivering door derden als gevolg van tariefsaanpassing	3,6
Hogere energiekosten door grotere hoeveelheid neerslag en hierdoor een hoger verbruik	1,6
Lagere energieopbrengsten door een lagere marktprijs	1,3
Hogere kosten voor met name licenties, hardware en vervanging apparatuur in de waterlandzaal	1,1
Hogere kosten door stormen en hoog water	1
Hogere kosten VBK-3, doorgeschoven vanuit 2023	0,8
Lagere waterschapsbelasting door met name lagere zuiveringsheffing Bedrijven (ZUIB)	0,6
Hogere kapitaallasten	0,5
Hogere kosten aanschaf voertuigen (zie kosten voor dekking)	0,2
Diverse hogere kosten / lagere opbrengsten	1,8
Totaal	21,0

Centrale begrotingswijziging Posten die positief hebben bijgedragen aan het resultaat (bedragen x € 1 miljoen)	
Op de personeelskosten is een onderschrijding van € 5 miljoen (uitbesteden BGT, vacatures, loopbaancentrum, uitlenen personeel, ziektebaten, subsidies participatiebanen).	-5,0
Hogere renteopbrengsten	-4,5
Hogere opbrengst verkoop werf	-1,5
Lagere afschrijvingskosten rwzi's vanwege latere gereedmelding van enkele projecten en sluiting SDI in 2026 in plaats van 2024.	-1,1
Vrijval onvoorzien	-1,0
Hogere dividenduitkering NWB	-0,7
Onttrekking reserve budgetoverheveling voertuigen	-0,2
Totaal	14,0

Daarnaast heeft het dagelijks bestuur twee begrotingswijzigingen goedgekeurd. Het dagelijks bestuur heeft ingestemd met de begrotingswijziging voor de overdracht dijkwegen aan de gemeente Amsterdam (24.0315400) en de gemeente Zaanstad (24.0315400), dit heeft een negatief resultaat van € 1,0 miljoen.

21.3 Toelichting op de exploitatierekening naar effect

Hiervoor verwijzen wij naar de verantwoording per effect in de hoofdstukken 3 tot en met 9.

22. Exploitatie naar taak

Exploitatie naar kostendragers (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2024	Herziene begroting 2024	Originele begroting 2024
Watersysteem			
Netto kosten toegerekend aan de watersysteemtaak	169,8	174,5	172,7
Onvoorzien	-	-	0,6
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-2,8	-2,8	-
Afrondingsverschil	-	-0,1	-0,1
Bruto kosten toegerekend aan de watersysteemtaak	167,0	171,6	173,2
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-0,1	-
Onttrekkingen bestemmingsreserve	-8,6	-8,2	-10,1
Nog te bestemmen resultaat	5,9	-	-
Afrondingsverschil	0,1	0,1	-
Belastingopbrengst	164,4	163,4	163,1
Gederfde inkomsten als gevolg van verminderingen	-	-	-
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	2,9	3,0	-
Afrondingsverschil	-0,1	-	-
Bruto belastingopbrengsten	167,2	166,4	163,1
Zuiveringsbeheer			
Netto kosten toegerekend aan de zuiveringstaak	124,2	127,1	120,4
Onvoorzien	-	-	0,4
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-1,8	-1,8	-
afrondingsverschillen	-	-	-
Bruto kosten toegerekend aan de zuiveringstaak	122,4	125,3	120,8
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-
Onttrekkingen bestemmingsreserve	-21,7	-21,7	-16,2
Nog te bestemmen resultaat	2,2	-	-
Afrondingsverschil	0,1	-	-
Belastingopbrengst	103,0	103,6	104,6
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	3,2	3,3	-
Afrondingsverschil	-0,1	-	-
Bruto belastingopbrengsten	106,1	106,9	104,6

Exploitatie naar kostendragers (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2024	Herziene begroting 2024	Originele begroting 2024
Wegenbeheer			
Netto kosten toegerekend aan de wegentaak	11,1	12,2	6,5
Onvoorzien	-	-	0,1
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-0,1	-0,1	-
Afrondingsverschil	0,1	-	-
Bruto kosten toegerekend aan de wegentaak	11,1	12,1	6,6
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-
Onttrekkingen bestemmingsreserve	-6,4	-5,7	-0,2
Nog te bestemmen resultaat	1,7	-	-
Afrondingsverschil	-	-	-0,1
Belastingopbrengst	6,4	6,4	6,3
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	0,1	0,1	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Bruto belastingopbrengsten	6,5	6,5	6,3
Exploitatieresultaat	9,8	-	-

De verschillen tussen de gerealiseerde en begrote bedragen na wijzigingen per kostendrager worden toegelicht in het volgende hoofdstuk.

23. Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2024	Herziene begroting 2024	Originele begroting 2024	Realisatie 2023
<i>Kostensoorten</i>				
Rente en afschrijvingen	42,7	42,7	44,3	38,8
Personeelslasten	101,1	101,6	106	93,0
Goederen en diensten van derden	168,2	176,2	160,5	173,6
Bijdragen aan derden	25,7	22,4	17,7	21,1
Toevoegingen aan voorzieningen/onvoorzien	13,4	13,4	14,1	13,6
Afrondingsverschillen	-0,1	-0,1	-	-
Subtotaal kostensoorten	351,0	356,2	342,6	340,1
<i>Opbrengstsoorten</i>				
Financiële baten	-14,7	-14,6	-9,2	-17,3
Personeelsbaten	-1,5	-1,1	-0,5	-1,5
Goederen en diensten aan derden	-14,1	-12,6	-12,8	-13,2
Bijdragen van derden	-15,8	-15,0	-13,9	-19,6
Waterschapsbelastingen	-273,7	-273,4	-274,0	-248,5
Interne verrekeningen	-0,4	-0,2	-0,2	-0,4
Onttrekking/vrijval voorzieningen	-0,1	-	-	-
Afrondingsverschillen	-	-	-	-0,1
Subtotaal opbrengstsoorten	-320,3	-316,9	-310,6	-300,6
Afrondingsverschil	-	-	-0,1	-
Exploitatieresultaat	30,7	39,3	31,9	39,5
Toevoegingen aan reserves	1,6	-	-	2,6
Onttrekkingen aan reserves	-42,2	-39,3	-32,0	-39,5
Afrondingsverschillen	0,1	-	0,1	-
Exploitatieresultaat ('+' is nadelig)	-9,8	-	-	2,6

*bedragen zijn kleiner dan € 0,1 miljoen.

23.1 Toelichting op de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

Werkelijke kosten en herziene begroting

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de werkelijke kosten in relatie tot de herziene begroting.

Werkelijke kosten (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2024	Herziene begroting 2024	Originele begroting 2024	Vershil realisatie - /- herziene begroting
Rente en afschrijvingen	42,7	42,7	44,3	-
Personeelslasten	101,1	101,6	106,0	-0,5
Goederen en diensten van derden	168,2	176,2	160,5	-8,0
Bijdragen aan derden	25,7	22,4	17,7	3,4
Toevoegingen aan voorzieningen / onvoorzien	13,4	13,4	14,1	-
Afrondingsverschillen	-0,1	-0,1	-	-
Totalen en per saldo lagere kosten dan geraamd	351,0	356,2	342,6	-5,1

Personeelslasten (€ 0,5 miljoen lager)

De kosten zijn € 0,5 miljoen lager vanwege het kopen van verlof vanuit het individueel keuze budget (IKB).

Goederen en diensten van derden (€ 8,0 miljoen lager)

Het verschil komt door € 9,4 miljoen lagere kosten:

- € 1,3 miljoen lagere energiekosten, opgesplitst naar € 0,8 miljoen lagere gaskosten en € 0,5 miljoen lagere elektriciteitskosten. Zie het thema Duurzaamheid in hoofdstuk 2 voor meer informatie.
- € 0,7 miljoen lagere kosten door vertraging in het IBA-vervangingsprogramma vanwege onder andere regelgeving. Hier staat een toevoeging aan de reserve budgetoverheveling tegenover.
- € 0,7 miljoen lagere kosten inflatie Voldoende water omdat in het proces van omboeken en controle van inflatie deze post per abuis over het hoofd is gezien.
- € 0,6 miljoen lagere kosten voertuigen vanwege levering begin 2025. Hier staat een toevoeging aan de reserve budgetoverheveling tegenover.
- € 0,6 miljoen lagere kosten vanwege doorschuiven werkzaamheden oeverbescherming en lagere kosten maaiwerk.
- € 0,5 miljoen lagere kosten (onderhoud) software en hardware vanwege niet gerealiseerde orders en het doorschuiven van onderhoudskosten.
- € 0,5 miljoen lagere onderhoudskosten wegen doordat werkzaamheden vanwege weersomstandigheden aan het eind van het jaar niet door konden gaan.
- € 0,4 miljoen lagere kosten toetsing regionale keringen omdat de offertes die in het laatste kwartaal zijn ontvangen lager uitvallen.
- € 0,4 miljoen lagere kosten door vertraging in de kadastrale en notariële overdracht van de wegen.
- € 0,4 miljoen lagere kosten vanwege doorschuiven programma Zoetwaterbeschikbaarheid naar 2025, omdat besluitvorming later plaatsvindt.
- € 0,4 miljoen lagere kosten milieubeleid vanwege ontwikkelingen op het gebied van energiebesparing en vertraging bij een biodiversiteitsproject door weersomstandigheden.
- € 0,4 miljoen lagere kosten chemicaliën door procesoptimalisatie.
- € 0,3 miljoen lagere kosten COVID-bemonstering, waar gelijke lagere opbrengsten tegenover staan.
- € 0,3 miljoen lagere kosten hardware vanwege per abuis niet aanpassen prognose verbouwing Waterlandzaal.

- € 0,2 miljoen lagere kosten maatregelenpakket KRW vanwege doorschuiven twee monitoringsmomenten naar 2025.
- € 0,2 miljoen lagere kosten voor doelmatigheid in de waterketen.
- € 0,2 miljoen lagere kosten voor het project Data Duidelijk.
- € 0,2 miljoen lagere kosten externe bureaus voor tooling energiemanagement en privacy en datalekken omdat dit intern opgepakt is.
- € 1,1 miljoen diverse lagere kosten, voor onder andere het onderhoud van molens vanwege capaciteitsgebrek en het doorschuiven van kosten voor de aanschaf van sensoren om methaan te meten.

Daar tegenover staan € 1,4 miljoen hogere kosten voor:

- € 1,0 miljoen hogere kosten VBK doordat projecten voortvarender lopen. Daarnaast zijn meer planvormingskosten gemaakt omdat veel lopende werkzaamheden aan het einde van het huidige raamcontract zijn afgerond en verrekend.
- € 0,4 miljoen hogere kosten overdrachtsbelasting gemaal Waardse Dijk die niet in de begroting zijn opgenomen omdat hier gelijke opbrengsten tegenover staan.

Bijdragen aan derden (€ 3,3 miljoen hoger)

Het verschil komt met name vanwege € 1,9 miljoen hogere kosten voor het Landbouwportaal. Daarnaast zijn de kosten € 1,0 miljoen hoger vanwege de afkoopsom voor de dijkwegen van de gemeenten Zaanstad en Amsterdam. Tot slot zijn de kosten € 0,2 miljoen hoger voor bijdragen aan het Rijk voor de Generieke Digitale Infrastructuur en diverse basisregistraties. Deze kosten vallen deels hoger uit en waren deels begroot onder een andere kostensoort. Resterend € 0,2 miljoen diverse hogere kosten.

Binnen deze kostensoort vallen de subsidies die we verstrekken aan derden. Via het Landbouwportaal is € 1,1 miljoen verstrekt voor bovenwettelijke investeringsmaatregelen op het gebied van onder andere voldoende zoetwater, voorkomen erfafspoeling en het verminderen van gewasbeschermingsmiddelen. Vanuit de anti-afhaakregeling is een subsidie van € 0,5 miljoen verleend aan Cono. In 2024 is een subsidie beschikbaar gesteld van € 0,2 miljoen voor het project Zoete Toekomst Texel. Ook is via de KAN subsidieregeling € 0,2 miljoen verstrekt voor drie projecten. Het gaat hierbij om het aanleggen van een waterberging in de gemeente Heemskerk, maatregelen binnen het project natuurgebied N203 in gemeente Castricum en een waterberging binnen het Citergebied in de gemeente Purmerend. De verstrekte subsidie vanuit communicatie bedraagt € 39.500 en de details zijn opgenomen in bijlage 4.

Werkelijke opbrengsten en herziene begroting

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de werkelijke opbrengsten, in relatie tot de herziene begroting.

Werkelijke opbrengsten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2024	Herziene begroting 2024	Originele begroting 2024	Vershil realisatie -/- herziene begroting
Financiële baten	-14,7	-14,6	-9,2	-0,2
Personeelsbaten	-1,5	-1,1	-0,5	-0,4
Goederen en diensten aan derden	-14,1	-12,6	-12,8	-1,5
Bijdragen van derden	-15,8	-15,0	-13,9	-0,8
Waterschapsbelastingen	-273,7	-273,4	-274,0	-0,3
Interne verrekeningen	-0,4	-0,2	-0,2	-0,2
Onttrekkingen/vrijval voorzieningen	-0,1	-	-	0,1
Afrondingsverschil	-	-	-	-0,1

Werkelijke opbrengsten (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2024	Herziene begroting 2024	Originele begroting 2024	Vershil realisatie -/- herziene begroting
Totalen en per saldo hogere opbrengsten dan geraamd	-320,3	-316,9	-310,6	-3,4

Goederen en diensten aan derden (€ 1,5 miljoen hoger)

De hogere opbrengsten van goederen en diensten aan derden wordt veroorzaakt door hogere opbrengsten uit de teruglevering van elektriciteit van de SDI van € 0,7 miljoen. Daarnaast zijn de opbrengsten € 0,6 miljoen hoger vanwege de verkoop van een voormalig dienstwoning aan de Nieuwendammerdijk in Amsterdam. Ook zijn de opbrengsten uit dwanginvorderingen € 0,4 miljoen hoger vanwege een verlate oplegging waterschapsbelasting in 2023. Hier staan lagere opbrengsten voor COVID-19-bemonstering van € 0,3 miljoen tegenover. Resteert € 0,1 miljoen diverse hogere opbrengsten.

Bijdragen van derden (€ 0,8 miljoen hoger)

De hogere bijdragen van derden van € 0,8 miljoen bestaat voor € 0,4 miljoen uit een vergoeding van de gemeente Dijk en Waard voor de overdrachtsbelasting van gemaal Waardse Dijk. Resteert € 0,4 miljoen diverse hogere opbrengsten.

24. Vermelding topinkomens

De Wet Normering Topinkomens (WNT) schrijft een publicatieplicht in het jaarverslag voor van de bezoldiging van topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. De wet merkt de secretarissen van waterschappen aan als topfunctionaris. Voor andere medewerkers geldt een publicatieplicht als de bezoldiging of een eventuele ontslagvergoeding uitgaat boven het wettelijke bezoldigingsmaximum. Niet-topfunctionarissen zonder dienstbetrekking (externen) hoeven niet gemeld te worden

De beloning van een topfunctionaris mag maximaal 100% van het jaarsalaris van een minister zijn. Dit komt in 2024 neer op € 233.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.

In de onderstaande tabel zijn de componenten van de bezoldiging opgenomen van onze secretaris-directeur inclusief de vergelijkende cijfers over 2023. De conclusie is dat er binnen ons hoogheemraadschap geen personen zijn die meer verdienen dan de norm.

Bezoldiging topfunctionaris (bedragen x € 1)	2024	2023
Functie(s)	Secretaris - directeur	Secretaris - directeur
Naam	M.J. Kuipers	M.J. Kuipers
Duur dienstverband	1 januari tot en met 31 december 2024	1 januari tot en met 31 december 2023
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 206.870	€ 197.097
Beloning betaalbaar op termijn	€ 23.416	€ 22.521
Totaal	€ 230.286	€ 219.618
Maximum bezoldigingsnorm	€ 233.000	€ 223.000

Per januari 2024 zijn de salarissen en schaalbedragen verhoogd met € 25 bruto op basis van een voltijdsdienstverband en zijn de salarissen en schaalbedragen met 3% gestegen. Per juli 2024 zijn de salarissen en schaalbedragen met 2% gestegen

De beloning betaalbaar op termijn is verhoogd, dit hangt samen met het stijgen van de CAO lonen. De beloning op korte termijn is licht gedaald in verband met het einde van de premieafdracht AOP.

Wij zijn ons bewust van de anticumulatiebepaling en kunnen bevestigen dat de secretaris-directeur geen bezoldigde topfunctie heeft bij een andere organisatie.

25. Verantwoordingsinformatie

25.1 Verantwoordingsinformatie SISA

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 061980 Gemeente Dijk en Waard	IENW/BS K-2023/290328	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			15		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 061980 Gemeente Dijk en Waard	IENW/BS K-2023/290328	Nee			
			2					
			15					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			1 061980 Gemeente Dijk en Waard	IENW/BS K-2023/290328	48. Bouw van een gemaal en plaatsen van stuwen voor zoet-zout scheiding in de Wieringermeer.	Nee		
			2					
			15					

lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			1 310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden aantal in Meters	Nee	0			
			2 318 Verbreden van fietspaden aantal in Meters	Nee	0			
lenW	E107	Subsidieregeling stimulering uitvoering maatregelen Deltaplan Agrarisch Waterbeheer	Beschikingsnummer	Totale bestedingen (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E107/01	Aard van controle R Indicator: E107/02	Aard controle R Indicator: E107/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E107/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E107/05	
			1 IENW/BS K-2025/58914	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2					
			3					
LVVN	L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland SiSa tussen medeoverheden	Gebiedsnaam/nummer	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/02	Aard controle R Indicator: L7B/03	Aard controle R Indicator: L7B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/06
			1 030007 Provincie Noord-Holland	030007 Provincie Noord-Holland	€ 24.937	€ 107.893		
			2				Nee	
			10					

25.2 Verantwoordingsinformatie Hersteloperatie kinderopvangtoeslag

In 2021 hebben de waterschappen besloten hun medewerking te verlenen aan de hersteloperatie van de kinderopvangtoeslagaffaire onder de voorwaarde dat zij worden gecompenseerd voor de kosten die dit met zich meebrengt. Tot de kosten die gecompenseerd worden, behoren de misgelopen belastingopbrengsten omdat openstaande schulden van gedupeerden niet meer kunnen worden ingevorderd maar moeten worden kwijtgescholden. Het gaat ook om de kosten van de uitvoering van de hersteloperatie. De Unie van Waterschappen heeft hierover afspraken gemaakt met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Staatscourant 2022, 9942). Een van de afspraken is dat het dagelijks bestuur van de zelfheffende waterschappen, waaronder HHNK, de kwijtgescholden bedragen en uitvoeringskosten opnemen in de jaarrekening. Deze informatie is in onderstaande tabel weergegeven.

Aantal gedupeerden in waterschap (paragraaf 3.3 uitkeringsregeling)	Berekend bedrag uitvoeringskosten (# gedupeerden * € 100) (paragraaf 3.3 uitkeringsregeling)	Kwijtgescholden bedragen (paragraaf 3.2 uitkeringsregeling)
449	€ 44.900,-	€ 26.974,26

25.3 Verantwoordingsinformatie uitvoeringskosten NPLG/PPLG

Voor de uitvoeringskosten NPLG 2023 heeft HHNK twee aanvragen voor subsidie gedaan op grond van de Regeling uitvoeringskosten NPLG waterschappen. Op 22 november 2023 ontving HHNK de eerste beschikking ter hoogte van € 289.527,- (23.1100197), dit bedrag is op 1 december 2023 ontvangen. Op 17 april 2024 is de regeling gewijzigd waardoor de ontvangen subsidiebeschikking werd verhoogt met € 100.000,- (24.0641545).

De uitvoeringskosten betreffen verrichte werkzaamheden in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied, het Noord-Hollandse Provinciaal Programma Landelijk Gebied en de werkzaamheden in de daaraan verbonden gebiedsprocessen.

	Subsidie beschikking	Verantwoorde kosten
Opgenomen in jaarrekening 2023	€ 289.527	€ 348.506
Opgenomen in jaarrekening 2024	€ 100.000	€ 42.682
Totaal	€ 389.527	€ 391.188

26. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

27. Controleverklaring

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

Publieke Sector Accountants B.V.
Arcadialaan 20 E
1813 KN Alkmaar
www.publiekesectoraccountants.nl
info@psa-ra.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van hoofdingelanden van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier te Heerhugowaard gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier op 31 december 2024 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat op 18 december 2024 door het college van hoofdingelanden met registratienummer 24.1040346 is vastgesteld (hierna: het normenkader).

De jaarrekening bestaat uit:

- De grondslagen van waardering en resultaatbepaling;
- De balans per 31 december 2024;
- De exploitatie naar effect over 2024;
- De exploitatie naar taak over 2024;
- De exploitatierekening naar kosten – en opbrengstsoorten over 2024;
- De vermelding topinkomens;
- De Sisa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- De gebeurtenissen na balansdatum.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024, het vastgestelde (meerjarige) controleprotocol met registratienummer 17.110534 zoals op 13 december 2017 door het college van hoofdingelanden is vastgesteld (hierna: het controleprotocol), het normenkader en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-

opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 3.526.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 5.2 van het Waterschapsbesluit.

Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 5.3 van het Waterschapsbesluit.

Wij zijn met het college van hoofdingelanden overeengekomen dat wij aan het college van hoofdingelanden tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 125.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

1. Geen materieel frauderisico ten aanzien van de opbrengstverantwoording

Conform onze beroepsstandaarden hebben wij aandacht besteed aan het frauderisico rondom het bestaan, de juistheid en de volledigheid van de opbrengstenverantwoording. In onze frauderisicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat wij geen materieel frauderisico zien ten aanzien van de opbrengstverantwoording. Dit vloeit voort uit het feit dat een opbrengststroom vast kan zijn, waarop het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier geen invloed heeft (zoals een rijksbijdrage of bijdrage van derden), dat een opbrengststroom geen materiële omvang heeft of dat een opbrengstenstroom bestaat uit een grote hoeveelheid kleine, routinematige, niet materiële transacties waardoor de kans op een materiële fraude laag is. De risico's zijn naar onze mening niet zodanig groot dat we hieraan significante aandacht hebben besteed.

2. Het risico dat het college maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Geïdentificeerd frauderisico

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden bevindt zich in een positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het college van dijkgraaf en hoogheemraden bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Schattingen en schattingsprocessen;
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld.

Het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management hebben wij ondervangen door het selecteren van journaalposten op basis van risicocriteria. Hierop hebben wij detailcontroles uitgevoerd.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode tot en met eind 2029, ofwel de termijn waarvoor de laatst vastgestelde begroting is opgesteld. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van college van dijkgraaf en hoogheemraden te evalueren omvatten onder andere:

- Het overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het college van dijkgraaf en hoogheemraden alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis van hebben kunnen nemen, door het college van dijkgraaf en hoogheemraden te bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten bij het maken van haar beoordeling, het kennis nemen van de begroting 2025 met meerjarige doorkijk alsmede de financiële resultaten zoals deze blijken uit de financiële administratie tot het moment van afgifte van onze controleverklaring en het kennis nemen van de uitkomsten van het financieel toezicht regime door de Provincie Noord-Holland op basis van haar beoordeling van de begroting 2024 met meerjarige doorkijk;
- Het nagaan of het college van dijkgraaf en hoogheemraden gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van het hoogheemraadschap om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's);
- Het inwinnen van inlichtingen bij het college van dijkgraaf en hoogheemraden over haar kennis van continuïteitsrisico's met betrekking tot de periode van de door haar verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van dijkgraaf en hoogheemraden over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- De inleiding;
- de Thema's Waterplan 2022-2027;
- het jaarverslag, waaronder de Effecten in detail (Deel 1), de (verplichte) paragrafen (deel 2) en de aanbevelingen; en
- de overige gegevens, waaronder de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van dijkgraaf en hoogheemraden en het college van hoofdingelanden voor de jaarrekening

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van het hoogheemraadschap, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van dijkgraaf en hoogheemraden tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet college van dijkgraaf en hoogheemraden afwegen of de financiële positie voldoende is om het hoogheemraadschap in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het college van hoofdingelanden is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het hoogheemraadschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Waterschapsbesluit, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024, het controleprotocol, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het hoogheemraadschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van dijkgraaf en hoogheemraden en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van dijkgraaf en hoogheemraden gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat het hoogheemraadschap in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige

gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van het hoogheemraadschap;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het college van hoofdingelanden onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alkmaar, 15 april 2025

Publieke Sector Accountants B.V.

Valid Signed door A. Booij RA
op 15-04-2025

A. Booij RA

Bijlagen

1. Afkortingenlijst
2. Samenstelling bestuur
3. Uitvoeringsinformatie
4. Subsidieoverzicht

1. Afkortingenlijst

AGV	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
AMMD	Alliantie Markermeerdijken
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BZB	Basiszuiveringsbeeld
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBO	Crisisbeheersingsorganisatie
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CHI	College van Hoofdingelanden
CO ₂	Koolstofdioxide
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EMU	Economische en Monetaire Unie
EU	Europese Unie
GR	Gemeenschappelijke regeling
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
HWH	Het Waterschapshuis
IBA	Individuele behandeling van afvalwater
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IKB	Individueel Keuze Budget
IV-domein	Informatievoorziening-domein
K35	Klimaatneutraliteit richting 2035
KAN	Klimaat Actief Noorderkwartier
KCAO	Klimaatneutraal Circulair Assetmanagement en Opdrachtgeverschap
KEP	Klimaat- en energieprogramma
KRW	Kaderrichtlijn Water
kWh	kilowattuur
LVVN	Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedsel en Natuur
MJP	Meerjarenplan
MVO	Maatschappelijk verantwoorde overheid
NIS2	<i>Network and Information Security Directive</i>
NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
POP	Plattelandsontwikkelingsprogramma
PPLG	Provinciaal Programma Landelijk Gebied
RAAZ	Regiostudie Afvalwaterketen Amsterdam Zaanstreek
RI&E	Risico-inventarisatie en -evaluatie
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SDE	Stimulering Duurzame Energieproductie
SDG's	Sustainable Development Goals
SDI	Slibdrooginstallatie
SPP	Strategisch Personeels Plan
VBK	Programma verbetering boezemkades
ve	Vervuilingseenheden
VIC	Verbijzonderde interne controle
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken

2. Samenstelling bestuur

Het algemeen bestuur (college van hoofdingelanden) was per 31 december 2024 als volgt samengesteld. De dijkgraaf was R.P.G. Bosma en de secretaris-directeur M.J. Kuipers.

BBB

J.N.J.J. Beemsterboer – lid dagelijks bestuur
T.M. Brouwer
A.A.M. Zuurbier-Oudhuis
J.H.H. de Boer
B.G.M. Kramer
C.J. Dijck

waterplatform Groen, Water & Land

K. Hartog – lid dagelijks bestuur
L.H.M. Dickhoff
E.Y. van Roijen
M.E. Sluis
T. Breedijk – steunfractielid
R. Veenman – steunfractielid

Partij van de Arbeid (P.v.d.A.)

M.A. Leijen – lid dagelijks bestuur
F.T.S. van der Laan
S. Schreuder
P. Oudega – steunfractielid
D. Koelemij – steunfractielid

VVD

A.M. Langeveld – lid dagelijks bestuur
S.G.C. Hak
W.F.C. Cramer
R.J.N. Olij – steunfractielid

Water & Natuur

D.P. Imfeld
N. Heijne
F. Hoekstra
F.H.A. de Boer
T. Schuhmacher – steunfractielid

Boeren Burgers Waterbelang

E.A. Koning-Bruijn
R. van Schoorl
C.J.M. Schipper – steunfractielid
N.J.J. van Tunen – steunfractielid

Partij voor de Dieren

F.A.S. Zoon
M.L. van der Zijde
V. Spruit – steunfractielid
J. Visser – steunfractielid

CDA

F.J.A. Frowijn
B.J. Glashouwer – steunfractielid
H.A.C. Komproe – steunfractielid

Forum voor Democratie

T.J. Kwakman
J. de Wit – steunfractielid
A.M. Koopman – steunfractielid

50 Plus

J.W. Aerts
M.M.L. Beerepoot-Bakker – steunfractielid
E. de Graaff – steunfractielid

Categorie Ongebouwd

S.R.F. Ruiter – lid dagelijks bestuur
J.D. Rooker

Fractie Arie Lap

A. Lap

3. Uitvoeringsinformatie

Inleiding

De voorliggende uitvoeringsinformatie is bedoeld ter verdieping. Met tabellen en staten, geeft dit document meer inzicht in de financiële achtergronden van de jaarstukken 2024. Deze informatie wordt gebruikt bij de informatieverstrekking aan derden (CBS) en de bedrijfsvergelijking met andere waterschappen. Voor dit laatste punt biedt de Waterschapsspiegel meer detailinformatie.

Leeswijzer

Bij de verschillende onderdelen verwijzen we zoveel als mogelijk naar reeds opgenomen staten en teksten in de jaarstukken. De wettelijk verplichte onderdelen zijn opgenomen.

Kosten en opbrengstsoorten

In hoofdstuk 23 een overzicht van de exploitatielasten naar kosten- en opbrengstsoorten weergegeven. In onderstaande tabel zijn dezelfde kosten- en opbrengstsoorten met een nadere verbijzondering opgenomen.

Kostensoorten (bedragen x € 1 miljoen)		Jaar- rekening 2024	Herziene begroting 2024	Jaar- rekening 2023
Kostensoorten	Verbijzondering kostensoorten			
Rente en afschrijvingen	Externe rentelasten	5,4	5,4	5,9
	Interne rentelasten	-	-	-
	Afschrijvingen van boekverliezen	4,8	4,8	0,1
	Afschrijvingen van activa	32,5	32,5	32,8
	Afrondingsverschil	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>42,7</i>	<i>42,7</i>	<i>38,8</i>
Personeelslasten	Salarissen huidig personeel en bestuurders	65,7	66,2	60,3
	Sociale premies	18,1	18,3	16,8
	Overige personeelslasten	3,4	3,3	3,1
	Personeel van derden	13,9	13,8	12,7
	Afrondingsverschil	-	-	0,1
	<i>Subtotaal</i>	<i>101,1</i>	<i>101,6</i>	<i>93,0</i>
Goederen en diensten van derden	Duurzame gebruiksgoederen	7,4	9,0	7,5
	Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	5,6	6,0	5,5
	Energie	36,8	38,3	56,0
	Huren en rechten	1,8	1,7	1,0
	Leasebetalingen <i>operational lease</i>	-	-	0,1
	Verzekeringen	1,3	1,1	1,2
	Belastingen	1,8	1,2	2,3
	Onderhoud door derden	70,7	75,3	61,4
	Overige diensten door derden	42,8	43,4	38,7
	Afrondingsverschillen	-	0,2	-0,1
	<i>Subtotaal</i>	<i>168,2</i>	<i>176,2</i>	<i>173,6</i>
Bijdragen aan derden	Bijdragen aan bedrijven	1,7	0,4	1,1
	Bijdragen aan het Rijk	13,3	13,0	13,7
	Bijdragen aan overheden	10,1	8,2	5,3
	Bijdragen aan overige	0,6	0,7	1,0
	Afrondingsverschillen	-	0,1	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>25,7</i>	<i>22,4</i>	<i>21,1</i>
Toevoegingen/Voorziening en Onvoorzien	Toevoegingen aan voorzieningen	13,4	13,4	13,6
	Onvoorzien	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>13,4</i>	<i>13,4</i>	<i>13,6</i>

<i>Afrondingsverschillen</i>	-0,1	-0,1	-
Subtotaal kostensoorten	351,0	356,2	340,1

Opbrengstensoorten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Jaar- rekening 2024	Herziene begroting 2024	Jaar- rekening 2023
Opbrengsten	Verbijzondering opbrengsten			
Financiële baten	Externe rentebaten	-10,0	-9,8	-12,6
	Dividenden en bonusuitkeringen	-4,7	-4,8	-4,7
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	-14,7	-14,6	-17,3
Personeelsbaten	Baten i.v.m. salarissen en sociale lasten	-0,8	-0,5	-0,9
	Uitlening van personeel	-0,7	-0,6	-0,6
	<i>Subtotaal</i>	-1,5	-1,1	-1,5
Goederen en diensten aan derden	Opbrengst uit grond en water	-2,1	-2,0	-2,0
	Verkoop van duurzame goederen	-	-	-
	Opbrengst uit overige eigendommen	-	-	-
	Diensten voor derden	-8,1	-7,1	-9,7
	Verkoop van grond	-3,7	-3,3	-1,3
	Verkoop van overige goederen	-0,2	-0,1	-0,1
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-0,1	-0,1
	<i>Subtotaal</i>	-14,1	-12,6	-13,2
Bijdragen van derden	Bijdragen van de Europese Unie	-	-	-0,1
	Bijdragen van het Rijk	-6,0	-6,1	-14,4
	Bijdragen van provincies	-0,3	-	-0,5
	Bijdragen van overige openbare lichamen	-9,3	-8,7	-4,6
	Bijdragen van overigen	-0,1	-0,1	-
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-0,1	-0,1	-
	<i>Subtotaal</i>	-15,8	-15,0	-19,6
Waterschapsbelastingen	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing gebouwd	-86,7	-86,0	-79,3
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing ingezetenen	-65,5	-65,5	-60,8
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing ongebouwd	-19,6	-19,6	-18,0
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing natuur	-0,2	-0,2	-0,2
	Opbrengst verontreinigingsheffing	-1,7	-1,7	-1,6
	Opbrengst zuiveringsheffing bedrijven	-22,8	-23,4	-20,1
	Opbrengst zuiveringsheffing huishoudens	-83,3	-83,5	-73,8
	Oninbaar	0,4	0,6	-0,3
	Kwijtschelding	5,7	5,9	5,5
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-	0,1
	<i>Subtotaal</i>	-273,7	-273,4	-248,5
Interne verrekeningen	Interne verrekeningen	-0,5	-0,2	-0,4
Onttrekking voorziening	Onttrekkingen/vrijval voorzieningen	-	-	-
<i>Afrondingsverschillen</i>		-	-	-0,1
Subtotaal inkomstensoorten		-320,3	-316,9	-300,6

Totaal (bedragen x € 1 miljoen)		Jaarrekening 2024	Herziene begroting 2024	Jaarrekening 2023
Exploitatieresultaat		30,7	39,3	39,5
Reserves	Toevoegingen aan reserves	1,6	-	2,6
	Onttrekkingen aan reserves	-42,2	-39,3	-39,5
Afrondingsverschillen		0,1		-
Resultaat		-9,8	-	2,6

Netto kosten per beleidsproduct

Conform de Waterschapswet zijn in de begroting de netto kosten toegerekend aan effecten.

Naast deze indeling zijn de netto kosten ook gerelateerd aan de beleidsproducten (BBP-producten) voor de bedrijfsvergelijkingen.

Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	Jaarrekening 2024	Originele begroting 2024	Jaarrekening 2023
01 Eigen plannen	20,1	25,9	18,9
02 Plannen van derden	2,9	3,3	2,5
03 Beheersinstrumenten waterkeringen	2,9	2,3	3,3
04 Aanleg en onderhoud waterkeringen	50,8	52,3	42,6
05 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	0,5	0,5	0,4
06 Beheersinstrumenten watersystemen	3,3	3,3	2,8
07 Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	22,0	29,6	19,6
08 Baggeren van waterlopen	6,9	8,2	6,9
09 Beheer hoeveelheid water	38,0	32,3	38,4
10 Calamiteitenbestrijding watersystemen	1,5	1,6	2,1
11 Monitoring watersystemen	6,8	6,2	5,4
12 Getransporteerd afvalwater	23,1	21,2	23,0
13 Gezuiverd afvalwater	48,5	44,3	50,2
14 Verwerkt slib	24,8	28,7	27,3
15 Afvalwaterbehandeling door derden	11,6	8,0	8,3
17 Aanleg en onderhoud wegen	13,7	0,2	11,4
18 Wegenverkeersregeling en -veiligheid	2,1	0,1	2,1
20 Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	0,6	0,7	0,5
21 Verkeersregeling en -veiligheid vaarwegen en havens	0,1	0,2	0,1
23 Vergunningen en meldingen	2,2	3,0	2,6
25 Toezicht	2,8	3,8	2,9
26 Handhaving	0,4	-	0,3
31 Belastingheffing	7,0	9,7	6,8
32 Invordering	1,7	3,8	1,4
33 Bestuur	4,0	3,9	4,8
34 Externe communicatie	2,6	-1,8	2,6
Afrondingsverschillen	-	-0,1	-0,2
Subtotaal primaire beheerproducten	300,9	298,5	287
99 Direct op taakveld (incl. waterschapsbelasting)	-310,8	-298,5	-284,5
Afrondingsverschillen	0,1	-	0,1
Totaal	-9,8	-	2,6

Staat van vaste activa

Voor de staat van vaste activa verwijzen wij naar hoofdstuk 20, paragraaf 2.

Staat van vaste schulden

Het verloop van de vaste schulden van HHNK over 2024 is als volgt.

Leningen en langlopende schulden (bedragen x € 1 miljoen)	Stand per 1 jan 2024	Mutaties in 2024		Stand per 31 dec 2024	Rente 2024
Geldgever		Vermeer- deringen	Aflossingen		
Onderhandse leningen van: - binnenlandse banken en overige financiële instellingen	822,7	-	-66,7	755,9	5,2
Totaal langlopende leningen	822,7	-	-66,7	755,9	

De totale vaste schuld eind 2024 bedraagt € 755,9 miljoen (2023: € 822,7 miljoen). Het verschil bestaat voor € 66,7 miljoen uit reguliere aflossingsverplichtingen.

De aflossingsverplichting korter dan één jaar bedraagt eind 2024 € 66,7 miljoen. De gemiddelde rente voor leningen met een openstaande hoofdsom per 31-12-2024 bedraagt 0,66%. De gemiddelde resterende looptijd bedraagt 9,8 jaar.

Verbonden partijen

Voor de staat van verbonden partijen verwijzen wij naar hoofdstuk 17.

4. Subsidieoverzicht

In hoofdstuk 23.1 onder 'Bijdragen aan derden' zijn de verstrekte subsidies toegelicht. De uitsplitsing van de overige subsidieverstrekingen wordt hierna weergegeven.

Aanvrager	Onderwerp	Bedrag €
Nederlandse Gemalenstichting	Waterschapshuizen	2.500
Eric Zwijnenberg	250 jaar Wimmener molen	2.250
Stichting Kranenburg / Museum Het Sterkenhuis	Project Herenweg terug op de kaart	1.500
Stichting Varend Erfgoed Kolhorn	Vissersverleden verbindt Kolhorn toekomst heden	1.500
De natuur van het Oer-IJ landschap	Tweede themaboek De natuur van het Oer-IJ landschap	1.000
Historische Vereniging Bergen	Verhaal van Hollands Noorderkwartier Herdenking Slag bij Bergen 1799	1.000
Stichting Uitgeverij Noord-Holland	Uitgave van boek 'De oorsprong van Castricum ontdekt'	750

Jaarlijkse terugkerende aanvragen

Stichting Beemster Werelderfgoed	Jaarlijkse bijdrage 2024	7.389
Stichting Zijper Molens	Onderhoudsbijdrage 9 molens 2023	4.500
Stichting Zijper Molens	Onderhoudsbijdrage 9 molens 2024	4.500
Schermer molen stichting	Instandhouding jaarlijkse bijdrage 2022	4.311
Schermer molen stichting	Instandhouding jaarlijkse bijdrage 2024	4.214
M. van Eerden-Admiraal	Onderhoudssubsidie Tweede Broekermolen Uitgeest	682
E. Zwijnenberg	Onderhoudssubsidie Watermolen Wimmenerpolder 2023	681
E. Zwijnenberg	Onderhoudssubsidie Watermolen Wimmenerpolder 2024	681
Molenstichting Alkmaar e.o.	Jaarlijkse onderhoudsbijdrage watermolen Bosmolen 2023	681
Molenstichting Alkmaar e.o.	Jaarlijkse onderhoudsbijdrage watermolen Bosmolen 2024	681
Stichting Uitgeester- en Akersloter Molens	Onderhoudsbijdrage molen De Kat te Uitgeest	680

Totaal

€ 39.500